»På sikker grund« giver et indblik i en levende og dynamisk kristendomsforståelse. Her er ikke tale om støvede læresætninger og historiske kuriositeter, men om et brændende aktuelt helhedssyn på troen og menneskelivet. Et helhedssyn, der med udgangspunkt i Helligåndens værk i mennesket leder hen til engagement i spørgsmålene om fred, forsoning og retfærdighed på jorden, om menneskeværd og miljøbeskyttelse og ikke mindst om livet som en modningsproces bygget på de fire grundsten: Bibelen, traditionen, erfaringen og forstanden. Bibelen der er selve grunden for vores tro og liv. Det bibelske budskab, som belyses gennem den kristne kirkes tradition, levendegøres i den enkelte kristnes og i menighedens erfaring, og bekræftes ved brug af den forstand, Gud har givet os.

Thorvald Källstad, metodistpræst og dr. teol. er kendt både som forfatter, prædikant og forelæser. Fra 1945 var han først lærer og senere rektor for Metodistkirkens Teologiske Seminarium, Øverås i Göteborg, indtil han i 1975 blev professor i religionspsykologi ved Uppsala Universitet og senere dekan ved det Teologiske Fakultet.

Af hans omfattende forfatterskab har særlig Trons Väg (1961), John Wesley and the Bible (1974), Guds signaler (1985) og Levende Mystik (1987) vakt opmærksomhed. Igennem bogen »På sikker grund« giver han både metodister og andre kristne et hjælpemiddel til dybere kundskab om bibelen og til fornyet erfaring af troens liv sammen med Gud.

MU TRYK

ISBN 87-983368-1-9

THORVALD KÄLLSTAD PÅ SIKKER GRUND MU T

Thorvald Källstad

På sikker grund

Om forsiden til »På sikker grund«.

Billedet er et aflangt akvarelmaleri i en trekant komposition. Den består af fire former, de tre grundformer keglen, kubussen, cylinderen og spiralen hvis form er baseret på den to-dimensionelle grundform cirklen. Farverne er de 3 primærfarver gul, rød og blå samt den sekundære farve grøn. De fire former symboliserer kirkens fire grundstene, som bogen beskriver.

Den gule kegle – formen symboliserer treenigheden og farven det åndelige og således bibelen som grundsten.

Den røde kubus – formen og farven repræsenterer begge det menneskelige, et udtryk for kirkens tradition.

Den grønne spiral – formen begynder i det små og bliver større og større, og farven er forbundet med sanselighed. Begge disse peger derfor på de akkumulerende viden eller erfaring.

Den blå cylinder – såvel formen som farven står for forstanden.

Thorvald Källstad

På sikker grund

MH TRYK

© Thorvald Källstad og Metodistkyrkan Förlaget Sanctus.
© Dansk udgave: MU TRYK 1990.

Originaltitel: Den goda grunden.
Oversættelse Dorthe Bhutho Birch.
Bearbejdning: Inger Poulsen.
Omslag: Martyn Holden.
Illustrationer: Anne Hedegaard.
Produktion: Christian Alsted.
Sats: Werks Fotosats, Århus.
Tryk: Werks Offset, Århus.

ISBN 87-983368-1-9

Indhold

Forord til den danske udgave 9
Forord 11

Indledning 13
1. Guds kirkes grund 13
2. Metodismens grundlæggelse 16

Skriften 19
1. Bibelen er bogen om Guds åbenbaring 21
2. Det åbenbarede ord – Jesus Kristus 23
3. Det skrevne Ord 25
4. Det læste, talte og hørte ord 27
5. John Wesley – "Manden af én eneste bog" læste og oplevede Bibelen på en eksistensiel måde 29
6. At opleve bibelordet eksistensielt – her og nu 33
7. Bibelen som nådemiddel og rettesnor for vor tro og vort liv 37
8. Ordet tilhører Gud, ikke os 38
9. At forstå Det gamle Testamente i Det nye Testamentes lys 39
   - Sygdom og handicap – straf og gengældelse 39
   - Krig og ødelæggelse 41
   - Gammeltestamentlige forbilleder 43

Traditionen 47
1. Den almenkristne tradition 49
   - Gud som treenig Skaber, Frelser og Helligånd 50
   - Kristi guddommelige og menneskelige natur 51
   - Den guddommelige nåde og kærligheden 52
   - Kristi forsoning 53
   - Ordet, retfærdiggørelsen gennem tro alene, det almindelige præsteskab 54
   - Reformeret kristendom 56
   - Troen som personlig erfaring 56
   - Pinse, Åndens kraft og gaver 56

Shalom – fred, frihed, helhed, harmoni 57
Kristnes stræben efter enhed –
fælles Kristus-tradition 58
Gudstjeneste- og andagtsliv 60
Dåb, nadver, embede 62
a) dåben 62
b) nadveren 63
c) embede og tjeneste 64
d) BEM eller Lima-dokumentet 65
Sammenfatning af vore fælles bekendelsesarv 66

2. Den metodistiske tradition 68
Vor læretradition 68
a) Guds nåde omfatter alle 71
b) Gud kalder ethvert menneske til
personlig omvendelse og tro 72
c) der findes en troens og kærlighedens vej
til personlig modenhed 73
d) vi er kaldede til vidnesbyrd og tjeneste 74
e) hele vort liv er en forvaltningsopgave over
for Gud 75
Vor gudstjeneste- og mødetradition 75
Vor kirkelige tradition 77
Vor økumeniske tradition 78
Metodistkirkens økumeniske tradition
i Danmark 79

3. At formidle og tilegne sig den kristne tradition 81
Familien 82
Skolen 84
Menigheden: Gudstjeneste, dåb,
nadver, lokal økumenik 85
a) gudstjeneste 85
b) dåben 85
c) nadveren 86
d) lokal økumenik 87
Bibelen og vore gudsoplevelser 88

Erfaringen 91
1. Åndelige oplevelser 93
2. Kristen erfaring 97
Erfaring af Guds ledelse 97
Erfaring af Guds tilgivelse 98
Erfaring af Guds daglige omsorg 100
Erfaring af Guds helliggørende nåde 101
Erfaring af meningen med livet 102
Erfaring af sygdom og helbredelse 104
3. Metodisternes erfaring af barnekårets
vished og glæde 108
4. Menighedens og kirkens samlede erfaring 110
Erfaring af modstand og forfølgelse 110
Profeternes vidnesbyrd 112
Åndelige gaver og tjenester 113
Uudnyttet erfaring 114

Forstanden 117
1. Forstanden ifølge Bibelen 119
2. John Wesleys værdsættelse af forstanden 121
3. Kan Guds eksistens bevises 122
4. Tro og forstand 123
Fornuftens plads i troens verden 123
Tro og sandhed 125
Gudsbilleder. Gud er større
end vor tanke og vort hjerte 126
5. At forske i og forstå Guds verden 131

Samtale- og studieplan 137

Forord til den danske udgave

Det siges, at det moderne menneske er præget af sin søgen efter identitet. Familiefølelsen og den tidligere så stærke fornemmelse af at høre til i et lokalsamfund er svækket. Man savner kontakt med sin historie, sine rødder. Hvis man vil vide, hvem man er, må man nødvendigvis også vide, hvor man kommer fra, og hvad der udgør grundlaget for den virkelighed, man lever i.

Når Metodistkirkens Børne- og Ungdomsforbund (MBUF), i samarbejde med MU-tryk, udgiver "På sikker Grund", hænger det også sammen med spørgsmålet om identitet, nemlig dette at være metodist. Som minoritetskirke i et land, der som Danmark domineres af en statskirke, er det dobbelt så vigtigt, at kirkens medlemmer kender deres baggrund og egenart, ellers forsvinder identiteten hurtigt.

I MBUF's hovedbestyrelse syntes vi, at Thorvald Källstads bog gav os en god anledning til at dække det behov, vor kirke og især dens børne- og ungdomsledere har for en styrket bevidsthed om vor egenart som kirkesamfund.

Bogen her giver dog langt mere end blot information og oplysning om vore rødder. Den giver et indblik i en levende og dynamisk kristendomsforståelse. Her er ikke tale om støvede læresætninger og historiske kuriositeter, men et brændende aktuelt helhedssyn på troen og menneskelivet, et helhedssyn, der med udgangspunkt i Helligåndens værk i mennesket leder hen til engagement i spørgsmålene om fred, forsoning og retfærdighed på jorden, om menneskeværd og miljøbeskyttelse og ikke mindst om livet som en modningsproces, bygget på de fire grundstene: Bibelen, traditionen, erfaringen og fornuften.

Det er hovedbestyrelsens håb, at denne bog kan styrke den metodistiske bevidsthed iblandt forbundets ledere/medlemmer, og i kirken, ikke af omsorg for en gammel tradition,

men fordi vi tror, at hele kristenheden og folket i vort land kan have udbytte af at kende den metodistiske trosmodel.

I forbindelse med denne udgivelse i Danmark skal der lyde en tak til Dørte Bhutho Birch for oversættelsesarbejdet, til Anne Hedegaard for illustrationer, til Inger Poulsen for korrektur-læsning, til Mogens Bjerno for afsnittet: "Metodistkirkens økumeniske tradition i Danmark", til Christian Alsted som produktionsansvarlig, til Martyn Holden for forsidebilledet og til Vera Källstadt og forlaget Sanctus for tilladelse til at oversætte og udgive bogen.

Horsens d. 10 april 1990.
På MBUF's vegne,
Ole Birch.
Forbundsformand.

Forord

Den 24 maj 1988 fejrede Metodistkirken i hele verden 250-årsdagen for John Wesleys åndelige oplevelse, som han havde ved et møde i Aldersgate Street i London. Der var en, der læste op af Luthers fortale til Romerbrevet. Medens han lyttede til Luthers ord om den forvandling, Gud virker i hjertet gennem troen på Kristus, følte "jeg mit hjerte forunderligt varmt". John Wesleys hjertevarmende oplevelse d. 24 maj 1738 var forberedt gennem flere års ivrig søgen. Fortrøstningen til Guds nåde gennem Jesus Kristus, gav ham den glæde og frimodighed i vidnesbyrd og tjeneste som fødte Metodismen som en verdensomspændende vækkelsesbevægelse.

For John Wesley var Bibelen, Den hellige Skrift, grundlaget for vor tro og vort liv som kristne. Han var også helt bevidst om, at den kristne kirkes tradition, hvad tro, liv og lære angår, var et vigtigt hjælpemiddel til at forstå Bibelens budskab. Den personlige erfaring af Guds tilgivende nåde og den af Gud givne forstand opfattede han også som betydningsfulde hjælpemidler til at tolke Bibelen i dag. Metodismen har siden da talt om de fire hovedkilder for vor tro og vort liv som Jesu efterfølgere: Skriften, traditionen, erfaringen og forstanden. Naturligvis har Metodismen hele tiden givet Den hellige Skrift en primær stilling i forhold til de øvrige grundstene (se Metodistkirkens kirkeordning side 71-74).

Forslaget om et studiemateriale om de fire grundstene blev rejst på grund af den fælles rapport, som distriktsforstanderne Ove Fosse og Göran Ringqvist aflagde på Metodistkirkens svenske Årskonference i Tranås 1987. De opfordrede metodisterne til alvorligt at prøve sig selv over for de fire grundstene angående et rigt og voksende liv og spørge: hvilken eller hvilke af dem behøver vi at bruge mere af for at være troværdige som forvaltere af Guds store nåde?

Med denne baggrund fik jeg af Årskonferencen den opgave at udarbejde materiale til en studieplan om de fire grundstene. Materialet udgives nu i bogform under navnet: "På sik-

ker Grund". Den kan anvendes i studie- og samtalegrupper i menighederne samt til personligt studium. Bogen indeholder en samtale- og studieplan til 9 anledninger.

Læseren opdager snart, at bogens indhold er særligt knyttet til Metodistkirkens bibeltolkning, tro og lære. Men Metodisterne har aldrig påstået, at de skulle stå for nogen speciallære ved siden af hovedlæren i den kristne kirkes tradition. De har ønsket at forkynde "Bibelsk hellighed", og de har haft som deres højeste mål at sprede den og selv leve efter den.

I svensk og nordisk perspektiv er Metodistkirken en lille kirke, hvad antal medlemmer angår. I verdensperspektiv er det anderledes. Den ser ikke sig selv som kirken, men som en del af Guds kirke i verden. Som sådan kender den ingen anden grund end Jesus Kristus. Derfor kan selv de dele af bogen, som har særlig tilknytning til den metodistiske tradition, sikkert opleves som meningsfulde og ses som udtryk for Guds kirkes liv i verden.

Der er blevet udtalt ønske om, at denne bog skulle kunne anvendes i de øvrige nordiske lande, især af Metodistkirken der. Med nogle små ændringer og tillæg som studielederen og deltagerne selv foretager,kan den helt givet anvendes også der. Væsentlige synspunkter på materialet er blevet givet af Roald Kristiansen, Norge, Jørgen Rasmussen, Danmark, Hans Wäxby, Finland og Tord Ireblad, Sverige. Jeg har taget hensyn til deres forslag til ændringer og kompletteringer ved udarbejdelsen af det endelige manuskript.

Det er mit håb, at bogen: "På sikker Grund" må bidrage til en bedre forståelse af den kristne tros grund, på hvilken Gud ved sin Helligånd bygger sit tempel. "Thi Guds tempel er helligt, og I er det tempel. (1.Kor.3:17)

Göteborg i marts 1988.
Thorvald Källstad.

Indledning

1. Guds kirkes grund

Den eneste holdbare grund for vor tro og vort liv som kristne er Jesus Kristus.

"Ingen kan lægge anden grundvold end den, der er lagt, nemlig Jesus Kristus",

siger apostlen Paulus. (1.Kor.3:11)

Da Jesus og hans disciple befinder sig i området omkring Kæsarea Filippi, bekendte Peter, at Jesus af Nazareth er den i Den gamle Pagts skrifter lovede Messias, Han er den levende Guds søn. Jesus svarer med at kalde Peter for *"Petrus, Klippen, og på den klippe vil jeg bygge min kirke, og dødsrigets porte skal ikke få magt over den".* (Mat.16:16-18)

Den tro og bekendelse, som apostlen Peter gav udtryk for, og som Den hellige Skrift vidner om, er grundlaget for den kristne kirkes håb.

Når vi i denne studiebog taler om Guds kirkes grund, henviser vi i yderste forstand til Jesus Kristus. Vi kan også sige, at bekendelsen til troen på Jesus Kristus som Frelser og Herre, sådan som der vidnes om den i Bibelen og som den, af den kristne tradition er blevet ført videre i historien fra generation til generation for til sidst at nå os, udgør en grund for vort kristne liv.

Til Skriftens og traditionens grundstene føjer vi også erfaringens og forstandens grundstene.

I den kristne kirkes historie har man haft forskellige indstillinger til de her nævnte fire grundstene, når det gælder deres indbyrdes forhold til hinanden. Luther og reformationen betonede ikke bare Skriftens autoritet, men også dens primære stilling. Det nye i Luthers holdning til Skriften var, at han hævdede Skriftens autoritet som noget for samvittig-

heden umiddelbart bindende i strid med traditionen, sådan som den var udformet af den Romersk-katolske kirke. Derfor fandtes der i den Augsburgske bekendelse (1530) et antal artikler, som behandlede "misbrug som bør afskaffes" og som man anså for at stride mod Skriften. Til dette hørte den skik ved nadveren kun at uddele brødet, ikke vinen, til lægfolket, læren om brødets og vinens forvandling, forbud mod præsteægteskab, munkeløfterne, sammen-blandingen af den åndelige og den verdslige magt.

På den såkaldte ortodoksis eller den lutherske rettroenheds tid i 1600-tallet betragtedes Skriften som eneste "princip". Man skulle følge Skriftens lære selv i det, som syntes at gå imod fornuften, og i det, som stred imod kirkens tradition. Pietismen i 1700-tallet understregede, at erfaringen var grunden til al vished. Teologien kunne kun have ét eneste grundlag for vished og det var den frommes personlige erfaring, ja, kun den, som blev født på ny ved Guds Helligånd kunne være en rigtig teolog og tolke den åbenbarede sandhed. Mod slutningen af 1700-tallet breder oplysningstidens nye videnskabsopfattelse og forandrede verdensbillede sig endogså til teologien.

Nu er det fornuften som sidder i højsædet. Uafhængig af

åbenbaringen findes der en naturlig religion, som er fælles for alle mennesker, gennem hvilken de kan blive salige. Jesus ses som en viis lærer og som et eksempel på dyd.

I vor egen tid findes der naturligvis også eksempler på forskellige betoninger af de forskellige grundstenes betydning og indbyrdes forhold til hinanden. Der findes nogle, som af forskellige årsager nedvurderer erfaringen og fornuften og som vil afskærme sig fra den kristne kirkes tradition igennem tiderne og på denne måde gøre sig teologisk historieløse. De mener dermed at skaffe sig motiv for passende egne nye lærer, tolkninger, åbenbaringer og profetier. Som metodister kan vi ikke dele sådanne opfattelser.

Alle kristne – uafhængigt, af hvilket trossamfund vi tilhører – er kaldede til at lytte til og gøre Guds vilje, som den er åbenbaret i Den hellige Skrift. Som metodister mener vi, at såvel den almenkristne tradition som den særlige metodistiske tradition, vor erfaring som kristne og vor af Gud givne evne til at anvende forstandens lys, er vigtige hjælpemidler til at høre og tolke Bibelens budskab og den virkelighed, vi lever i. I nær tilknytning til Metodistkirkens kirkeordning vil vi sige, at Guds vilje:

- åbenbares i Den hellige Skrift,
- belyses gennem den kristne tradition,
- levendegøres i personlig erfaring og
- bekræftes gennem den rette brug af forstanden.

Vi mener derfor med rette at kunne tale om kirkens fire grundstene. For Metodistkirkens del hævder vi, at Skriften indtager en primær og enestående stilling i denne helhed. Vi bekender, at Jesus Kristus er grundvolden for hele vor eksistens som kristne. Uden at lade noget skygge for Guds åbenbarelse i Jesus Kristus, sådan som den kommer til udtryk i Den hellige Skrift, vil vi som John Wesleys arvtagere sige, at disse fire grundstene udgør den gode grund for Metodistkirken som en del af Kristi kirke på jord.

2. Metodismens grundlæggelse

Med ordet "Metodist" mener vi i dag et medlem af Metodistkirken. Når metodismens grundlægger, John Wesley, beskriver hvad han mener med en metodist, anvender han nogle bibelord.

"En Metodist er et menneske, i hvis hjerte Guds kærlighed er udgydt ved Helligånden, som blev givet ham. Det er et menneske, som elsker Herren, sin Gud, af hele sit hjerte, af hele sin sjæl og af hele sin styrke, og som elsker sin næste som sig selv." (Rom.5:5; 5.Mos.6:5; Mat.22:37-39.)

Wesley binder et ord af apostlen Paulus sammen med et ord, som Jesus henter fra jødernes trosbekendelse, når han vil beskrive, hvad der kendetegner en metodist. Kort og godt kan vi sige, at en metodist vil være en "kristen for alvor". En metodist vil virkeliggøre en kristen livsstil.

Metodismen opstod som en åndelig bevægelse indenfor den anglikanske kirke. Brødrene John og Charles Wesley og nogle af deres studiekammerater ved universitetet i Oxford dannede en kristen studenterforening med det formål at tage Bibelens budskab alvorligt og leve efter kirkens tro og universitetets regler. På Bibelens grund udviklede de en radikal kristen livsstil, som siden blev kaldt Oxfordmetodismen. De ville i deres livssituation være Jesu Kristi efterfølgere. Til deres livsstil hørte bl.a:

a) dagligt bibelstudium,
b) meditation over Bibelordet,
c) bøn flere gange dagligt,
d) læsning af andagtsbøger
e) passende faste, særlig onsdag og fredag,
f) nadver så snart lejlighed bød sig,
g) hjælpearbejde blandt syge, fattige, fanger og andre mennesker i nød.

På grund af deres bibelske og metodiske levemåde fik de øgenavnet "Metodister" og "Sakramentkristne". Men først efter at begge Wesleybrødrene havde oplevet en gennemgribende åndelig fornyelse, blev Metodismen født som "det brændende hjertes religion".

For John Wesleys vedkommende skete det ved et møde i et lille mødelokale i Aldersgate Street i London d. 24 maj 1738.

John Wesley og hans medarbejdere begyndte at prædike, at mennesket bliver retfærdiggjort og frelst på grund af Guds frie nåde og gennem troen på Jesus Kristus og intet andet. Årsagen er ikke vore gode gerninger. Tro er egentlig ikke at erkende visse trosregler og læresætninger for at være sande og rigtige.Tro til frelse er en personlig bekendelse af, at Jesus er min Herre, det vil sige i sit hjerte at tro på, at Gud opvakte Jesus fra de døde. (Rom.10:9-10)

I den første prædiken John Wesley holdt efter den oplevelse, hvor han *"følte sit hjerte så forunderligt varmt"*, siger han:

"Den kristne tro er altså ikke blot at anerkende hele Kristi evangelium, men også en fuldkommen fortrøstning til Kristi blod og tillid til værdien af Hans liv, Hans død og opstandelse, en hvile i Ham som vor forsoning og vort liv, hengivet for os og levende i os. Den er en fast tillid, som et menneske nærer til Gud, til, at hans synder er tilgivet for Kristi skyld, og at han selv er forsonet med Gud. Troen er følgelig en inderlig forbindelse med Ham som vor visdom, retfærdighed, hellighed og forløsning, eller sagt på en anden måde:vor frelse." (Fra Wesleys universitetsprædiken i Sct. Mary's Church, Oxford, d. 11 juni 1738.På Biblens Grund,I, side 14.)

Den tro, som retfærdiggør et menneske, forvandler hans liv. Troen viser sig i personlig fromhed, som leder til omsorg for medmenneskene i deres åndelige og materielle nød. Den radikale kristne livsstil, som karakteriserede Oxfordmetodismen, førtes ind i den nye vækkelse. Den kristne livsstil udvikledes i taknemlighed over, at man frit og for intet havde fået lov til at tage imod Guds gave i Jesus Kristus, syndernes forladelse og Guds kraft til en anden måde at leve på.

Da Wesley og hans medarbejdere begyndte at forkynde denne "skriftmæssige hellighed", voksede deres evangelisa-

tion til en åndelig vækkelsesbevægelse. Det centrale i bevægelsen blev de nydannede metodistselskaber og klasserne, først i England, siden i Amerika og ud over verden.

Den episkopale Metodistkirke blev grundlagt på John Wesleys initiativ i Amerika 1784-1785. Wesley blev igennem sin livstid meget stærkt påvirket af de herrnhutiske brødre i Tyskland, deres inderlige tro på Jesu blods forsonende betydning og deres indre vished om barnekår hos Gud. I 1968 forenedes den herrnhutiske brødrekirke i Amerika med Metodistkirken der. Det er denne kirkeunion, som i dag kaldes: "The United Methodist Church", og som vi i de nordiske lande er en del af. Metodistkirken i dag tror præcis som i begyndelsen, at det eneste sikre bevis på en sand Kristi kirke er dens vilje og evne til at opsøge og lede mennesker, som har vendt sig bort fra Gud, til frelse. Den vil udbrede påskens og pinsens ånd og liv. Et sådant liv er en følge af budskabet om den for os korsfæstede, opstandne og nu levende Jesus Kristus. Kirkens opgave er at udbrede "hellighed ifølge Skriften". Da forvandles mennesker og folk gennem Kristi evangelium.

Vi begynder nu vort studie af Metodistkirkens fire grundstene med at fordybe os i troens kildeskrift: Bibelen.

Skriften

1. Bibelen er bogen om Guds åbenbaring

Bibelen eller Den hellige Skrift indtager en primær og enestående stilling som grundlag for hele vort liv som kristne. Bibelen er selve grundvolden. Den alene er højeste autoritet for vor kristne tro, lære og liv. Metodistkirkens religionsartikel nr. 5 handler om Den hellige Skrifts tilstrækkelighed for menneskets frelse. Den siger:

"Den hellige Skrift indeholder alt, hvad der er nødvendigt til saligheden, så hvad der ikke står eller kan bevises af den, bør ikke kræves af noget menneske at antages som trosartikel eller anses for et krav eller en nødvendighed for saligheden."

De tre andre grundstene: traditionen, erfaringen og forstanden er betydningsfulde hjælpemidler i vort bibelstudium.

Bibelen er bogen, som åbenbarer den eneste sande Guds væsen. For os er Gud ikke et abstrakt, højere væsen, adskilt fra verden eller en upersonlig uendelighed, ej heller en Gud, som er identisk med naturen eller ét med verden. Gud er historiens Gud, og Han er personlig. Bibelens Gud er Gud Fader, Gud Søn og Gud Helligånd. Han er den treenige Gud, som meddeler sig til os mennesker. Bibelen er bogen om selve Guds åbenbarelse og selvmeddelelse først og fremmest igennem Hans enbårne Søn, Jesus Kristus, som har legemliggjort sand guddommelighed og sand menneskelighed, retfærdighed, kærlighed og godhed. Bibelens Gud har også gennem sin Helligånd inspireret mennesker til at søge Hans vilje.

Patriarkerne Abraham, Isak og Jakob, Moses og profeterne har alle kæmpet med tilværelsen og fundet mål og mening i den. De har alle været Guds medhjælpere, gennem hvilke Han har åbenbaret sin vilje og meddelt sig til os. Bibelen er Den hellige Skrift, fordi den handler om hellige og guddommelige ting. Den handler om den Hellige Guds åbenbaring i skabelsen, i tiden, i Israels historie, i vor samvittighed og i vor forstand gennem Helligåndens oplysende værk. Derfor er Bibelens historie Guds åbenbaringshistorie.

Guds ord er "levende og virksomt". (Heb.4:12) Guds Ord er skaberkraft. I Bibelens første bog står der: "Gud sagde: "Bliv lys, og der blev lys." Guds Ord er en aktiv faktor i verdens og menneskehedens historie også i dag. Der, hvor Guds Ord er virksomt gennem Helligånden og gennem mennesker, som er inspirerede af Guds Ord, der foregår en kamp for ret og retfærdighed, for menneskeværd, genoprettelse og solidaritet, for frihed og fred, for kærlighed og fællesskab. Guds rige er Guds Ord i funktion, og det er "retfærdighed og fred og glæde i Helligånden." (Rom.14:17)

Mere end halvdelen af Bibelen er fælles for os kristne og jøderne i verden, de mosaiske bekendere. Den hebraiske del af Bibelen, som vi kalder "Det gamle Testamente", var Jesu Bibel. Den var også de første kristnes Bibel.

I midten og slutningen af det første århundrede blev den græske del af Bibelen til, den del, vi kalder "Det nye Testamente". Det var ud af jødedommen, tempelgudstjenesten i Jerusalem og synagogen, at Jesus og de første kristne voksede frem. Guds Søn lod sig føde som jøde efter Guds behag. Under navnet Menneskesønnen så Han sig selv som opfyldelsen af de gamle profetier om Messias,specielt dem, som er udtalt af Esajas og Mika. (Es.7:14; 9:1-8; 53:1-7; Mika 5:2-4; 7:18-20) Dette var også den urkristne menigheds tro, og det er vor tro. Med jødedommen deler vi kristne den tro, at Gud på en særlig måde åbenbarede sig for og i Israels folk, i dets historie og hellige skrifter. Men vi adskiller os fra jødedommen deri, at vi ikke blot har lært Guds løfter om Messias at kende, men også med den nytestamentlige menighed lært opfyldelsen af disse løfter at kende. For os er jomfru Marias barn Guds enbårne Søn. Han er den lovede Messias, Guds salvede (den, som Gud ved sin ånd salvede til konge). Jødedommen venter stadig på Messias' komme. Vi kristne venter på Hans genkomst. Når jøder og kristne læser Det gamle Testamente, hører de derfor delvist forskellige budskaber.

For jøder, som på Jesu tid talte græsk, fandtes Det gamle Testamente oversat til dette sprog omkring år 200 f.Kr. Den oversættelse kaldtes Septuaginta (LXX = 70; hentyder til de 70 lærde, som lavede oversættelsen i Alexandria i Ægypten).

Bibelens hebraiske og græske dele oversættes til latin i begyndelsen af 400-tallet af munken Hieronimus. Denne oversættelse blev kaldt "Vulgata" og var middelalderens Bibel.

De 27 nytestamentlige skrifter blev samlet et par hundrede år efter Kristus. De er nævnt af kirkefaderen Athanasius i et brev fra påsken år 367. De blev godkendt som kanoniske skrifter ved kirkemøderne i Rom og Kartago omkring år 400, fordi de var alment kendt i de kristne menigheder. De bekendte alle Jesus Kristus som Herre og Frelser, og de havde deres rødder i den apostolske undervisning.

Vort ord "Bibel" kommer af det græske ord "biblia", som er flertal af " biblion", bogrulle." Biblia" betyder altså bøgerne. Sammen med Det gamle Testamentes 39 bøger, indeholder hele Bibelen 66 bøger, som blev til gennem en tidsperiode på ca. 1000 år. Bibelen er altså ikke blot en enkelt bog, men en samling bøger, et helt lille bibliotek.

Vor officielle danske bibeloversættelse er for Det gamle Testamentes vedkommende en oversættelse af 16. december 1931, og for Det nye Testamentes vedkommende en oversættelse af 15. juni 1948, begge autoriseet ved Kgl. resolution. Desuden ventes en ny officiel oversættelse af både Det nye og Det gamle Testamente færdig i 1991. (Ud over disse autoriserede oversættelser kan nævnes: Anna Sophie og Poul Seidelins oversættelse af Det nye Testamente, 1982 og Forlaget Scandinavias Ny Testamente på hverdagsdansk, 1985. – overs. kommentar.)

2. Det åbenbarede ord – Jesus Kristus

Det nye Testamentes revolutionerende budskab er, at Jesus Kristus selv er Guds Ord. Guds åbenbarede Ord er Sønnen, Jesus Kristus. Dette betyder, at Guds Ord egentlig ikke er en bog i hvert fald ikke i første omgang, nej, Guds Ord er først og fremmest et menneske af kød og blod, Guds eneste Søn. Kristus er Guds Ord, ikke bare fordi han prædiker og underviser, men også fordi Han åbenbarer Guds væsen og gør Guds gerninger.

Ordet er Sønnen. At Jesus er Ordet siges tydeligt i indledningen til Johannesevangeliet. Der siges det om Ordet (græsk, logos), at det var i begyndelsen hos Gud, at det var Gud og at Ordet blev menneske og tog bolig iblandt os. (Johs.1:1,4, 14, 18) Vort budskab er Jesus Kristus, som er "livets ord" (1.Johs.1:1) Han, som var klædt i kappe, som blev dyppet i blod, Hans navn er "Guds Ord". (Åb.19:13)

Tanken om Ordet som den enbårne Søn hos Faderen findes også hos Paulus i Kol.1:15-17:

"Han er den usynlige Guds billede, førstefødt forud for al skabningen; thi i Ham skabtes alt i Himlene og på jorden, det synlige og det usynlige, hvad enten det er tronengle eller herskere eller magter eller myndigheder: alt er skabt ved Ham og til Ham; og Han er før alt, og alt består ved Ham."

I Heb.1:1-3 henvises til Guds åbenbaring i Israels historie og "nu ved dagenes ende" gennem Sønnen, som er "Hans herligheds afglans og Hans væsens udtrykte billede".

Kristus som Ordet beskrives i universelle, kosmiske termer.Han findes før alting og før al tid. Han er delagtig i skabelsen. Alting er skabt ved Ham, gennem Ham og til Ham. Han er, som det hedder i den Nikænske trosbekendelse:

"Født af Faderen før al tid, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født og ikke skabt, af samme væsen som Faderen, gennem hvem alting er skabt."

Metodistkirkens religionsartikel nr. 2 handler om Ordet eller Guds Søn, som blev sandt menneske. Der bekræftes troen på Jesus Kristus som Guds Ord således:

"Sønnen, som er Faderens Ord, den sande og evige Gud, af et væsen med Faderen, tog menneskets natur på sig i den velsignede jomfrus liv ..."

Vi bør altså alvorligt tænke over dette faktum, at når vi taler om Guds Ord eller om at forkynde Guds Ord, så er det ikke i

første omgang en bog som består af papir og trykte ord, der er tale om, men en person, Jesus Kristus, som selv er Ordet.

3. Det skrevne Ord

Bibelen er ikke bare stor litteratur, som indeholder menneskelig livsvisdom. Bibelen er bogen, som åbenbarer Guds gerninger i historien, særligt Guds åbenbarelse i Jesu Kristi person, Hans liv, Hans ord og gerninger, Hans død og opstandelse.

Som enkelte kristne og som kirke betragter vi Bibelen, Bøgernes Bog, som Guds Ord. Gud har åbenbaret sig selv i Jesus Kristus, men Han har også åbenbaret sin vilje i hellige skrifter, ord og tekster, som Han har givet mennesker til opgave at skrive ned. Om profeterne i Det gamle Testamente hedder det, at Herrens ord kom til dem. De hørte Herren tale. Profeten Jeremias havde en sekretær ved navn Baruk, som efter hans diktat skrev de ord ned, som Herren havde talt til ham. (Jer.1:2; 36:1-14; Es.6:8; 3:16; Amos 3:1; Hoseas 1:1.)

Når evangelisten Lukas vil overbevise sine læsere om, hvor troværdigt hans skrift er, så påberåber han sig sin egen forskning. Han har hørt øjenvidner og Ordets tjenere.

"Eftersom mange andre har taget sig for at affatte en beretning om de begivenheder, som er fuldbyrdet iblandt os, sådan som de, der fra begyndelsen var øjenvidner og Ordets tjenere, har overleveret os: så har også jeg besluttet nøje at gennemgå det alt sammen forfra og derefter nedskrive det for dig i rækkefølge, højædle Teofilus! Så du kan lære at kende, hvor pålidelige de ting er, hvorom du er blevet undervist". (Luk.1:1-4)

Når Jesus underviser i jødrnes synagoger eller holder sin Bjergprædiken, er det Guds eget Ord, han taler, og det formidles gennem evangelisternes nedskrevne vidnesbyrd.

Apostlen Peter skriver, at Det gamle Testamentes profeter forskede i og søgte efter den frelse, som skal åbenbares i de sidste tider.

"De har grundet over, når den tid ville komme, og hvordan den ville være, som Kristi Ånd i dem viste frem til, når den forud vidnede om Kristi lidelser og al den herlighed, som skulle følge derefter."

Siden hedder det, at det "blev dem åbenbaret." Forskning og åbenbaring står altså her ikke i modsætning til hinanden. (1.Pet.1:5,10-12)

Vi tror, at Bibelen er et helligt Skrift, fordi den er skrevet af mennesker, som har levet i Guds nærhed og skrevet under ledelse af Guds Ånd.

"Thi aldrig er nogen profeti fremgået af et menneskes vilje, men drevne af Helligånden udtalte mennesker, hvad de fik fra Gud." (2.Pet.1:21)

Apostlen Paulus skriver til Timoteus:

"Ethvert skrift, som er indblæst af Gud, er også gavnligt til at belære, til at irettesætte, til at genoprejse, til at optugte i retfærdighed, så at Guds-mennesket kan bllive fuldt beredt, vel skikket til al god gerning." (2.Tim.3:16-17)

Om det skrevne Ord kan vi altså sige:

1) Israel så Det gamle Tesamentes skrifter som Guds Ord. De fandtes samlede i en kanon (godkendt, helligt skrift) et par hundrede år før Kristus.
2) Jesus og Hans disciple opfattede Det gamle Testamente som Guds Ord. I sin Bjergprædiken tager Jesus de bud frem, som Gud gav Moses, men Han uddyber og skærper tolkningen af dem.
   Som Guds Søn kunne Han sige: "I har hørt, at der er sagt til de gamle ... Men jeg siger jer ..." (Mat.5:21-22, 27-28, 31-32, 33-34, 38-39, 43-44). Apostlen Peter henviser til profeten Joel og til Salmerne i sin prædiken på pinsedagen (Ap.gern.2:16-21; 23:35).
3) Apostlen Paulus og den urkristne menighed betragtede Jesu forkyndelse som Guds Ord. I Mattæusevangeliet citeres Det gamle Testamente særlig flittigt for at påvise, at Herrens Ord er gået i opfyldelse gennem profeterne. Ifølge Paulus forstås Det gamle Testamentes skrifter først, når man læser dem i lyset af, hvad Jesus Kristus har gjort. Ellers "ligger der stadig et dække over ansigtet." (2.Kor.3:12-18)
4) Det nye Testamentes skrifter blev anerkendt som Guds Ord, fordi de var dokumenter om Jesu Ord og gerninger. Jesus havde en enestående bevidsthed om betydningen af sin egen udsendelse med særlig myndighed til at tolke Det gamle Testamentes skrifter og formidle, hvad Gud er. Han siger til jøderne: "I ransager Skrifterne, fordi I mener i dem at have evigt liv; og det er dem, som vidner om mig." (Johs.5:26-27,39)

4. Det læste, talte og hørte Ord

Bibelen er Guds Ord i menneskeord på samme måde, som Jesus Kristus er Gud i menneskeskikkelse. Bibelen indeholder ikke bare Guds Ord sådan, at noget skulle kunne sorteres fra som værende blot noget menneskeligt. Bibelen er i sin helhed Guds Ord. Men Bibelen skal opleves på en personlig måde. Det kan ske, fordi Bibelen er Guds tiltale til os som enkeltpersoner og som menighed. Bibelen bliver Guds Ord, når jeg læser den, og når jeg hører det læste, talte og forkyndte ord.

Guds Ord kom til Johannes Døberen, og han gik da ud og forkyndte *"syndernes forladelse"* gennem omvendelse og dåb. *"Han rettede Ordet til forskellige mennesker i deres forskellige livssituation, til farisæere, saddukæere, toldere, soldater, folket."* (Mat.3:1-12) Hans ord var profetiske, formanende og sjælesørgeriske.

På samme måde får Ordet liv, når vi læser og hører det i vor egen nutidige livssituation. Men hvad vi hører, når vi læser, beror på vore behov og forventninger, vor nød, sorg og glæde, vore erfaringer og kundskaber, som vi har tilegnet os i vor kristne tradition, vor åbenhed og vilje til at lytte, vore forestillinger om Gud og Guds handlinger.

Det betyder, at forskellige mennesker kan høre forskellige ting, når de læser samme ord, samme tekst. Eftersom Ordet

er Gud, er Sønnen, er det ikke adskilt fra Helligånden, som udgår fra Faderen og Sønnen. Det er Ånden, som gør Ordet levende for mig, når jeg åbner mig for indholdet i de ord, som det bibelske vidnesbyrd bærer frem til mig. Gud meddeler sig selv til den, som bedende og åben tager Ordets budskab til sig.

Guds Ord læses, tolkes og udlægges i en fremadskridende åndelig proces. Det sker i prædikenen i gudstjenesten. Det sker, når kristne mennesker vidner om deres tro på Jesus i hverdagens skiftende livsvilkår. Det sker gennem undervisning, i sjælesørgeriske samtaler og i skriftestolen. Det sker, når jeg i stilhed og med eftertanke læser Ordet og hører, hvad Gud har at sige netop mig. Guds sprog er meget individuelt. Det sker, når kristne deler deres erfaringer med hinanden i menigheden. Når jeg under bøn giver mig tid til at lytte til, hvad Gud har at sige netop mig, indledes en tillidsfuld samtale mellem Gud og mig.

Men Guds Ord påtager sig også synlig skikkelse. Det sker i hellige handlinger som dåben og nadveren. I dåben taler Gud om død og opstandelse, om frelse fra mørkets magt til et liv i lys og sandhed. I nadveren taler Gud til os om Kristi forsoningsoffer til gavn for os. Det var for de disciple, som havde spist og drukket sammen med Jesus efter Hans opstandelse fra de døde, at Gud lod Jesus vise sig. (Ap.gern.10:40-41)

Det er de disciple, som har taget Guds Ord i Bibelen til sig, og som har delt måltidet med Herren, det måltid, som Han bereder for os, som har en sådan indsigt, at vi kan se Hans gerninger og høre Hans tale i hverdagens tildragelser og hændelser.

Med denne måde at læse og høre Guds Ord og således omgås Jesus, nærmer vi os en eksistensiel måde at opleve Bibelen på.

5. John Wesley – "Manden af én eneste bog" – læste og oplevede Bibelen på en eksistensiel måde

For John Wesley var Bibelen vejviseren til himlen. I sin fortale til den prædikensamling, han udgav i 1746, siger han:

"Jeg har tænkt, at jeg er en skabning, der færdes gennem tiden som en pil gennem luften. Jeg er en ånd, som er kommet fra Gud og som vender tilbage til Gud. Lige nu svæver jeg over det store svælg, til jeg om et øjeblik ikke længere kan ses, jeg forsvinder i en uforanderlig evighed. t behøver jeg at vide - vejen til himlen, hvordan jeg skal lande velbeholden på den udvalgte strand. Gud er selv steget ned for at vise mig vejen, det var derfor Han kom fra himlen. Han har skrevet det ned i en bog. O, giv mig denne bog! Hvad det end må koste, giv mig Guds bog! Jeg har den. Her er kundskab nok for mig. Lad mig være manden af denne bog! Her er jeg altså, fjernt fra menneskers rastløse veje. Jeg sætter mig ned alene – kun Gud er her. I Hans nærvær åbner jeg og læser Hans bog med den hensigt at finde vejen til himlen." (På Biblens Grund,I,side 6ff)

Når John Wesley udtaler de berømte ord, at han vil være "manden af én eneste bog", betyder det ikke, at han udelukker studiet af andre bøger. Han forfattede selv mange bøger, og han udgav en serie af bøger under navnet "Det kristne Bibliotek". Det var først og fremmest andagtslitteratur, som han anså for at være nyttig læsning for det åndelige livs udvikling. Til dette hørte bl.a. en del af kirkefædrenes skrifter. Blandt de mest kendte er Thomas a Kempis' bog: "Om Kristi Efterfølgelse" fra 1400-tallet, en klassisk andagtsbog, som vi selv i dag bør anvende som vejledning for vort liv som Jesu disciple.

For John Wesley var Bibelen bogen frem for alle andre bøger. Den var kilden til al hans kundskab om sig selv, om Gud og om vejen til himlen. Vejen hdder Jesus Kristus. Derfor bør Bibelen også for os være bogen frem for alle andre bøger. For sin bibellæsning anvendte John Wesley:

a) Den Anglikanske kirkes Kalendarium, som var en plan til læsning af fastsatte tekster for hver dag.

b) Han opsøgte bibelsteder, som han fandt aktuelle for ham personligt.
c) I særlige situationer af usikkerhed og nød kunne han anvende den såkaldte "tommelfingerregel", d.v.s. han slog op på må og få og fandt et bibelord, som fik lov til at tale til ham direkte, en metode, som han havde lært sig af Herrnhuterne.
d) Han anvendte prædiketekster og tillempede dem til sig selv og andre.

Hvis John Wesley syntes, at et eller andet bibelsted virkede dunkelt og indviklet, bad han til Gud om lys over det. Han forklarer sin måde at finde klarhed på således:

"Jeg opsøger derefter og begrunder parallelsteder i Den hellige Skrift, idet jeg forbinder åndeligt med åndeligt. Jeg tænker over det med al min opmærksomhed og al den alvor, som findes i mit sind. Hvis der endnu findes usikkerhed, rådfører jeg mig med dem, som har erfaring i det, som hører Gud til, og derefter de skrifter, i hvilke de døde endnu taler. Og hvad jeg således lærer mig selv, det lærer jeg sidenhen andre."

(På Biblens Grund,I, side 7)

Som vi ser af de citerede ord, lader Wesley sig vejlede af en bibelforståelsens metode, som kan beskrives på følgende måde:

a) Han beder til Gud om vished og lys.
b) Han tænker selv fornuftsmæssigt over bibelordets betydning.
c) Han lader et eventuelt uklart bibelsted belyses af andre bibelord, f.eks. parallelsteder efter princippet "Skrift skal med Skrift forklares".
d) Ved usikkerhed rådspørger han andre kristne og lytter til deres erfaring.
e) Han lader sig vejlede af, hvad bibelforskning og kristen trostænkning har haft at sige gennem tiderne, med andre ord den kristne kirkes teologiske tradition. Vi ved, at J.A.Bengels "Gnomon of the New Testament" var ham til stor hjælp.

Ved at anvende en lignende metode undgår vi, at vor bibelforståelse leder til subjektivisme og til en for bibellæseren selv ønsket og egoistisk fortolkning. Vi som Wesley tror, at Guds Ånd benytter sig af både vor forstand, andres erfaring og kirkens fortolkningstradition for at få den rette forståelse af Bibelens budskab.

John Wesley læste og hørte Guds røst i Bibelen på en eksistensiel måde, d.v.s. han lyttede til, hvad Guds Ord havde at sige ham i bestemte livssituationer. Dette udelukkede naturligvis ikke, at han opfattede Guds åbenbaring som en historisk proces. Gud talte direkte ind i historiske situationer. Guds tale til enkelte personer, til profeterne og til Israels folk, kunne han også høre som en tale til ham selv i dag.

Hans universitetsprædiken "Hjertets omskærelse" (Rom.2:29) d.1. januar 1733 er blevet til i en situation, hvor han og "Oxfordmetodisterne" var forfulgt og bespottet fra forskellige sider. Han finder da, at Paulus' situation i Athen kan sammenlignes med hans egen i Oxford og går ud fra teksten i Apostlenes Gerninger 17:18-20.

Den radikale kristendom, han ville virkeliggøre i sine omgivelser begynder med en åndelig operation, som Bibelen kalder "Hjertets omskærelse". Det er en Guds indgriben i mit liv, hvorigennem jeg omskabes til at blive en Jesu discipel, en sand efterfølger, som kan stå imod forfølgelse og ydmygelse. Et sådant fornyet menneske regner med kun at få ros af Gud, ikke af mennesker. For at blive et sådant menneske, må man have fire karaktertræk:

Ydmyghed, som begynder med renselse fra synd, samt tro, håb og kærlighed. Da ejer man det sindelag, som Bibelen kalder hellighed.

Oxfordmetodisterne fandt det livsmønster, de ville virkeliggøre i Mat.25:31-46. Jesus beskriver sig her som sulten, tørstig, hjemløs, nøgen, syg og i fængsel. Til mennesker i sådanne situationer går Wesley og hans kammerater for at give hjælp.

På sejlturen over Atlanten til missionsopgaven i Amerika bryder stærke storme løs i januar 1736. Wesley læser da om

de bange disciple i båden under en storm på Genezaret sø i Mat.8:26. Han finder mod og styrke i troen på Jesu nærvær i den båd, han er med. Situationen leder ham til at læse fra Salme 107:23-31 om, hvordan Gud rejser stormene, mens skibet er på havet. Menneskene råber i deres nød til Herren, og han fører dem i havn. Bibelteksten skaber forventning om Guds handlen nu som før. Han når Amerikas kyst og takker Herren, sådan som teksten siger.

Mens han er præst og missionær i Georgia, Amerika, bliver han forelsket i en ung kvinde, Sophy Hopkey. Han ved ikke, om han skal gifte sig med hende eller ej. Han rådfører sig med Herrnhuterne, og de tilskynder ham til ægteskab. Usikkerheden gør imidlertid, at de søger Herrens vilje ved at kaste lod. Han skal gifte sig med hende, og han får kun lov til at tale med hende i nærværelse af en af hans kammerater. Han bryder løftet og taler med hende alene. Da kalder pigens morbror på hende. Han oplever situationen på den måde, at Gud bruger morbroderen og hans stemme for at redde ham ud af den fristelsens situation, som han befinder sig i. Det er her, han anvender ordene fra Zak.3:2. Han føler sig som "en brand reddet ud af ilden". Ifølge teksten anvendes ordene om præsten Josua, som står overfor Herrens engel, medens anklageren står ved hans side for at anklage ham.

Som seksårig var John blevet reddet ud af branden i præstegåren i Epworth. Nu reddes han som præst ud af den jordiske kærlighedens ild. Han er som Josua "en brand reddet ud af ilden".

Bibelordet indgår i dagbogen, hvor han gør rede for forholdene under Amerikaopholdet.

I foråret 1738 hjælper den tyske Herrnhut, Peter Böhler, ham til endnu større åndelig klarhed. Tidligt om morgenen d. 24.maj læser han 2.Pet.1:4 om Guds løfter. De, som læser brevet, skal få del i guddommelig natur. Ordene skaber en lignende forventning hos John Wesley. Noget senere på formiddagen læser han Mark.12:34 om Jesu ord til en skriftlærd: "Du er ikke langt fra Guds rige". Han tager ordene til sig personligt. Han er jo selv en skriftlærd teolog. Hans forventning forstærkes. Om eftermiddagen synger han med på Salme 130 i en gudstjeneste i Sct. Paulskatedralen i London. Fra dybet at sit hjerte råber han til Gud om hjælp og barmhjertighed med salmistens ord.

Disse tre Bibelord giver ham den endelige forberedelse til oplevelsen af "det varme hjerte" om aftenen, da en læser højt af Martin Luthers fortale til Romerbrevet. Gennem troen på Jesus Kristus får han vished om sine synders forladelse, og straks går han i bøn for sine modstandere. Hans hjerte fyldes af den kærlighedens ild, som udgydes i ham ved Helligånden. Den oplevelse er forudsætningen for, at den metodistiske vækkelsesild kunne tændes.

I begyndelsen af april 1739 har Wesley overtaget George Whitfields plads som prædikant i Bristol. Han taler til over tusind personer. Som en "evangelisk profet" råber han ordene fra Es.55:1 og Johs.7:37-38 ud. Frit og for intet må den, som tørster, komme i tro og tage imod Jesus Kristus som det levende vand. Vækkelsen begynder. Med henvisning til Galmalies ord i Apostlenes gerninger 5:38-39 ser han det, der sker, som Guds værk, ellers vil det forsvinde af sig selv.

Disse eksempler må være belæg nok for John Wesleys måde at læse og forstå Bibelen på. Indholdet svarer til hans egen situation. Derfor kunne han opleve Gud som levende og virksom nu. Han levede i et samspil med Gud. Bibelordet styrede hans tanker, oplevelser og handlinger. De styrede også hans tolkning af det som skete i ham og omkring ham.

6. At opleve bibelordet eksistensielt – her og nu

De fleste af os har sikkert oplevet, at et bibelord, som vi har kendt i forvejen, måske kunnet udenad, pludselig får nyt liv i en bestemt situation. Vi får en helt ny indsigt i ordets betydning. Vi forstår det på en ny måde. Da har Gud gennem sin Ånd talt Ordet i mit "hjerte", d.v.s. i mit jeg, min personlighed. På en underfuld måde bliver det læste eller hørte Ord nutidigt for mig.

Ordet taler til mig i den situation, jeg befinder mig i, det kan være min personlige livssituation, i min familie, i mit er-

hvervsarbejde, i mine kriser og konflikter, i min sygdom, i min sundhed; det kan også gælde i en større sammenhæng, som berører kirkernes liv og arbejde, samfundet og de internationale forhold.

Det er i vore forskellige eksistensielle her og nu-situationer, at Ordet får liv og mening. Udover de allerede nævnte kan det gælde situationer, som har at gøre med fødsel og død, ensomhed og fællesskab, ansvar og skyld, økonomi og moral, fortvivlelse og livsmod, angst og tryghed. I sådanne situationer har vi særlig brug for at vende os til Guds Ord for at høre, hvad det har at sige til os.

"Kald på mig på nødens dag; jeg vil udfri dig, og du skal ære mig." (Salm.50:15)

"Alle Herrens stier er miskundhed og trofasthed for dem, der holder Hans pagt og Hans vidnesbyrd." (Salm.25:10)

"Dit Ord er en lygte for min fod, et lys på min sti." "Tydes dine ord, så bringer de lys, de giver enfoldige indsigt." (Salm.119; 105 og 130)

At sætte et bibelord i relation til sin egen livssituation og lade det belyse den, kan vi kalde en eksistensiel måde at læse Bibelen, høre og forstå dens budskab. Hvor mange har ikke i en given situation hentet kraft og trøst i den 23. Salme om den gode hyrde? I svær sygdom har man gjort salmistens ord til sine:

"Lad kun mit kød og mit hjerte vansmægte, Gud er mit hjertes klippe, min del for evigt." (Salm.73:26)

Der er andre situationer, hvor jeg bør høre, hvad Gud har at sige mig gennem sit Ord: Når jeg vågner om morgenen, når jeg er træt om aftenen, når jeg ved med mig selv, at jeg har gjort noget ondt, når jeg har brug for trøst i sorg, når noget mislykkes for mig, når det er gået godt for mig, når det føles, som om Gud er langt borte, når jeg fristes, når jeg er på rejse, når jeg kører bil, når jeg står over for et valg, når jeg er forelsket, når jeg synes, at et menneske er utåleligt, når jeg står over for flygtninge og indvandrere, når jeg skal på sygebesøg, når jeg er til møde og skal tage beslutninger o.s.v. Alle disse situationer er også indbydelser til bøn og forbøn.

Vi kan have forskellige oplevelser, når vi læser Bibelen. Det afhænger af, hvad vi hører i de ord, vi læser, eller hvad vi hører, når vi lytter til en prædiken. Ved læsningen af et bestemt Bibelord sætter jeg det i relation til mig selv og min egen øjeblikkelige situation. Så kan jeg bedre forstå, hvad det er, der er hændt mig og hvorfor. Der falder nyt lys over hændelsen.

I en anden situation opleves bibelordet som et spejl. Jeg genkender mig selv med mine fejl og mangler.

Vi har tidligere haft anledning til at sige, at det bibellæseren hører, når han læser Ordet, afhænger af kundskaber, specielt bibelkundskab, erfaringer, behov, forventninger og aktuel livssituation. Det afhænger også af, hvilke forestillinger han har om Gud, hvilken sindsstemning han er i, og hvor motiveret han er for at lytte til, hvad Gud har at sige ham. Alt dette

anvender Guds Helligånd for at gøre Ordet levende. På den måde virker Gud gennem sin forekommende eller forberedende nåde. Dette betyder, at forskellige personer kan høre forskellige ting, når de læser samme bibelord.

Det indebærer ikke, at det, det ene menneske hører, er rigtigt og det, det andet hører er forkert. Gud har et meget individuelt sprog, når Han taler med os i vor livssituation. Gennem sin Ånd og sit Ord og gennem kristne menneskers erfaring før og nu oplyser Gud vor samvittighed.

Vor åndelige hørelse bliver mere fintfølende over for Guds tiltale. Vor evne til at bedømme egne og andres ord og handlinger ud fra kærlighedens, sandhedens og fredens grundregler skærpes.

Når du åbner Bibelen og læser den, får du en vidunderlig fornemmelse af, at Gud er nærværende, og at Han gennem Ordet giver dig kraft og styrke til roligt at vandre videre – eller ændre retning.

Du oplever Bibelordet med en henrykt følelse af at møde Gud selv og at ordene er direkte henvendt til dig – det må være ord om dom eller tilgivelse.

Jeg plejer at forestille mig Bibelens mennesker og miljøer med mit indre øje, når jeg læser. Især beretningerne om Abraham, Isak, Jakob og Josef, om Moses og Israels vandringer, om profeterne Elias, Elisa og Samuel, om kong Davids ungdom og kongetid, kong Salomos tempelbyggeri, profeten Jeremias' besværligheder, Amos' kamp for ret og retfærdighed, indvandrerkvinden Ruths liv. Oftest ser jeg da hændelserne for mit indre syn – det er som en scene eller en film.

Det gælder også Jesus og Hans vandringer med disciplene, Hans samtaler med farisæere og skriftkloge. Jeg kan se og føle, hvordan Han berører den syge med sin helbredende kraft; jeg ser Hans kamp i Getsemane med foldede hænder, Hans død på korset og opstandelsen i morgenlys. Den, som har været i Israel og besøgt de hellige steder, får en særlig hjælp til indlevelsen i teksterne.

Jeg følger Paulus på hans rejser. Når jeg læser Pauli formaninger til menighederne eller til Timoteus og Titus, forsøger jeg at høre, hvilken vejledning de giver mig i dag, og hvilken

rettesnor de er for mig. Jeg kan til og med forestille mig det himmelske Jerusalem, når jeg læser Johannes Åbenbaringen. Af og til støder jeg på problemer ved læsningen og oplever da, hvor svært det kan være altid at forstå Guds måde at handle på. Ikke sjældent får jeg nyt lys over et bibelvers, når jeg læser det i den nye oversættelse af Det nye Testamente eller i en anden oversættelse.

Når jeg selv forsøger at være med i den bibelske hændelse og måske identificerer mig med en person der, synes jeg, at Guds nærvær bliver så meget mere levende for mig i min egen situation, og jeg kan føle, at Jesus er nærværende. Det hjælper mig til at høre, hvad Gud vil sige netop til mig. Det hjælper mig til at forstå, hvad der er Guds vilje og hvordan jeg bør være, tænke, tale og handle nu.

7. Bibelen som nådemiddel og rettesnor for vor tro og vort liv

Når vi læser Bibelen og sætter enkelte bibelord, bibelske beretninger og tekster i relation til vor egen livssituation, formidler Bibelen gudsoplevelser til os i nuet. På denne måde bliver Bibelen et nådemiddel, det vil sige et middel for Guds Ånds indvirken. Den formidler Guds nåde til os – Guds tilgivelse og barmhjertighed – og den bliver et redskab for Guds frelsesgerning i os.

Det er ikke den indbundne bog i sig selv, der er et nådemiddel, men det er det, vi oplever, Gud siger til os i vor livssituation, når vi læser og studerer Bibelen, tænker over indholdet, hører Ordet i forkyndelse og vidnesbyrd. Når bibelordet på den måde er i funktion, udfører Guds hellige Ånd sit værk i os. Dåbens og nadverens sakramente er nådemidler, ligeså bønnen og fællesskabet, men først og sidst Guds Ord, som vi hører, læser og grunder over.

Når Bibelordet fungerer som et nådemiddel er det klart, at Bibelen også kommer til at fungere som rettesnor for vor tro og vor måde at leve på.

Jesu liv er et mønster for os som kristne. Dette betyder ik-

ke, at vi skal kopiere Jesu klædedragt og andre ydre handlinger, som fandtes for to tusinde år siden.

Thomas a Kempis' klasiske bog: "Om Kristi Efterfølgelse" betød meget for John Wesleys åndelige udvikling. I den bog er følgende ord af Jesus vejledende:

"Den, som følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys." (Joh.8:12)

Disse ord burde være vejledende også for os i dag. Kristi efterfølgelse hænger sammen med det, at Guds rige er noget i os og iblandt os. Troen virker i vort sindelag, vore gode tanker, renhjertede hensigter, motiv og følelser og i kærlighedens handlinger, så at alt, hvad vi er, siger og gør, tjener til Guds ære.

Behovet for helliggørelse skal fungere som den styrende, indre drivkraft. Den "kristne fuldkommenheds" ideal bliver da vor åndelige og moralske ledestjerne. Intet mindre end total kærlighed er emnet for vore bønner og målet for vor stræben. Alle ord i Bibelen, som fremstår som regler, forskrifter, normer, etiske bud og forbud, kundgørelser, læresætninger o.s.v. skal læses og forstås i lyset af ét eneste grundprincip, som vi kan kalde "Metodismens formalprincip", nemlig helliggørelsesmotivet, kærligheden til Gud og mennesker. Gud har først bevist sin kærlighed til os. Gennem frelsen i Jesus Kristus har Han begyndt det troens, håbets og kærlighedens værk i vore hjerter, som Han ifølge sit løfte skal fuldbyrde på Jesu Kristi dag, til Guds ære. (Fil.1:9-11)

Der, hvor helliggørelsen gennem Guds Ånds inspiration virkeliggøres i et retfærdigt og kærlighedsfyldt liv, sker en personlighedens åndelig udvikling og modning, som har medmenneskelige konsekvenser for livet i kirke og samfund.

8. Ordet tilhører Gud, ikke os

Da vi nu har beskrevet, hvad der forstås ved det åbenbarede Ord, det skrevne Ord samt det hørte, læste og talte Ord, er det vigtigt at fremhæve, at Ordet kommer fra Guds mund, at det altså er Guds Ord, som tilhører Ham, ikke os.

"Bibelen tilhører ikke os, sådan at vi ejer den. Den er Guds Ord og lader sig ikke ejes af mennesker, for at de skal manipulere med den. Vi ejer ikke Ordet. Det er Ordet, som bærer frelsen til os. Det er Gud, som ejer os og vil lede os". (Allan Boesak, Sydafrika)

Vi har ingen ret til at anvende Ordet for at forsøge at retfærdiggøre og forsvare os og vore handlinger med det. Det er ikke os, der skal styre eller manipulere med Ordet, men det er Ordet, som skal styre, korrigere og lede os. Derfor er menighedens og traditionens korrektion nødvendig.

I kirkens historie er det for eksempel sket, at man har forsøgt at retfærdiggøre en krigens etik ved hjælp af gammeltestamentlige beretninger om Israels krig, eller man har forsøgt at forsvare apartheid med henvisning til teksten om Noahs sønner Sem, Kam og Jafet. Kams efterkommere skulle for altid være forbandede. (1.Mos.9:20-25) En sådan opfattelse af bibelordet er ikke mulig med hensyn til det grundprincip for tolkning af bibelordet, som vi har anlagt.

9. At forstå Det gamle Testamente i Det nye Testamentes lys

Lad os til sidst se på nogle fænomener i Bibelen, særlig i Det gamle Testamente, som kan give os vanskeligheder, hvis vi ikke ser dem i lyset af Guds åbenbaring i Kristus ifølge Det nye Testamente.

Sygdom og handicap – straf og gengældelse

Det gamle Testamente indeholder flere skildringer, som vidner om Guds vrede, straf og gengældelse på grund af, at Israels folk har syndet, forbrudt sig mod Guds lov og mod pagten med Gud. De frafaldt deres tro på den eneste sande Gud og dyrkede andre guder. Det Babylonske Fangenskab i 500-tallet f.Kr. ses både som Guds gengældelse og som Guds tugt. (2.Kong.24:20)

Hvis Det gamle Testamentes straf- og gengældelsestanke bruges ukritisk på enkelte menneskers sygdom og handicap i

dag, kommer vi i strid med åbenbaringen gennem Jesus Kristus. At f.eks. brug af tobak, alkohol og narkotika kan få skadelige konsekvenser i form af livstruende sygdomme er tydeligt for alle. Straffen er indbygget i en bioligisk naturlov, som skabelsens Gud står bag. Men der findes også noget "overindividuelt" ondt i tilværelsen, som ikke er en følge af personlig synd.

En mand, som har været blind fra fødslen, træffer Jesus. Disciplene, som synes at dele jødernes opfattelse af, at sygdommens årsag er personlig synd, spørger, hvem der har syndet, den blinde eller hans forældre, eftersom han er født blind. Jesus afviser hele det personlige skyldspørgsmål ved at sige, at det hverken er den blinde eller hans forældre, som har syndet. Hen helbreder den blindfødte, selv om det er en sabbatsdag, og på den måde åbenbares Guds gerninger. (Johs.9)

En enke fra Nain har mistet sin eneste søn. Ifølge gammeltestamentligt syn har hun eller hendes mand gjort noget ondt og syndet, eftersom manden blev taget fra hende, og hun straffes ved at blive enke. Hvad ondt har hun og sønnen gjort, eftersom hendes eneste støtte i livet, hendes søn, dør? Jesus tager brodden af hele hendes straf- og skyldstanke ved at opvække sønnen fra de døde og give enken hendes søn tilbage. (Luk.7:11-17)

Gennem sine helbredende handlinger og gennem opvækkelsen fra de døde foregriber Jesus den dag, da ingen blindhed, sygdom, smerte eller død længere skal findes.

Guds rige er i færd med at komme overalt, hvor Guds Ånd, kærligheden og nåden er i funktion. Den, som ikke bliver helbredt og rask nu, selv om han tror på Jesus Kristus, skal blive fuldstændig helbredt og rask, når Guds rige bryder igennem i sin herlighed og fuldkommenhed.

"Tro er fast tillid til det, man håber, overbevisning om ting, man ikke ser." (Heb.11:1)

Det er den kristne tros privilegium, at svaghed, sygdom, lidelse og handicap i Guds kraft kan ændres og forvandles til

noget positivt, så det tjener Guds riges formål og bliver til Guds ære, mens vi venter på at få del i Guds herlighed.

Gennem åbenbarelsen i Kristus sker en omvurdering af alle værdier. Det svage og ubetydelige tager Gud nu i sin tjeneste. Paulus indrømmer, at *"når jeg er magtesløs, da er jeg stærk."* (2.Kor.12:8-10)

"Det, som er svagt i verden, det, som verden ser ned på og ringeagter, det udvælger Gud, for at ingen skal kunne rose sig overfor Gud" (1.Kor.26-31)

Krig og ødelæggelse

Hvordan skal vi forstå alle de krigeriske beretninger i Det gamle Testamente? Retfærdiggør de ikke vold og krig? Vi forstår dem først og fremmest "frelseshistorisk".

De er udtryk for Guds brydning med sin skabte menneskehed. Gennem en fortløbende åbenbaring i historien, vil Han føre den frem til en endnu større indsigt i Hans kærlighedvilje. Når f.eks. Jeriko blev indtaget af israelitterne,gik alting til spilde; mænd, kvinder, børn og kvæg blev dræbt med sværd, og byen gik op i flammer. Men visse materielle ting: sølv, guld, kobber og jern blev viet til Herren og blev lagt til skatten i Herrens hus.

For os, som har Guds åbenbarelse i Jesus Kristus, fremstår alt dette som grusomt og umenneskeligt. Det kan kun forstås på den måde, at alt som fandtes i den indtagne by skulle ofres som et fuldkomment offer til Herren, for at man ikke skulle fristes til afgudsdyrkelse af det fremmede folk.

Gennem en fortløbende guddommelig åbenbaring indtager israelitterne efterhånden en mildere holdning. De stridbare mænd dræbes, mens kvinder, børn og kvæg skånes. (5.Mos.13:12-16; 20:10-18; Josua 6-8; Es.43:28) Billedet af Gud forandres og modnes gradvist. Den fulde åbenbaring i Kristus gør vold og krig til noget destruktivt, som totalt strider mod Guds kærlighedsvilje.

Videre kan vi give disse skildringer en symbolsk betydning. I lyset af Guds frelsesgerning gennem Jesus ser vi, at der foregår en åndelig kamp i tilværelsen. Vi må kæmpe mod det

onde af enhver form inden i os og uden for os. Et par kendte åndelige sange, som vi synger er:

"Herren skal stride for eder, og I skal være trygge derved", og "Herren er min styrke og min lovsang, og Han blev mig til frelse." (2.Mos.14:24 og 15:2)

Vi tænker måske ikke over, at disse sange er hentet fra krigstekster. Israels børn drager bevæbnede ud af Ægypten forfulgte af Farao og hans hær. Israelitterne spærres inde mellem Det røde Hav på den ene side og den ægyptiske hær på den anden. Moses opfordrer da folket til ikke at frygte, men stå fast. Herren skal redde dem, uden at de behøver at løfte våben. Han skal stride for dem uden deres medvirken. Moses får Guds befaling om at række sin hånd ud over havet. Gud anvender en stærk østenvind, som gør havet til tørt land. Israels børn kan gå gennem havet på tørt land. Den ægyptiske hær med vogne og ryttere drukner i bølgerne. Udgangen af Ægypten under Moses' ledelse blev anset som Guds store befrielsesgerning ud af trældomslandet. Den historiske hændelse var indsat i en både religiøs og politisk sammenhæng. Udgangen af Ægypten kan af os ses som Guds opposition mod undertrykkelse, slaveri og uretfærdighed, som bryder med Guds "shalom", med de fredelige og harmoniske forhold, Gud vil have skal råde.

Indholdet i de ovennævnte åndelige sange får for os en ny åndelig og symbolsk betydning fjernt fra den krigeriske sammenhæng, i hvilken de blev til. Befrielsen fra trældommens hus i Ægypten bliver et forbillede for den befrielse fra syndens og ondskabens trældom, som Jesus udførte ved sin forsoningsdød. Vi må "være trygge" og helt stole på, hvad Gud gør for os gennem Kristus,

"som ofrede sig for vore synder for at udfri os af den nuværende, onde verden." (Gal.1:4)

I den fortsatte åndelige strid skal vi tage Guds rustning på, som blandt andet består af troens skjold, frelsens hjelm og Åndens sværd, som er Guds ord. (Ef.6:10-17)

Gammeltestamentlige forbilleder

Mange af teksterne i Det gamle Testamente har forbilledlig betydning i lyset af Guds åbenbaring i Kristus. Vi har lige set, hvordan befrielsen fra trældommen i Ægypten fremstår som en forbilledlig begivenhed i Det nye Testamentes lys. Personer, profetier, begivenheder og institutioner som f.eks. templet på Sions bjerg i Jerusalem kommer til at tale om fremtiden. Ydre ting er billeder på en indre åndelig virkelighed. Visse svære historiske tekster fremstår i Det nye Testamentes lys med en dyb åndelig og symbolsk betydning.

I Metodistkirkens religionsartikel nr. 6 fremhæves det, at Det gamle Testamente ikke strider mod Det nye Testamente. I begge testamenterne tilbydes vi evigt liv gennem Jesus Kristus. Der står:

"Selv om loven, som Gud gav gennem Moses, ikke er bindende for de kristne med hensyn til ceremonier og ritualer, ligesom de civilretslige forskrifter, som den indeholder, ikke nødvendigvis behøver at optages i noget samfund, så er dog ingen kristen, hvem han end måtte være, fritaget for at lyde de bud, som kaldes moralbudene."

Det gamle Testamentes gudstjenesteordninger er forbilleder for det nye gudsfolk, som samles omkring Jesus og Hans forsoningsgerning. (2.Kor.3; Heb.7-10; Johs. Åb.21-22) Det sande nye Israel er det nye gudsfolk, Jesu Kristi menighed og kirke, som har del i Guds løfter til Abraham. (Rom.4:11-25; 9:8,25-33; 1.Pet.2:9-10)

Det gamle Testamentes blodige offer i Jerusalems tempel er et forbillede på Jesu offer som Guds lam, som borttager verdens synd. (Johs.1:29; Heb.10:1-18)

Paulus anvender en billedlig skrifttolkning, når han henviser til Israels børns ørkenvandring og redning ved overgangen over Det røde Hav. De blev alle døbt i skyen og havet – et forbillede på redningen fra det onde gennem den kristne dåb, symboliseret ved vandet. Peter henviser til redningen gennem vandet, takket være Noahs ark blev bygget. (2.Mos.13-14; 1.Kor.10;1.Pet.3:20-21)

Lovens pagt på Sinai gennem Moses er et forbillede på den

nye nådens pagt i Kristus. De moralske forpligtelser i "de ti bud" er stadig gyldige, men indholdet er blevet dybere og nyfortolket af Jesus. (Johs.1:17; Rom.10:4; 2.Kor.3:7-10; Heb.10:1; Mat.5:17- 48)

Konge- og profetskikkelser i Det gamle Testamente ses som forbilleder på Jesus Kristus. (Johs.1:17; Heb.6:20) Kong Davids rige er et forbillede på det nye fredsrige under Messias. (Es.9:6-7; Ezek.34:23-24; Mat.12:23; 15:22; 21:4-9) Det, som kommer gennem Jesus Kristus, er større end forbillederne. (Mat.12:6,41,42; Heb.7:19,22; 9:10,23; 11:40) Jesus er den nye Adam. (Rom.5:12-21; 1.Kor.15:22,45-49)

Vi har her vist, at gammeltestamentlige ord og beretninger kan gives en symbolsk og forbilledlig betydning i lyset af Det nye Testamente. Det frelseshistoriske syn, som er grundlaget for hele vor bibelopfattelse, indebærer, at de bibelske skrifters indhold er historisk betinget. Gud er historiens Gud, og Han

taler ind i bestemte historiske situationer. Historien er stedet for den guddommelige åbenbaring. Jesus Kristus, Guds Søn, blev født af jomfru Maria da Augustus var kejser i det romerske rige. Han blev pint, døde og opstod, da Pontius Pilatus var landshøvding.

Evangeliet om Guds frelsesgerning i Kristus Jesus er et, men vi har fire evangelieskrifter, som har givet budskabet forskellige tankeformer. Det bibelske budskab om Gud som Skaber og Frelser er fast forankret i historiske begivenheder. Jesu Kristi Gud og Far virker endnu i denne stund. (Johs.5:17)

Traditionen

Bibelen, Den hellige Skrift, er selv grundvolden for vor tro, vor kristne lære og vort liv som kristne.

Til vor metodistiske arv hører, at vi værdsætter tre specielle hjælpemidler til at tolke og forstå evangeliets sandhed i tiden: traditionen, erfaringen og forstanden.

Vi tror, at den kristne kirkes historie er beretningen om Guds hellige Ånds fortsatte værk gennem sin kirke. Gennem århundreder er Kristustraditionen blevet ført videre, indtil den har nået os i den tid, vi lever nu. Den er blevet ført videre gennem en almenkristen tradition.

Dette er sket via de romersk-katolske og græsk-ortodokse kirker, ligesom det er sket via de protestantiske kirker og vækkelsesbevægelserne efter reformationen i 1500-tallet.

I 1900-tallet har den økumeniske bevaægelse, særligt efter Kirkernes Verdensråd blev grundlagt i 1948, bidraget til at føre den almenkristne tradition videre.

Siden den metodistiske vækkelse brød ud i 1700-tallet og Metodistkirken blev grundlagt i USA 1784-85, har Metodistkirkens tro og bekendelse udgjort en særlig tradition inden for den kristne kirkes storfamilie. Andre kirkesamfund har deres særlige traditioner at føre videre. Her vil vi lave en oversigt over hovedstrømningen indenfor den almenkristne tradition, derefter se nærmere på vor metodistiske arv og den traditionsproces, vi selv personligt er inddraget i.

1. Den almenkristne tradition

Med den almenkristne tradition forstår vi evangeliets formidling fra generation til generation i og af kirken. Vi tror, at Jesus Kristus selv er nærværende i sin kirkes liv og ved sin Ånd fører budskabet videre.

Alt begyndte med mundtlige beretninger om Jesu liv, død og opstandelse. Disse beretninger blev skrevet ned og blev til vore fire evangelier og Apostlenes Gerninger. Paulus siger angående nadveren, at han selv fra Herren har modtaget det, som han har ført videre til de kristne i Korinth.

"Jeg overgav jer nemlig som noget af det første, hvad jeg selv modtog",

siger han med tanke på Jesu død for vore synder, Hans begravelse, opstandelse og åbenbaringer for disciplene. (1. Kor. 11:23; 15:3-8)

I et økumenisk dokument om "Skriften, Traditionen og traditionerne" hedder det:

"Vort standpunkt er det, at vi alle lever i en tradition, som går tilbage til Vor Herre, og som har sine rødder i Det gamle Testamente, og at vi alle står i taknemlighedsgæld til denne tradition, eftersom vi alle har fået del i den åbenbarede sandhed, evangeliet, som indsatte i den proces, som har formidlet det fra slægt til slægt. Derfor kan vi sige, at vi eksisterer som kristne gennem Helligåndens kraft. Traditionen i den betydning aktualiseres i forkyndelsen af Ordet, i forvaltningen af sakramenterne og gudstjenesten, i kristendomsundervisning og teologi, i mission og vidnesbyrd om Kristus i menighedsmedlemmernes liv."

(På vej mod troens centrum, Rapporter fra Faith and Order-konferencen i Montreal 1963, Stockholm 1964, side 19.)

Kirkens tid er bibeludlægningens tid. Den kristne menighed har i sin tolkning af Den hellige Skrift måttet kæmpe mod lærer og synspunkter, som den har opfattet som falske og fremmede for det sande evangelium. Sådan er f.eks. Paulus' brev til de kristne i Galatien et opgør med jødekristne, som forfægtede en lovkristendom, ifølge hvilken hedningekristne skal følge jødiske love og foreskrifter. Lad os nu se nærmere på nogle hovedstrømninger i den almenkristne traditionsformidling:

Gud som treenig Skaber, Frelser og Helligånd

I det andet og tredie århundrede fremførte gnostikerne spekulative lærdomme om frelse gennem en højere indsigt, gnosis, som stred mod skabelsestroen og troen på Jesu Kristi lidelse og døds betydning. De betragtede det kropslige som noget ondt og uåndeligt, og de havde ongen klar opfattelse af Kristi andet komme.

Imod sådanne opfattelser kæmpede kirkefædre som Irenæus og Tertullianus. De har aktivt bidraget til klarhed i spørgsmålet om synet på skabelsen. Guds treenighed, Kristi frelsesgerning og arvesynden.

I en sådan situation har kirkens fædre formuleret de store økumeniske trosbekendelser, som f.eks. den Apostolske og den Nikænske trosbekendelse. I den Nikænske trosbekendelse er troen på den treenige Gud dominerende.

I den Apostolske trosbekendelse slås troen på Gud som altings skaber fast, troen på at Gud blev menneske af kød og blod i Jesus Kristus,troen på kødets opstandelse, Kristi andet komme og et evigt liv.

Den kaldes "apostolsk", fordi den er fast forankret i den apostolske tid. Troen på Gud som treenig er nævnt i Mt.28:19 og 2.Kor.13:13. Den urkristne bekendelse til Jesus Kristus som Herre (græsk: Kyrios) findes i Fil.2:11 og i 1.Kor.15:3-5. Metodistkirkens religionsartikel nr. 1 lyder:

"Der findes kun én levende og sand Gud, evig, uden krop eller dele, med uendelig magt, visdom og godhed, Skaberen og Opretholderen af alle ting, både synlige og usynlige. I denne guddomsenhed er tre personer af samme væsen, magt og evighed: Faderen, Sønnen og Helligånden."

Når vi i dag bekender os til troen på den treenige Gud siger vi, at vi ikke kender nogen anden Gud end Ham, som åbenbarer sig i Jesus Kristus, og som gennem sin hellige Ånd gør Kristi frelsesgerning levende for os. Der findes en fælles bekendelsesarv fra urkirken.

Kristi guddommelige og menneskelige natur

300-tallet var en tid med lærestridigheder. Arius fra Libyen underviste, at Kristus ikke var Gud i egentlig forstand, men et mellemled mellem Gud og menneske, som er blevet skabt efter Guds vilje i tiden eller før tiden, en slags halvgud, som selv deltager i skabelsen.

På denne måde blev den Nikænske trosbekendelse til ved kirkemødet i Nikæa år 325, senere bekræftet ved kirkemødet i Konstantinopel år 381. Da der var en tendens til at benægte Kristi guddom, blev det slået fast, at Kristus er "Guds enbårne søn, født af Faderen før al tid ..., født og ikke skabt, af samme væsen som Faderen."

I den Nikænske trosbekendelses tredie artikel hedder det i den form, som anvendes i kirkerne i Vesten om Helligånden:

"Som udgår fra Faderen og Sønnen" (på latin: filioque). I østens kirker hedder det imidlertid, at Ånden udelukkende *"udgår fra Faderen"*. Dette er et eksempel på et lærespørgsmål, som stadig er aktuelt og af nogle anses for problematisk. Se Joh.15:26.

Athanasius hed den af kirkefædrene, som var den Nikænske treenigheds største forsvarer i kamp mod Arius og hans tilhængere. Andre berømte kirkefædre var Clemens af Alexandria, hvis fremstilling: "En fuldkommen kristen" påvirkede John Wesley, hvilket fremgår af Wesleys: "Kendetegn på en Metodist" og hans skrift: "Om kristelig fuldkommenhed".

Andre kirkefædre, som Wesley studerede, var Gregorius af Nyssa (død 394), som understregede betydningen af treenighedslæren. Det samme gjorde Cyprianus og Efraim Syrern, hvis bibelkommentarer, prædikener og salmer inspirerede Wesley. Prædikener af den hellige eremit Makarios i Ægypten (død 300) udgav Wesley i "The Christian Library".

Den guddommelige nåde og kærligheden

Augustinus (354-430) blev efter sin omvendelse en af den kristne kirkes største traditionsbærere gennem alle tider. Hans "Bekendelser" er et klasisk dokument. I store teologiske skrifter udviklede han sine tanker om kærligheden til Gud som menneskets yderste mål, om frelsen som et Guds værk gennem Hans forekommende nåde og gennem Guds nedstigen til os i mennesket Kristus, om kirken som dels et ydre kirkesamfund, dels som de helliges, de sande troendes fællesskab, om dåbens nødvendighed, om den guddommelige nåde i syndernes forladelse og som en forvandlende kraft. Hans lære fik afgørende betydning for middelalderens katolicisme.

Det samme gælder også en anden af den romersk-katolske kirkes største lærere, Thomas af Aquino (død 1274). Han understregede bl.a. fornuftens betydning og evne til at opfatte tingenes væsen. Gennem sit intellekt har mennesket en vis

kundskab om Gud, at Han findes, og at Han er et fuldkomment væsen. Ved nådens lys får mennesket en åbenbaring af Gud som går ud over fornuftens grænser.

Den fromme munk, Thomas a Kempis' bog "Om Kristi Efterfølgelse" har vi tidligere haft anledning til at omtale. Igennem århundreder har den været en vigtig inspiration til fromhedslivets fordybelse.

De forskellige munke- og nonneordner indenfor kirkerne har haft deres store betydning som reformbevægelser, når det gælder det åndelige livs udvikling og social barmhjertighedstjeneste. Deres ideal har været lydighed, fattigdom og blufærdighed.

Kristi forsoning

Gennem hele den kristne kirkes historie findes overleveringer af forskellige forestillinger om, hvordan Gud og mennesket er blevet forsonet. Baggrunden er det faktum, at mennesket har brudt forholdet til Gud ved synd og ulydighed. Mennesket er ikke selv i stand til at genoprette forholdet til Gud gennem gode gerninger og andagtsstunder. Forsoningen er Guds værk. Gennem Jesu Kristi død og opstandelse blev syndens, dødens og djævelens magt brudt. Korset bliver et sejrstegn.

Nogle kristne ser mere juridisk på, hvordan forholdet mellem Gud og menneske genetableres. Mennesket er en forbryder. Gennem sin synd har det krænket Gud, det er skyldigt og skal straffes. Gud kræver soning for menneskets synd. Når mennesket ikke kan sone for sin synd, må Gud selv blive menneske. Kristus, Guds Søn, bliver vor repræsentant og påtager sig den straf, som Gud kræver.

Denne lære blev specielt udformet af Anselm af Canterbury (1033-1109) og kaldes læren om den stedfortrædende lidelse. John Wesleys forkyndelse grunder sig hovedsageligt på dette syn. Ifølge den har Kristus som den eneste formidler mellem Gud og mennesket formildet Guds mishag over for synden og synderen. Kristus ofrede sig selv en gang for alle på korset for vor genløsning og blev et fuldkomment, fejlfrit og tilstrækkeligt offer for hele verdens synder.

Både hos de gamle kirkefædre, f.eks. Irenæus, hos Luther og i senere teologi, er der blevet lagt vægt på en anden side af forsoningslæren. Her understreges det, at Gud kæmper og sejrer over de fordærvende magter, som har holdt mennesket fanget. Bag forsoningen står Guds kærlighed, ikke Guds vrede.

Fra yderligere et andet synspunkt fremstår forsoningen som en gerning, hvor Gud hele tiden virker af lutter kærlighed. Guds indstilling til mennesket og verden har ikke ændret sig. Hans sindelag ændres ikke. Det er menneskets sindelag, som forandres fra fjendskab til kærlighed og lydighed.

I Sverige er det specielt P.P.Waldenström og Det svenske Missionsforbund, som hælder til det sidstnævnte synspunkt og hævder, at det ikke er Gud, som behøver at forsones med mennesket, men mennesket, som behøver at forsones med Gud. Forsoningen er et Guds værk, som er rettet imod mennesket. Guds vrede behøver ikke at mildnes, for Gud er udelukkende kærlighed. Forsoningen er sket, for at mennesket skal renses fra synd og få et korrekt forhold til Gud.

Kristenheden i dag oplever ikke nogle direkte stridigheder på grund af forskellige syn på forsoningen. Alle opfatter forsoningen som nødvendig på grund af menneskets synd. Det er i sit ypperstepræstelige embede, at Kristus fuldender forsoningen for vor skyld, i vort sted og til vort bedste. Grunden er Guds kærlighed til os. Jesus har givet sit liv for os og ofret sig i vort sted. Korset er en dom over synd og ondskab. Det vidner først og fremmest om, at Gud i sin kærlighed har kæmpet på vor side og vundet sejr over ondskabens magter.

Hele kristenheden forkynder, at det er gennem troen på Kristi sejr, at vi får tilgivelse og fred. Det alvorlige spørgsmål i dag er, hvordan den kristne kirke skal fungere som de forsonedes fællesskab og som sådan være et mønster og et forbillede for menneskehedens enhed i Gud.

Ordet, retfærdiggørelsen gennem troen alene, det almindelige præsteskab

Reformatorernes, først og fremmest Martin Luthers, indsats (1483-1546), var en epokegørende fornyelse af synet på den

kristne tro. Luther fremførte en "Ordets teologi". Både hans teologiske fortolkninger og hans prædikener i Wittenberg er et udtryk for en banebrydende traditionsforandring, som ledte til den Lutherske Kirkes opståen af den romersk-katolske.

Luthers understregning af Ordets primære betydning og Skriften som højeste autoritet, kom i strid med den da gældende kirkelige tradition. Hans samvittighed var bundet til Guds Ord, selv hvor det kom i konflikt med centrale lærer, som de var blevet udviklet og praktiseret i den romersk-katolske kirke. Kristus som Bibelens "kerne og stjerne" var afgørende og dermed troen på evangeliets løfter.

Evangeliets centrale lære om menneskets frelse på grund af, at det retfærdiggøres gennem troen alene (Rom.3:28), ikke gennem præstationer, bliver afgørende for overhovedet at forstå Bibelens budskab. Guds nåde er Hans trofasthed og tilgivende barmhjertighed, ikke en mekanisk kraft, som mennesket tilegner sig ved brug af sakramenterne.

Tanken om det almindelige præsteskab slår igennem. Hver og en kan direkte nærme sig Gud uden mellemled. Enhver troende skal være præst med den opgave at missionere. Hvem som helst, ikke bare ordinerede præster, har ret til at læse, tolke og forstå Ordet.

Luther understreger både fornuftens rettighed, hjertets forståelse og tillid og erfaringens betydning for at forstå Guds Ord ret.

Blandt de Lutherske bekendelsesskrifter indtager den Augsburgske bekendelse af år 1530 en særstilling. Den er sammen med Luthers lille katekismus norm for de lutherske kirkers lære. Historisk set kom de Lutherske kirker til at bytte et tidligere afhængighedsforhold til pavemagten ud met et afhængighedsforhold til statsmagten. I hvert fald kom dette til at gælde den europæiske lutherdom, som derigennem blev indviklet i de ulykkelige religionskrige. Først i vor egen tid er der for alvor blevet sat spørgsmålstegn ved den nære relation mellem kirke og stat. Forandrede relationer er i gang.

Reformeret kristendom

De reformerte kirker har deres baggrund i Zwinglis og Calvins reformatoriske indsatser, som i mange henseender ligner Luthers. De har flere forskellige bekendelsesskrifter. Der findes også her kirker, som ikke vil have nogen anden norm for deres tro end Skriften. Bekendelsesskrifterne indtager her en betydelig svagere stilling end i de lutherske kirker.

Udkastet til de franske reformerte kirkers bekendelse af 1559 blev skrevet af Calvin selv.

Heidelbergkatekismusen af 1563 gælder for de reformerte kirker i Tyskland, Ungarn og Polen. De presbyterianske kirker i England, Skotland, Irland og USA støtter sig til Westminster-konfessionen af 1646. Navnet har den efter Westminster Abbey i London, hvor møderne blev holdt.

For den engelske episkopale kirke gælder foruden de urkirkelige trosbekendelser "Book of Common Prayer" med de 39 vigtige religionsartikler fra 1562. Disse viser et nært slægtskab med de lutherske og reformerte bekendelsesskrifter, men de præges også af den anglikanske traditions særpræg.

Det svenske Missionsforbund er tilknyttet de reformerte trossamfunds verdensforbund.

Troen som personlig erfaring

Pietismen bryder frem i 1700 og 1800-tallet som en fromhedsbevægelse, hvor den personlige erfaring af at blive født på ny ved Helligånden står i centrum. Deraf fulgte betoningen af det almindelige præstedømme samt troen og nåden som levende og fornyende kraft i helliggørelsen. I små grupper dyrkedes bibellæsning, bøn og vidnesbyrd. Johan Arndts "Sand Kristendom", som John Wesley udgav i forkortet form, betød meget for det personlige fromhedsliv.

1800-tallets vækkelsesbevægelser i Sverige og Finland, Indre Mission i Danmark og Norge, er nærmest en frugt af den pietistiske strømning sammen med den anglo-amerikanske indflydelse.

Pinse, Åndens kraft og gaver

I forlængelse af pietismen ligger, hvad man i 1900-tallet begyndte at kalde kristenhedens "tredie kraft" (ved siden af katolicismen og protestantismen), pinsebevægelsen, pentekostalismen, i dens forskellige former i verden. Her ligger vægten på erfaringen af Helligånden. Udover genfødslen og dåben i vand kommer Helligåndsdåben. Tegnet derpå anses som regel for at være en at Åndens gaver, tungetalen. Gennem denne gave og øvrige af Helligåndens gaver (karismerne) skal menigheden fungere i verden.

Shalom – fred, frihed, helhed, harmoni

At den kristne kirke skal formidle troen på Kristus som "vor fred", kan synes selvfølgeligt. Paulus taler om, at Kristus har nedrevet skillemuren mellem hedninger og jøder, nemlig fjendskaben (Ef.2:11-22). Men desværre vidner både kirkens historie og verdenshistorien om, hvordan enkelte kristne og såkaldte kristne lande har engageret sig i vold, uretfærdighed og krig.

Det hebraiske ord "shalom" henviser ikke blot til fred i betydningen fravær af krig. Det betyder helhed, harmoni, helse, velbefindende, gode menneskelige relationer, ja, menneskehedens harmoniske forhold til hele skabelsen.

Urkristendommens pacifisme er en livsholdning, som er blevet repræsenteret af mange gennem hele historien. Frans af Assisi (1200-tallet) sang sin solsang som udtryk for fred mellem mennesker, dyr og natur. Dette er et livssyn, som går igen i vore dages miljøbevægelser, hvadenten det er religiøst inspireret eller ej.

Desværre findes der også en tradition, som påberåber sig forestillingen om "den retfærdige krig". Idéen om, at krig mod en ond fjende er noget retfærdigt, hævdedes af kendte kristne som Ambrosius af Milano, Augustinus og af Thomas af Aquino.

I middelalderens korstog motiverede man krigen mod de utro muslimer med henvisning til visse gammeltestamentlige krigstekster. Selv i dag findes der sørgelige eksempler på, at religionen, som skulle være fortaler for og eksempel på kærlighed mellem mennesker og nationer, forsvarer anvendelse af vold og våben. Hvad Gustav Adolf II gjorde, gør feltpræster i forskellige lande i vor egen tid også, nemlig beder Gud velsigne våbnene.

I vore dage begynder kristne mere og mere at tale om behovet for en teologi for en retfærdig fred. Kernevåbnene har sat os i en krisesituation, hvor det er et spørgsmål om menneskehedens og planeten Jordens overlevelse. Til behovet for verdensfred knyttes nødvendigheden af social retfærdighed og frihed for folkene.

Den kristne kirkes "fredstradition" har således været både svag, kontroversiel og problematisk. Selv om Kristi kirke burde være verdens største fredsbevægelse, har kampen for fred og retfærdighed ofte måttet føres uden for de institutionelle kirker f.eks. i de nutidige fredsbevægelser.

Metodistkirkens biskopsråd har i sit budskab "In defense of Creation – The Nuclear Crisis and a Just Peace" (1986) udtalt, at vi alle burde være "fredens evangelister". Kirken er kaldet til at være "et alternativt samfund" i forhold til en verden, som har vendt sig fra Gud.

Kirken skal være et kærligt og fredsskabende internationalt fællesskab, som står over alle regeringer, racer og ideologier. Den skal nå ud til alle "fjender" med fredens evangelium. Den skal tjene alle mennesker, som er offer for fattigdom og undertrykkelse.

Bønnen om de kristnes enhed og om menneskenes enhed med Gud kommer til udtryk i nutidens økumeniske bestræbelser. Forhåbentlig kan de blive et Guds redskab for fred på jorden.

Kristnes stræben efter enhed – fælles Kristustradition

Da man tidligere undersøgte forskelle og ligheder angående synet på kirken, nadveren og gudstjenesternes form og indhold, tog man under "Faith and Orders"-mødet i Lund 1952 udgangspunkt i den kristne tros kerne. Vejen til kernen er vejen til enhed, hed det. Bibelstudier og forskning blev koncentreret omkring "Kristus og Hans kirke".

Ved Kirkernes Verdensråds- (oprettet 1948) møde i Uppsala 1968 mødtes de store protestantiske kirketraditioner inklusiv de anglo-amerikanske og de ortodokse kirketraditioner. Den romersk-katolske kirke havde observatører. Et hovedtema var Helligånden og kirkens katolskhed (almindelighed).

Man takkede Gud for at Helligånden leder os frem til en inspirerende forståelse af, hvad Kristi krop indebærer, og at Ånden forvandler forholdet mellem samfund, som er adskilte. I øvrigt gjaldt Uppsalamødet missionens fornyelse, international social og økonomisk udvikling, retfærdighed og fred, gudstjenesten i en sekulariseret tidsalder samt nye former for livsstil.

Den romersk-katolske verden er i løbet af de seneste årtier blevet præget af Det andet Vatikankoncil 1962-1965, kaldt sammen af pave Johannes XXIII, som inspirerede koncilet til at vove at vende kirken ud mod verden og dens fattige folk. Her blev ingen, hvis lære er anderledes, fordømt og betegnelsen "kætter" savnedes helt.

En reformperiode uden tidligere modstykke inden for den romerske kirke blev indledt. Den berørte spørgsmål om lægfolkets apostolat, missionen og kirkens forhold til andre kirker og andre religioner f.eks. jødedommen, til massemedier, religionsfrihed og kristen opdragelse.

1900-tallet har set forskellige teologiske strømninger vokse frem som har opdaget nye sider af Bibelens budskab og evangeliets væsen. Forudsætningerne har ofte været sociale, økonomiske og politiske situationer, i hvilke man har behøvet en nytolkning af den kristne kirkes engagement for fattige og undertrykte mennesker. På denne måde voksede den såkaldte "Befrielsesteologi" frem særligt i de sydamerikanske byer.

Læsningen af Bibelen ud fra kvindernes perspektiv fremkaldte den såkaldte "Feministteologi". Råbet fra de farvede folk fødte "Sort teologi". I Kristus findes forsoning for både sorte og hvide. Oplevelsen af, at Gud er alles Skaber, uafhængig af race, køn og nationalitet, har ført til kamp mod racediskrimination og "apartheid", for broderskab, ligestilling og befrielse fra social og økonomisk undertrykkelse.

I miljøødelæggelsens og kernevåbenoprustningens tid, hvor ungdommen rammes af modløshed og meningsløshed over for fremtiden, er "Håbets teologi" opstået og en "Skabelsesteologi" som indbefatter forvalterskab af det Gud har skabt. Sådanne teologiske tankegange tager ikke hensyn til kirkegrænser, men får økumenisk rækkevidde.

På internationalt niveau er der blevet ført samtaler mellem det Lutherske Verdensforbund og Metodistkirkens Verdensråd. Fremtiden ser lovende ud for den Luthersk-Metodistiske dialog, nadverfællesskabet og den synlige enhed, hedder det i det fælles dokument, som blev fremlagt i 1984. Der anbefales fællesskab om prædikestol og nadver, fælles studiearbejde, fælles bøn og gudstjeneste. Lutheraner og Metodister bør kunne tage ledelsen i det lokaløkumeniske arbejde, hedder det.

Gudstjeneste- og andagtsliv

Evangeliernes budskab om Jesu Kristi frelsesgerning, Hans død og opstandelse blev i den urkristne menighed ført videre gennem apostlenes undervisning og siden gennem det offentlige gudstjenesteliv i kirkens historie.

Gennem læsning af Guds Ord og prædiken, gennem bøn og salmesang og gennem forskellige liturgier, er den kristne tro blevet ført videre fra generation til generation.

Vi bør huske, at den kristne menigheds gudstjeneste i form og indhold har sine rødder i jødedommen og synagogen. Ifølge Luk.4:16-30 prædikede Jesus inden for rammen af den jødiske synagoges bønne- og gudstjenesteliv. Han underviste og tolkede da i sin forkyndelse, Guds Ord, ifølge Es.61. Han talte profetisk, det vil sige med guddommelig autoritet i nuet og gjorde Guds åbenbarelse til en nærværende historisk virkelighed.

Dette mønster har den kristne kirke siden fulgt gennem alle tider i sin undervisende, vækkende, formanende og sjælesørgende prædiken. De nye gudstjenesteformer og liturgier, som under Guds Ånds inspiration er opstået i tidens løb, holder fast ved den kristne gudstjenestes hovedmoment: skriftlæsning, fortolkning, salmer og bønner. De forskellige oversættelser af Bibelens hebraiske og græske dele, har givet os et troens sprog på vort eget modersmål.

Til dette kommer det personlige andagtsliv, bibelstudiet og katekismusundervisningen. En ikke uvæsentlig betydning har tidebønnerne haft, daglige andagter på bestemte tidspunkter. Gennem Davids salmer, og andre kristne sange og

bibelkor er Bibelens budskab blevet sunget ind i menneskers sind og tanker.

Til den levende fromhed hører bønslivet. Det kan være bønner, som voksne har bedt med børn, faste og formulerede bønner eller frit og spontant udtrykte bønner og forbønner, som har levet i menneskers tankeverden.

Fra Jesus selv stammer "Fadervor", fra Hans disciple den såkaldte "Jesusbøn" (Jesus Kristus, Guds Søn, forbarm dig over mig, synder).

De romerske Katolikker har deres rosenkransbønner.

Af kendte bønner, som har fulgt os gennem århundreder, kan nævnes Augustinus' bøn:

"Du, oh Gud, har skabt mig til dig, og mit hjerte er uroligt til det finder hvile i dig."

Ansgars bøn:

"Herre, om det behager dig at gøre et under, så gør mig af nåde til et godt menneske."

Den hellige Frans' bøn:

"Herre gør mig til et redskab for din fred.
hvor der er had, lad mig så kærlighed.
Hvor der er krænkelse, tilgivelse,
hvor der er tvivl, tro,
hvor der er mørke, lys,
hvor der er bedrøvelse, glæde.

Guddommelige mester, hjælp mig,
så jeg ikke så meget søger at blive trøstet,
som at trøste,
ikke at blive forstået, men forstå,
ikke at blive elsket, men at elske.
For det er ved at give, at vi modtager,
ved at tilgive, at vi bliver tilgivet,
og ved at dø, at vi bliver født til evigt liv.
Amen."

Den hellige Birgittas bøn:

"Herre, vis mig vejen og gør mig villig til at vandre ad den."

Thomas a Kempis'bøn:

"Oh, du allernådigste Gud og Fader, lad din overflydende nåde aldrig nogensinde vige fra mig. Lad den arbejde med mig og vedblive med at arbejde på min sjæl så længe jeg lever."

Dåb, nadver, embede

Til den almenkristne tradition hører de hellige handlinger, vi kalder sakramenter, dåben og Herrens nadver. Hertil hører også spørgsmålet om, hvem der har ret til at forkynde Guds Ord og forvalte sakramenterne, altså spørgsmålet om tjeneste eller embede i den kristne kirke.

a) dåben

Den kristne dåb har sine rødder i Jesu virksomhed, Hans død og opstandelse og i den urkristne menigheds liv. Dåbstekster er: Mat.3:11,13-17; 28:19-20; Ap.gern.2:37-41; Rom.6:1-11; Kol.2:11-12; Tit.3:3-7; 1.Pet.3:21-22; selv teksterne om, hvordan Jesus velsigner børnene, anvendes som grund for dåb: Mat.18:1-5; 19:13-15.

I tidens løb er dåben blevet opfattet forskelligt. Lige siden kirkefaderen Augustinus har der eksisterert en tradition, som har set en sammenhæng mellem barnedåb og arvesynden. De lutherske kirker overtog denne opfattelse. Dåben var et Guds værk. De vendte sig mod voksendøberne, de såkaldte "gendøbere", som døbte folk om.

Andre kirker har betonet barnets ret til dåb på grund af Guds altomfattende nåde og forsoningsgerningen i Kristus. Dette er tilfældet med Metodistkirken. (Mere herom i det følgende.)

Dåben er et symbolsk udtryk for menneskets død og opstandelse med Kristus og dets liv i Jesu efterfølgelse.

Alle kirker tilslutter sig dåb af voksne, som er kommet til tro og som ikke tidligere er blevet døbt. De baptistiske samfund og Pinsebevægelsen praktiserer kun denne dåb, mens øvrige samfund og kirker også døber børn med det formål, at forældre og menighed skal våge over barnets kristne opdragelse.

Dåben ses som regel som en indvielseshandling til et kristent liv og som en indlemmelse i Kristi legeme og dermed i kirken. Luthérske folkekirker kan stadig tillade, at nyfødte børn indtræder i kirken uden dåb, hvis forældrene eller en af dem tilhører kirken, en ordning, som nu drages i tvivl af mange. Konfirmationen i ungdommen bliver en bekræftigelse på en dåb, som har fundet sted tidligere.

Praktisk taget alle kirker – med undtagelse af de, som kun praktiserer "troendes dåb" – godkender hinandens dåb, når den er sket i vand i den treenige Guds navn.

b) nadveren

Gennem alle tider har den kristne kirke fejret nadver. Af og til kaldes nadveren: Herrens nadver, brødsbrydelse, kommunion eller eukaristi (taksigelse). Traditionen går tilbage til Jesu indstiftelse og Hans opfordring til disciplene om fortsat at fejre nadver til minde om Ham.

Nadvertekster er: Luk.22:14-20; Johs.6:51-58; 15:1-6; Ap.gern.2:42, 46; 1.Kor.10:16-17; 11:23-32.

Der hersker forskellige opfattelser om, hvad det betyder, at brødet og vinen er Kristi legeme og blod, om hvordan nadveren gør Jesu nærvær og Hans offer levende, om nadveren som formidling af syndernes forladelse, om hvem der har ret til at forvalte nadverens sakramente, hvem der har ret til at gå til nadver o.s.v.

Nadveren er et fællesskabs- og taksigelsesmåltid, som giver Jesu disciple mod og styrke, håb og tro. De, som tror på Jesus Kristus, eller som ønsker at finde vejen til tro på ham, er velkomne til at deltage. I dag er det ikke usædvanligt, at forældre tager deres mindreårige børn med sig. De børn, som er for små til at tege imod gaverne, velsignes.

Frem for alt levendegør nadveren overleveringen om Jesu gerning på korset. Den giver Jesu disciple gennem alle tider stadig nye muligheder for at forny deres pagt med Frelseren. Dér fornyes deres kald til tjeneste i verden.

c) embede og tjeneste

Kaldet til Guds folk om at tjene og vidne om deres Herre i ord og handling er kaldet til det almindelige præsteskab. Gennem hele kirkens historie har der været en særlig tjeneste til det at forkynde Ordet og forvalte sakramenterne. Mennesker som, har følt sig kaldede til det af Guds hellige Ånd, og som af kirken er blevet kaldet til dette er sædvanligvis blevet indviet eller ordineret til denne tjeneste. Denne gruppe af ordinerede "embedsmænd" repræsenterer kirken som helhed.

Det nye Testamente beskriver ikke noget fast mønster for dette embede. Paulus taler om, at enhver har fået den nåde, som Kristus har villet give ham. I Kristi legeme findes forskellige tjenester. Kristus gjorde nogle til apostle, andre til profeter, evangelister, hyrder og lærere. (Ef.4:7-13)

Tidligt i kirkens historie opstod et tredelt mønster af biskop eller menighedsforstander, presbyter (ældste, præst) og diakon. I store dele af den kristne kirke er den såkaldte apostolske succession blevet anset for at være vigtig. Der har man haft svært ved at anerkende andre samfund end dem, som

har et episkopat (biskopsembede), som kan ledes tilbage til apostlen Peter, som er blevet anset for at være kirkens første biskop i Rom.

I vækkelsesbevægelser af mere reformert opfattelse som brød frem ved siden af den Lutherske kirke, har man betonet det åndelige lederskabskvalifikationer og funktion og ikke betonet det institutionelle så meget. Således kan f.eks. diakoner og ældste udfylde ledende funktioner, som lægmænd har i menigheden. Forskellen mellem det almindelige præsteskab og særlige tjenester eller embeder har fortonet sig eller er blevet helt udryddet.

Metodistkirkens tradition tages op senere under punkt 2.3.3., menigheden.

d) BEM – eller Lima-dokumentet

Kirkernes verdensråds kommission for tro og kirkeordning (Faith and Order) offentliggjorde i Januar 1982 et teologisk dokument: "Baptism, Eucharist and Ministry", det såkaldte BEM-dokument, også kaldet Lima-dokumentet efter byen Lima i Peru, hvor den afsluttende sammenkomst blev holdt efter flere års studiearbejde.

Alle kirker er blevet opfordret til at studere dette dokument og give deres synspunkter på det til kende. Metodistkirken i Sverige nedsatte et teologisk arbejdsudvalg, som udarbejdede et svar på dokumentets spørgsmålsformuleringer. Det blev endegyldigt godkendt af Årskonferencen 1986. (Det kan rekvireres fra Metodistkirkens ekspedition og anvendes som studiemateriale.)

Ifølge det økumeniske BEM-dokument indebærer dåben en delagtighed i Kristi død og opstandelse. Helligånden er virksom i menneskers liv før, i og efter deres dåb. De, som døbes, indlemmes i Kristi legeme, forenes med Kristus, med hverandre og med kirken i alle tider og på alle steder. At troen er nødvendig for at tage imod den frelse, som indeholdes og udtrykkes i dåben, erkendes af alle kirker. Det forudsættes, at børn, som døbes, vokser op i den troens atmosfære, som menigheden og den kristne familie udgør. Dåben er en livslang vækst i Kristus.

Nadveren er en taksigelse til Gud for alt, hvad Han har gjort i skabelsen, frelsen og helliggørelsen, for alt, hvad Gud gør i dag i kirken og i verden trods menneskers synd og for det, Han vil gøre, når Guds rige kommer i sin fuldkommenhed og herlighed. Det er i kraft af Kristi levende Ord og Helligåndens magt, at brød og vin bliver sakramentale symboler på Kristi legeme og blod. Det er Helligånden, som gør den korsfæstede og opstandne Kristus reelt nærværende. Troen må være der, for at man kan erkende Kristi legeme og blod.

Guds hellige Ånd har mange gange ledt kirken til at tilpasse sine tjenester og embeder til aktuelle behov. Jesus er selv den nye pagts præst. Hele kirken kan kaldes et præsteskab. Ordinerede embedsudøvere udfører en særlig præstelig tjeneste ved at styrke og opbygge de troendes præstedømme gennem Ord og sakramente, gennem bønner og forbønner og gennem pastoral ledelse og omsorg for menigheden. Det trefoldige embede, biskop, presbyter og diakon, kan i dag tjene som udtryk for den enhed, som Kristi kirke søger og også som et middel til at opnå den.

Spørgsmålet om mænds og kvinders ret til det ordinerede embede er et kontroversielt spørgsmål. Mere og mere synes den opfattelse at gøre sig gældende, at der, hvor Kristus er nærværende, brydes menneskelige skillemure ned, selv den mur, som har hindret kvinder i at blive ordinerede præster. Mange kirker mener, at en 1900 år lang tradition mod ordination af kvinder ikke kan opgives. Andre kirker, deriblandt Metodistkirken, praktiserer ordination af kvinder. Grunden til dette er overbevisningen om, at evangelierne og Paulus vidner om, at i Jesus Kristus er alle ét uafhængig af, om vi er mænd eller kvinder. (Gal.3:28) Kirkens ordinerede embede mangler helhed, så længe det er begrænset til ét køn.

BEM-dokumentet er det seneste eksempel på, at den almenkristne tradition mere og mere går frem ad økumeniske veje.

Sammenfatning af vor fælles bekendelsesarv

Om vor fælles bekendelsesarv kan vi sige, at det er gennem den kristne kirkes gudstjenesteliv, bekendelser, læresætninger, undervisning, mission og diakonale arbejde, at evangeliets Kristustradition er blevet ført videre fra slægt til slægt. Den har ofte måttet værne om den kristne tros renhed ved i bekendelser og trosformer at afvise, hvad den har opfattet som afvigende og falsk lære. Gennem reformations- og fornyelses- bevægelser har Guds Ånd ført den tilbage til evangeliets sandhed.

Som en rød tråd igennem kirkens historie går:

- troen på Guds treenighed.
- Kristi forsoningsgerning og Kristi to naturer, den guddommelige og den menneskelige.
- arvesynden.
- Jesu liv, død og opstandelse som den eneste grund for vor frelse.
- Guds nåde som både barmhjertig syndsforladelse og forvandlende kraft.
- den retfærdiggørende og helliggørende tro.
- kirken som Kristi legeme og de troende som lemmer.
- Helligåndens oplysende og opdragende værk.
- Åndens gaver, tjenester eller embeder.
- Ordets, bønnens, dåbens og nadverens betydning for det kristne liv.
- kirkens og de troendes enhed i Kristus.
- Kristi andet komme, de dødes opstandelse og et evigt liv.

I vor tid er oprindelige bibelske motiver blevet aktualiseret på en ny måde. Det gælder vigtige dele af den kristne tradition som ofte er blevet forsømt:

- Shalom – fredsarbejdet.
- ansvaret for Guds skabelse, miljøet.
- brugen af Åndens gaver for at den kristne menighed må være egnet til sin tjeneste i verden.
- kirkens kamp for retfærdighed og menneskelig værdighed uafhængigt af race, køn og nationalitet.
- kristnes fælles søgen efter enhed i troen.

2. Den metodistiske tradition

Vor læretradition

Vi har under behandlingen af emnet bemærket, at den almenkristne tradition har forgrenet sig i forskellige traditioner, det vil sige kirkelige trossystemer. Af den romersk-katolske tradition træder den lutherske tradition frem. Den anglikanske tradition fremstår med tydelige indslag fra såvel romersk-katolsk som luthersk-reformert tradition og knyttes til den engelske kongemagt. Metodismen adskiller sig efterhånden fra anglikanismen og danner en særlig traditionsretning.

Når forskellige trosretninger brydes mod hinanden, opstår behovet for at finde kriterier, hvorefter man kan afgøre, hvilke traditioner der indeholder de "rette" tolkninger og tillempelser af Bibelens indhold, så bibelteksterne ikke bliver genstand for en subjektiv og vilkårlig tolkning.

Martin Luther vurderede de bibelske skrifter med hensyn til, hvordan de "fremdrager Kristus". En almen antaget regel er, at "skrift skal med skrift forklares", sådan at dunkle bibelsteder kan forstås ved hjælp af klare. Denne regel fulgte John Wesley.

Pietismen aktualiserede et erfaringskriterium, som skulle styre tolkningen af Bibelen. Den enkelte troendes og den kristne menigheds samlede erfaring af Guds Ords kraft understreges. Vi mærker, at Metodismen med sit "formalprincip" for tolkningen af Bibelen hører hjemme her: helliggørelsesmotivet.

1. Stemmer tolkningen med Guds kærligheds åbenbarelse i Jesus Kristus?
2. Den gennem bibelstudium og forkyndelse vakte tro og kærlighed skal vise sig i personlighedens åndelige vækst.
3. "På deres frugt skal I altså kende dem" Ordets og troens frugt er praktiske kærlighedsgerninger.

Dette syn lader sig fint forene med, at skriftfortolkningen skal tage hensyn til såvel bibelforskningens krav på fornuft og videnskabelighed som til velprøvet erfaring.

Til vor metodistiske læretradition hører – foruden Bibelen og de oldkirkelige trosbekendelser – den engelske kirkes Almene bønnebog (Book of Common Prayer) og især de 25 religionsartikler. Disse er en forkortelse af den engelske kirkes 39 artikler, udarbejdet af John Wesley med tanke på den nydannede kirkes behov i Amerika.

De fleste af vore religionsartikler findes gengivet og kommenteret i "Trons Väg" (Af Th. Källsted, 1981). De findes også i vor nordiske kirkeordning. For nærmere studium henvises til disse bøger.

Udover religionsartiklerne findes vor kristne tro og lære udformet i John Wesleys prædikener. Af disse er Wesleys såkaldte 53 standardprædikener udgivet på svensk i samlingsværket: "På Bibelns Grund", år 1970, del I: Jesus er Herre(28 prædikener), del II: Evangeliet og livsproblemer (25 prædikener). Den første del indeholder bl.a. Wesleys berømte udlægning af Jesu bjergprædiken.

Vort syn på troens konsekvenser for vort kristne liv kommer til udtryk i vore Almindelige regler, som John Wesley formulerede som praktisk vejledning for nye kristne, samt i vore Sociale Principper og vor Sociale Bekendelse: (Se kirkeordningen eller bogen "Trons Väg" side 96-100, samt særtryk af de Sociale Principper og Den Sociale Bekendelse)

Til vor læretradition hører understregningen af, hvad Gud gør gennem sin nåde i:

- skabelsen,
- frelsen gennem Jesu Kristi liv, død og opstandelse,
- det fuldkomne gudsriges oprettelse i herlighed efter den yderste dom ved Kristi andet komme.

Den treenige Gud er gennem sin nåde og i sin Ånd virksom i hele denne skabelses- of frelsesproces. Han opretholder og fornyer dagligt sin skabelse gennem naturens love, gennem sin omsorg og sit forsyn. Han har skabt mennesket i sit billede, det vil sige, at mennesket ligner Gud med hensyn til fornuft, ansvarsbevidsthed og evighedsbestemmelse. Han har gi-

vet mennesket magt til at "herske" over hele jorden, hvilket indebærer et særligt ansvar.

Som skabt står mennesket i et stadigt gudsforhold, som på grund af syndefaldet, ganske vist er brudt. Men Gud lader mennesket, trods syndefaldet være Hans medskaber i fødslen af nye generationer, i arbejde og gode gerninger i tjeneste for næsten.

Gennem den guddommelige nåde, som særlig er blevet åbenbaret i Jesu Kristi frelsesgerning, tilbydes mennesket mulighed for at komme bort fra den fremmedliggørelse, det har sat sig selv i, fra syndens, vredens, dommens og dødens magt, til et liv i bevidst samarbejde med sin Skaber og Frelser. Dette er et liv i tro, tilgivelse og helliggørelse, som fører til den endelige frelse.

Alt dette virker Gud gennem sin nåde, som viser sig i:

1) at Han på mange forskellige måder opsøger synderen, det vil sige det menneske, som har gjort sig til en fremmed over for sin Skaber, (Guds forekommende nåde),
2) at Han gennem sin Ånd overbeviser mennesket om syndens virkelighed og frelsens mulighed, (Guds overbevisende nåde),
3) at Han retfærdiggør mennesket gennem tilgivelsen på grund af Jesu Kristi forsoningsgerning, (Guds retfærdiggørende nåde),
4) at Han opretholder og helliggør mennesket i tro og kærlighed gennem en stadig modningsproces, (Guds helliggørende nåde).

Hele denne befrielses- og frelsesproces er et resultat af Guds kærlighed og nåde i virksomhed, hvilket betyder, at det er Guds egen Helligånd som virker det hele.

Metodismen har altid understreget, at Guds nåde er både Guds tilgivelse og Guds kraft til at forandre et menneske, så det kommer i harmoni med Guds vilje og bliver et bedre menneske, ja, at det helt og fuldt bliver en kristen personlighed.

Denne individuelle frelsesopfattelse udelukker ikke overbevisningen om, at Gud vil genoprette hele sin skabelse og forene hele sin menneskehed. Gud vil, at alle mennesker skal frelses (1.Tim.2:4.) Han ønsker retfærdiggørelse til liv for alle mennesker. (Rom.5:18.)

Han vil, at hele skabningen skal befries fra den forkrænkelighed, hvorunder den træller, og nå til den frihed, som Guds børn skal have i herligheden. (Rom.8:21)

I den fortsatte skabelses- og frelsesgerning vil Gud have os som sine medhjælpere i kampen for materiel og social retfærdighed, for menneskelig værdighed overalt i alle miljøer og blandt alle folk. Kristi kirke er Kristi genløste menneskehed på jorden. Den skal være model for menneskeheden som helhed og middel til Guds genoprettelse af hele sin skabelse og hele sin menneskehed.

"Hvis ikke kirker og kristne frigør sig fra sin del af skylden i uretfærdighed og vold i samfundssystemet, findes der ingen befriende kirke for menneskeheden ... Vi søger den sande Kristi menighed, som arbejder og lider for Hans rige. Vi søger den karismatiske kirke, som opbyder alle sinde kræfter for frelsesværket." (Fra: "Frelse i dag", budskab fra verdensmissionskonferencen i Bankok 1972-73.)

Den tolkning af Bibelen og den kristne tro, som vi metodister står for, og som vi vil føre videre, vil vi her sammenfatte i fem punkter. De kan siges at udgøre summen af vor metodistiske tradition.

Den bibelske grund er angivet ved hvert punkt.

a) Guds nåde omfatter alle

Metodismen forkynder det glade budskab, at frelsen gennem Jesus Kristus er tiltænkt alle mennesker uafhængig af race, køn, livsanskuelse, økonomisk og social stilling. Den forkynder, at Guds kærlighed gælder alle, og at Gud gennem Kristus forligte verden med sig selv. (2.Kor.5:19; 1.Tim.2:4.)

Som en følge heraf afviser Metodismen et deterministisk menneskesyn, som i teologien er udformet i læren om prædestinationen, det vil sige, at visse mennesker skulle være forudbestemt til salighed, andre til fortabelse.

Nåden er fri. Frelsen er tilgængelig for hver og en, som

tror og tager imod Jesus som sin personlige Herre og Frelser. Guds vilje er, at alle, og derfor netop du, skal tage imod frelsen.

Til vor Metodistiske tradition hører således troen på frelsens universalitet: Guds nåde og frelsesvilje gælder alle.

b) Gud kalder ethvert menneske til personlig omvendelse og tro

Selv om John Wesley ifølge den anglikanske kirkes tradition lærte genfødelse i dåben (en opfattelse, som senere metodisme er gået bort fra), mente han, at mennesket som regel frafalder sin dåb gennem synd og utroskab og derfor behøver at omvende sig, gå tilbage til sin dåb og leve i troen.

Af de herrnhutiske brødre og gennem studium af bl.a. Luthers fortale til Romerbrevet opdagede Wesley på en ny

måde, at Bibelens løfte om, at mennesket retfærdiggøres ved troen alene på grund af Kristi forsoningsgerning.

Den åndelige erfaring af genfødelse og retfærdiggørelse er ikke kun en forstandsmæssig indsigt, men hele personlighedens oplevelse af, at jeg, netop jeg, er født på ny gennem Guds hellige Ånd og har fået mine synders forladelse. Vished om barnekår er et indre vidnesbyrd, ifølge hvilket Guds Ånd vidner med mig og min samvittighed om, at jeg virkelig er Guds barn, en vished, som giver glæde i Gud.

Sand kristendom er personlig fromhed, førstehåndsoplevelse, ikke bare vane, tradition, ydre forpligtelser eller skik og brug.

Gennem understregningen af nødvendigheden af personlig omvendelse har metodismen en tradition for vækkelsesforkyndelse og sjælevinding, som den ikke må svigte. (Mat.4:17; 9:9; Johs.3:3; Ap.gern.2:37-40; Rom3:28; 8:14-16)

c) der findes en troens og kærlighedens vej til personlig modenhed

Metodismen fik sin særprægede profil gennem erfaringen af Guds helliggørende nåde, det vil sige Guds vilje og kraft til at forny og forandre mennesket til det, det var bestemt til: Guds afbillede.

På grund af Metodisternes åndelige oplevelser og forståelsen af Guds løfter i Bibelen udformede de læren om hel og fuld frelse, fuld helliggørelse eller kristelig fuldkommenhed. Denne indebærer ikke absolut fuldkommenhed som menneske på den måde, at man skulle have fuld kundskab, være fri for fejltagelser, fristelser og svagheder af forskellig slags. Et kristeligt set fuldkomment menneske kan være mangelfuld i spørgsmålet om forstand, kundskab og omdømme. Men hans hjerte er helt opfyldt af kærlighed til Gud og mennesker.

Læren om helliggørelse og kristelig fuldkommenhed indeholder overbevisningen om, at Gud igennem sin Ånds indflydelse og sine nådemidler leder det genfødte og retfærdiggjorte menneske på troens, kærlighedens og de gode gerningers vej til at blive en moden kristen personlighed. Derfor vover vi at tale om personlighedsudvikling og personlighedens modnen på nådens grund.

Helliggørelsen er en gradvis udvikling af personligheden, så den fuldstændigt domineres af kærligheden til Gud og alt Hans værk, til næsten og hele Guds skabelse.

Understregningen af troen på, at Guds magt kan forvandle mennesket, har gjort, at metodisterne har udviklet en markant helliggørelses- og sjælesorgstradition, som indebærer en forpligtelse til at have omsorg for hele mennekset, fysisk, psykisk og åndelig. (Mat.5:48; 22:34-40; 1.Johs.2:12-14; Gal.5:22-23; Ef.3:14-21; Fil.2:12-13; Heb.12:14; 1.Tes.5:23-24)

d) vi er kaldede til vidnesbyrd og tjeneste

Vor opgave som metodister er at forkynde Guds storværk. Vi er kaldede til at være Guds udsendinge i verden. Vi er blevet betroet evangeliet, det glade budskab om Kristi forsonings- og befrielsesgerning fra synd, ondskab og død.

Kirkens missionsopgave er at gøre Jesus kendt, så mennesker kommer til at tro på, elske og ære Ham overalt i verden. Det er at give en hel Kristus til hele mennesket i alle dets skiftende livsvilkår.

Vi behøver at genopdage den bibelsk motiverede omsorg for vore medmennesker i nød, specielt børn og gamle, fattige, nedtrykte, torterede, undertrykte, flygtninge, mentalt og fysisk udviklingshæmmede, handicappede. Omsorgen gælder i lige så høj grad syge, alkoholikere, narkomaner, HIV-smittede, AIDS-syge.

Missionsbefalingen om at bringe evangeliet ud til hele verden virkeliggøres gennem forkyndelse, undervisning, diakoni, sjælesorg, gennem brug af de af Kristus indstiftede nådemidler, gennem alle kristnes vidnesbyrd i ord, skrift, i sindelag og livsstil.

For Wesley og metodisterne var det personlige andagtsliv (works of piety) altid forbundet med barmhjertighedsgerninger (works of mercy) imod medmennesker.

Metodismens udbredelse i praktisk taget hele verden vidner klart om, at den har en evangelisations- og missionstradition at forvalte. (Mat.25:31-35; 28:18-20; Ap.gern.2:41-47; Rom.12:4-8; 1.Kor.12:4-11).

e) Hele vort liv er en forvaltningsopgave over for Gud

Oxfordmetodisternes livsstil prægedes af regelmæssigt andagtsliv, bibelstudium, bøn og faste. De havde omsorg for syge, fattige og fanger.

Da vækkelsen var brudt ud og de metodistiske "selskaber" var begyndt at blive organiseret, videreudvikledes dette arbejde ligesom arbejdet for ædruelighed, bedre forhold for arbejderne samt litteraturspredning. Skoler, børnehjem, sundhedsoplysning og sygepleje oprettedes. Økonomisk forvaltning indkluderede sparsommelighed, enkel levevis og opofrelse for andre.

Baggrunden er Metodismens syn på hele vort liv som en forvaltning for Gud. Ansvaret gælder vort legeme og dets ressourcer såvel som andres legemer, vore personlige evner, brugen af Bibelen og bønnen, anvendelsen af penge og ejendele, magt og indflydelse, skabelsens og naturens tilgange.

Den kristne forvaltning fører til en stræben efter at skabe sådanne samfundsforhold, at legemet og vore øvrige livsressourcer kan blive gode redskaber i medmenneskelig tjeneste. Som metodister vil vi praktisere vor tro i fællesskab med andre og vise omsorg for vore medmennesker i deres åndelige behov og deres materielle nød.

Metodismens mål i kampen for social og økonomisk retfærdighed, for ansvaret for Guds skabelse og for omsorgen for vore medmennesker kommer i dag til udtryk i vore Sociale Principper og Sociale Bekendelse.

Gennem sit helhedssyn på mennesket og på grund af kaldet til at hjælpe mennesker i indre og ydre nød har Metodismen udviklet en social og diakonal tradition, hvorigennem den på en uadskillelig måde smmenholder vidnesbyrdet (martyria) med den social-diakonale tjeneste (diakonia) inden for rammen af evangeliets helhed. I kirken som Kristi legeme samarbejder hjerte og hånd, tro og gerninger. (Mat.25:31-46; 1.Kor.4:1-2).

Vor Gudstjeneste- og mødetradition

John Wesleys forord til den amerikanske Metodist-episkopalkirkes kirkehåndbog, "The Sunday Service of the Methodists

in North America" er dateret og underskrevet i Bristol, England, d. 9. september 1784. Der findes ikke nogen liturgi i verden, hverken på gammelt eller moderne sprog, som udstråler en mere solid, bibelsk og forstandig fromhed end den Anglikanske kirkes Almindelige bønnebog, siger han. Den forkortede udgave af bønnebogen, som Wesley lavede, indeholder henvisninger til kirkeårets prædiketekster, forordninger for morgen- og aftengudstjenester, for nadver, dåb, begravelse, ordination af diakoner, ældste og superintendenter (senere biskopper) samt religionsartiklerne.

Vor tradition, når det gælder den almindelige offentlige Søndagsgudstjeneste og særlige gudstjenester, som krævede et mere formelt ritual, f.eks. dåb, nadver, vielse o.s.v., kommer til udtryk i de nævnte Sunday Service fra Wesleys tid.

Hvad der imidlertid er af interesse for os som metodister, er de særlige Gudstjenester og møder, som voksede frem i det vækkelses- og helliggørelsesbehov, som metodismen fødte. Hertil hører, udover "klassemøderne" og de egentlige prædikengudstjenester, som blev holdt i de metodistiske "selskaber" eller "foreninger" (societies), fire typer sammenkomster, nemlig friluftsgudstjenesterne, kærlighedsmåltiderne, vågenatsgudstjenesterne og pagts- eller fornyelsesgudstjenesten. Alle udvikledes på grund af, at det åndelige behov skabte nye former til et nyt indhold.

Friluftsgudstjenesterne (Open-air-meetings) opstod, fordi mange kirker blev lukket for Wesley. Han begyndte at prædike ude i det fri, først modvilligt. Fra George Whitfield overtog han prædikevirksomheden i Bristol ved månedskiftet marts-april 1739.

Jesus holdt sin Bjergprædiken ude i det fri, hvorfor skulle Wesley ikke kunne gøre det?

Agaperne (græsk = kærlighed) eller kærlighedsmåltiderne var en herrnhutisk mødeform, som metodisterne overtog, men de var (oprindeligt) urkristne. Kærlighedsmåltiderne var en sammenkomst med brødsbrydelse, hvor man bad, sang og bekendte synder for hinanden i kærlighedsfuldt fællesskab.

De første vågenatsgudstjenester, som brødrene Wesley afholdt, blev antagelig holdt i begyndelsen af 1740'rne. De prægedes af bøn og lovsang til langt ud på natten. De blev normalt holdt en gang om måneden. Af disse udvikledes de tilbagevendende vågenatsgudstjenester nytårsnat.

Pagts- eller fornyelsesgudstjenesten (Covenant Service) blev første gang holdt i august 1755 og er siden blevet flittigt anvendt inden for Metodismen. I England holdes den regelmæssigt den første søndag i det nye år. Den blev indført i Sverige i begyndelsen af 1950.

Det, der udemærker vore metodistiske gudstjenester og møder, er dels en vis bundethed til den kirkelige tradition vi står i, dels frihed i forhold til den. Behovet og indholdet har skabt de nye former. Vi kan holde organiserede og højtidelige søndagsgudstjenester, og i øvrigt er vi åbne for at lade friheden og spontaniteten få plads. Grundmomenterne er altid bibellæsning, prædiken, bøn og sang.

Vor kirkelige tradition

Metodistkirken er overalt i verden fremtrådt som en forening af vækkelsesbevægelse og organiseret kirke. Den har ofte understreget, at den er en del af den hellige almindelige (katolske) kirke, som er Kristi legeme. Som metodister holder vi fast ved den apostolske tro, som har sine rødder i oldkirken. Vi har bevaret forbindelsen med urkristendommen gennem det, at vi forvalter dåbens og nadverens sakramente. De er indstiftet af Jesus, og vi anser dem som forpligtende for os. Vor tro er den, som kommer til udtryk i den apostolske og nikænske trosbekendelse.

Vi hævder, at evangeliets centrale sandhed er kommet til udtryk i den protestantiske reformation. Vi mener, at vi har forbindelse tilbage til oldkirken gennem den missionsopgave, som metodismen er blevet kaldet til at forny: at udbrede den tro og hellighed, som er i overensstemmelse med Den hellige Skrift.

Jesu Kristi menighed på jorden er af sin Herre kaldet til at i fællesskab, vidnesbyrd og tjeneste gøre Jesus kendt, troet, elsket og efterfulgt. Alle kristne er præster forstået på den måde, at vi gennem Jesus har en fri og åben vej til Gud. Vi kan

alle træde frem for Gud med offer og bøn. Ved hjælp af de forskellige gaver, som Guds Ånd har givet os, skal vi sprede det glade budskab om frelsen gennem Jesus Kristus.

Opdelingen i forskellige tjenester findes allerede i Det nye Testamente. Siden Wesleys dage har vi i Metodistkirken udvalgt personer til den særlige tjeneste som forvaltere af Ordet, bønnen og sakramenterne.

Vi lægger ikke hovedvægten på den såkaldte historiske succession (Den ubrudte rækkefælge i indvielsen af bisper tilbage til aposteltiden.) for et korrekt biskopsembede. Men vi har gennem den engelske kirke (hvor brødrene Wesley blev ordineret først til diakon og senere til ældste) en apostolsk succession i lære og tjeneste, men ikke en speciel biskopssuccession. Vi taler hellere om den evangeliske succession. Dermed mener vi, at kirken gennem alle århundrederne har befundet sig der, hvor evangeliet er virksomt gennem Ord og sakramente, der hvor den kristne erfaring findes samlet og der, hvor Jesu missionsbefaling tages alvorligt.

Så indtil videre er alle vore ordinerede pastorer siden Wesleys dage og siden Metodistkirken blev grundlagt 1784 – 85 indsat i en historisk, evangelisk og apostolsk sammenhæng.

Vor tro og vort syn på kirkelige ordninger og det kristne livs form findes formuleret i vor kirkeordning. Den udkommer i revideret form efter hver generalkonference i U.S.A. og hver nordisk Centralkonference, sidst på nordiske sprog i 1980 og 1985.

(Se endvidere kirkeordningen; se også Odd Hagen, "Kyrka och Sakrament", 1944 og "Kyrkans ämbete", 1960.)

Vor økumeniske tradition

Metodistkirkens økumeniske tradition har sine rødder i Jesu bøn om, at Hans disciple skal blive ét, for at verden må tro, at Gud har sendt Ham, og i Pauli ord om den åndelige enhed i Kristi legeme, som er Hans kirke. (Johs.17:21; Ef.4:3-6.)

Som metodister går vi gerne til Wesleys prædiken: "Økumenisk sind" (Catholic Spirit, På biblens Grund II, side 89-106.) Kærligheden bærer over med forskelle i spørgsmål om lære, gudstjenesteformer og kirkelig organisation. Enheden er hjerternes enhed, ikke synspunkternes.

For John Wesley fandtes vor tids komplicerede kirkeproblematik ikke. Han levede, virkede og døde som præst i Den Anglikanske kirke. Andre kirker fandtes i andre lande.

Da Metodistkirken blev grundlagt i Amerika 1784 – 85, og metodismen i England efter Wesleys død 1791 var gået over fra at være "societies" (samfund) inden for kirken til at blive "church" (organiseret kirke) opstod en ny problematik, som stillede det økumeniske sind overfor nye afgørelser.

Kirkeordningens paragraf 5 om "økumeniske relationer" har tilhørt vor kirkes konstitution siden 1968. Der opfordres vi til at stræbe efter kristen enhed på alle niveauer, gennem verdensomspændende forbindelser, nationale kristne råd og gennem planer om union mellem kirker med metodistisk eller anden tradition. Den økumeniske opgave kan vi altså hverken antage eller forkaste. Den er påbudt i Metodistkirkens konstitution.

Metodistkirkens økumeniske tradition i Danmark

Metodistkirkens økumeniske tradition i Danmark er forbundet med den fælleskirkelige udvikling i landet.

Metodistkirken har måske aldrig markeret sig så stærkt som andre og større kirkesamfund. Det kan ses i lyset af flere forhold. Vi nævner et par:

1. Metodistkirken er organiseret som en international kirke i modsætning til andre kirkesamfund i landet. Det kan f.eks. betyde, at det ikke er danskere, der repræsenterer Metodistkirken på de store verdenskonferencer.
2. Metodistkirken i Danmark er en minoritetskirke i et land med en majoritets-folkekirke. Få præster og lægfolk skal klare mange opgaver. Prioriteten bliver lagt på lokalområdet. Dernæst kommer de fælleskirkelige opgaver.

Netop derfor må man værdsætte, at danske metodistkirkeledere, specielt i de første brydningsår, engagerede sig så stærkt, som de gjorde, i det fælleskirkelige, eller rettere de engagerede sig, som de gjorde, fordi de som Kristi efterfølgere og som mænd med wesleyansk økumenisk forståelse leve-

de, som deres kirkefader lærte: *"Er du af hjertet oprigtig mod mig som jeg mod dig? ... Så giv mig din hånd!"* (John Wesley citerer denne sætning, som er hentet fra 2.Kong.10:15, i sin prædiken "Chatolic Spirit". Overs. kom.)

I 1884, da "Evangelisk Alliance i Danmark" blev organiseret, finder vi superintendent Karl Schou som mødeleder ved Evangelisk Alliances kongres i "Bethesda", København. Det må betyde, at Metodistkirken har været med fra begyndelsen, når Alliancen samlede kristne til den årlige bedeuge i januar.

I begyndelsen af 1920'erne tog Metodistkirkens kvindeselskab initiativ til at deltage i Den internationale Bedag. I 1934 besluttede dansk Missionsråds Kvindekomité at gå ind i arbejdet og være komité fpr Bededagen. Samme år vedtog Danske Baptisters Kvindeforbund at deltage – derefter fulgte øvrige kirkers kvindeorganisationer. Til at begynde med oversatte hvert samfund selv de internationale bedetekster, som kom fra Amerika. I 1969 stiftedes Danmarks Økumeniske Kvindekomité – DØK – med det formål at fremme samarbejdet mellem alle kristne kvindeorganisationer. Komitéen oversætter bedeteksterne, der dermed bliver de samme for alle samfund, og finder fælles projekter for landskollekten, ligesom den tilrettelægger stævnet Fællesskabets Dag, som er blevet afholdt siden 1970.

"Det økumeniske Fællesråd" i Danmark (DØF) blev stiftet på et møde i Københavns Bispegård den 21 marts 1939 som fællesorgan for de tre økumeniske bevægelser: "Kirkeligt Verdensforbund til fremme af international Forståelse", "Life and Work" og "Faith and Order". Metodistkirken havde sæde i det første fællesråd og har haft det siden.

I bogen "På enhedens vej", der er et værdifuldt bidrag til den økumeniske bevægelses historie i det 20. århundrede, kan man læse om, hvordan Metodistkirken har været repræsenteret i forskellige udvalg, komitéer og konkret om udviklingen i dansk økumenisk arbejde og økumeniske lokalkomitéer. Det kan være deltagelse i kirkevandringer, studiegrupper m.v. Et af de steder, hvor det økumeniske arbejde har markeret sig på en mere struktureret måde, er Århus.

"Evangelisk Alliance" begyndte i 1919 sin bedeuge. Det var

Metodistkirken, Baptistkirken og Missionsforbundet, der tog initiativet.

"Århus-kirkernes Fællesråd" blev stiftet i 1974. Det er en sammenslutning af Katolsk Kirke, Baptistkirken, Metodistkirken, Den apostolske Kirke, en halv snes folkekirkelige sogne samt frivillige kirkelige organisationer. Et medlemstal, der siden er øget. Metodistpræsten blev fællesrådets første formand. "Århus-kirkernes Fællesråd" har til opgave at styrke gudstjenestefællesskabet, fremme den kirkelige undervisning og samarbejde im missionsopgaver og sociale opgaver.

Fra Metodistkirkens første tid i Danmark har verdensmissionen eller, som man dengang talte om: "hedningemissionen", en naturlig og betydningsfuld plads i kirkens og i menighedernes liv. Verdensmissionens mere end 100-årige forløb i dansk metodisme er et så interessant bidrag til Guds riges udbredelse, at det kan anbefales interesserede at læse om dette arbejde.

I 1963 blev "Metodistkirkens Missionsråd" medlem af "Det danske Missionsråd". Fra da af har kirken været med i det fælleskirkelige missionsarbejde, som udgår fra Danmark.

Metodistkirkens økumeniske tradition i Danmark må ses som en del af den helhed den hører hjemme i nationalt som internationalt. Med en rig åndelig tradition bag sig, er der baggrund for at kunne inspirere og tage del i det fælleskirkelige arbejde. Under Åndens ledelse må vi opleve vort kald, og benytte alle de muligheder der gives, for at pege på Guds folk som ét folk, der tjener én Herre, Jesus Kristus, i formidlingen af det levende Ord.

3. At formidle og tilegne sig den kristne tradition

Naturligvis kan vi sige, at Metodistkirkens Verdensråd, Generalkonferencen, Biskopsrådet, Den nordiske Centralkonference og vore årskonferencer gennem deres beslutninger, udtalelser og vejledninger er vigtige traditionsbærere. De er alle – sammen med vore teologiske seminarier og vore kirkeblade – menigsdannende. De fremkommer med synspunkter,

formidler attituder, kundskaber og adfærd, som vi alle bør føle os forpligtede til at føre videre i de mindre sammenhænge, vi bevæger os i.

Hvor vigtige disse mere institutionelle traditionsbærere og traditionsformidlere end er, så er dog familien, skolen og menigheden de mest nærliggende kanaler for formidling af den kristne tro til den enkelte, til grupper og til det samfunds nærmiljø, som vi lever i.

Familien

Lad os først se på familien. I sit andet brev til Timoteus siger Paulus, at han *"er blevet mindet om den oprigtige tro, som findes hos, dig og som fandtes allerede hos din mormor Lois og din mor Eunike."* Han er glad og taknemlig over, at Timoteus troligt har fulgt ham i lære og liv, tro og tålmodighed, kærlighed og udholdenhed, ja, selv i forfølgelser og lidelser.

Paulus opfordrer ham til at holde fast ved det, som han har lært og fået vished om. *"Bliv ved det, som du har lært og er blevet overbevist om. Thi du ved, hvem de er, du har lært det af, og du kender fra barndommen af de hellige skrifter, som kan gøre dig viis til frelse ved troen på Kristus Jesus."*

Han opfordres af Paulus til at være en levende traditionsbærer:

"Det, du har hørt af mig i mange vidners nærvær, det skal du betro til pålidelige mennesker, som vil være duelige til også at lære andre." (2.Tim.1:5, 2:2, 3:10-11,14-15.)

Troen formidles gennem bibellæsning, bøn og andagt i familien. Som hjælpemiddel har vi bl.a. andagtsbogen: "Dagens Ord".

Kristne forældre har et særligt ansvar for børnenes kristne opdragelse. De skal formidle Guds Ord, Bibelens indhold, gennem hvilken Gud taler til os. De må selv bede og lære børnene at bede og samtale med Gud i bønnen.

Det er ikke bare et spørgsmål om at opfordre børnene til at læse i Bibelen og bede. Forældrene må selv gøre dette sammen med børnene. Det er derved, børnene tilegner sig de kristne vaner og adfærd som bliver grundlæggende og livsafgørende for dem.

Fra den kristne opdragelses område ved vi, hvilken betydning den fromme bedende moder har for et barns udvikling. Den voksnes bøn sammen med barnet er mere betydningsfuld end opfordringer og ord.

Barnebønnen:

"Nu lukker sig mit øje,
Gud Fader i det høje,
i varetægt mig tag.
Fra synd og sorg og fare
din engel mig bevare,
som ledet har min fod i dag",

har en særlig evne til at bearbejde os både bevidst og ubevidst. Siden hen kan den vise sig at få vejledende indflydelse på det voksne menneske.

Det er vigtigt, at vi lærer Bibelens beretninger, Bibelens og troens sprog. Forældre skal ikke bare tale med barnet om Gud, men de skal *sammen med barnet* tale til Gud og samtale med Ham i bønnen.

Barnet lærer gennem forældrenes eksempel. Det er dette Paulus sigter på, når han henviser til de gode eksempler på tro, som Timoteus' mor og mormor har været for hans trosudvikling. Når forældre ikke bare siger, men gør, det vil sige praktiserer troen sammen med børnene, formes det miljø, som er den gode forudsætning for, at børn og unge kan få den åndelige oplevelse af en levende Gud.

Skolen

Folkeskolen og gymnasiet har en mere almenreligiøs rolle som traditionsformidler. Ved at orientere om Bibelens og den kristne tros indhold. Men skolen må ikke missionere eller propagandere. Indvandrerbørn med anden religion i hjemmet ville ikke bryde sig om dette. Skolens rolle som kristen traditionsformidler er desværre blevet svagere med årene.

Skoleevangelisation og andagter i skolens lokaler må ske uden for de skemalagte timer, muligheder som bør anvendes så meget som muligt.

Men skolen påvirker under alle omstændigheder – gennem lærere, kammerater, undervisningsmateriale og atmosfære. Den giver kundskaber og færdigheder, men den påvirker os også, når det gælder vore interesser, vaner og adfærd.

Vi er som enkeltpersoner ikke bare modtagere af indtryk fra det miljø, vi bevæger os i. Vi er selv med til at skabe vores miljø. Det gælder skolemiljøet ligesom andet miljø, en sag, som kan diskuteres ved for eksempel hjem- og skole-sammenkomster.

Den, som anvender bandeord og er vred og aggressiv, bidrager til at give miljøet et sådant negativt indhold, som siden smitter af på andre. Gennem vort sprog som kristne, gennem vort sindelag og vor vilje til at "tage sig af", giver vi vort positive bidrag til miljøet.

Menigheden: gudstjeneste, dåb, nadver, lokal økumenik

Den kristne menighed og kirken er den gennem alle århundreder vigtigste traditionsbærer og traditionsformidler.

a) gudstjenesten

Den kristne tro føres først og fremmest videre gennem gudstjenestelivet, gennem salmer, sange, bønner, læsning og fortolkning af Skriften i prædiken og undervisning. Sædvanligvis følger tekstlæsningen kirkeårets gang.

Det kristne budskab føres også videre gennem bibelstudier i grupper, fællesskab i bøn og sang samt vidnesbyrd i mindre grupper.

John Wesley og de første metodister indså det pædagogisk vigtige i hurtigst muligt at sluse en nyomvendt ind i et gruppefællesskab eller en "klasse". Her fandtes mennesker, som havde lignende erfaringer, og som ville tage deres tro og bekendelse alvorlig. Her kunne de give hinanden åndelig vejledning og hjælp. Denne vej er lige så aktuel i dag, hvad enten vi kalder det bønnegruppe, klasse eller vækstgruppe.

Menigheden har også en dåbs- og nadvertradition og kirken en embedstradition at føre videre.

b) dåben

John Wesley holdt for sin del fast ved den opfattelse som var alment gældende i den anglikanske kirke, at barnet døbes på grund af arvesyndens følger. De fleste mennesker vender sig siden bort fra deres dåb, mente han, og derfor må de omvende sig, komme tilbage til deres dåb og leve som kristne.

I religionsartikel nr. 17 står der:

"Dåben er ikke blot et bekendelsestegn og et skelnemærke, hvorved de kristne adskiller sig fra andre, der ikke er døbte, men den er også et tegn på genfødelse eller den ny fødsel. Dåb af spæde børn skal bibeholdes i kirken."

Metodismen hævder i sin læretradition, at barnet fra fødslen er et Guds barn. Dåben har ikke nogen automatisk genfødende karakter og behøver heller ikke at have det, eftersom det

nyfødte barn er et Guds barn i kraft af de velsignelser, som umiddelbart tildeles det gennem Jesu Kristi forsoning, som har udslettet arvesyndens skyld.

Guds rige tilhører børnene og derfor har de også ret til at få tegnet på det. Der findes intet, som hindrer Gud i at give barnet Hans nåde. (Mark.10:13-16; se også 1.Kor.7:14.)

Til den metodistiske tradition hører, at barnets forældre eller pårørende må påtage sig ansvaret for, at barnet undervises i den kristne tro og dåbens indhold og mening. Når de har lovet gennem deres eksempel at hjælpe barnet til at vokse som kristen, døbes barnet i den treenige Guds navn. Her lover man altså at føre den kristne tradition videre til sine børn.

Ved dåben optages barnet i forberedende medlemsskab i menigheden. Når man senere optages i fuld forening i menigheden og kirken, bekræfter man den nye pagt i Kristus, hvem man allerede tilhører gennem sin dåb.

At døbes anden gang, som voksen, strider imod metodismens syn. Gud behøver ikke gøre det om, som Han én gang har gjort. Det vigtige er at leve efter dåbens indhold. I Kristus er man død fra synden, men levende for Gud. (Rom.6:11.)

Den som, uden at være døbt som barn, kommer til tro på Jesus Kristus, døbes som ung eller voksen, efter at han har bekendt sin tro og lovet, at han vil forsøge at vandre på Guds veje. Dåben kan ske ved overhældning, bestænkning eller nedsænkning.

At døbes til Kristus er at døbes til befrielse fra det onde og til et liv i den nye pagts fællesskab. Dåben er en indvielseshandling, en "ordination" til lovsang og tjeneste i verden ifølge det almindelige præstedømmes ideal.

c) nadveren

Dåben er en engangshandling, men menighedens nadverfællesskab er en stadig tilbagevendende invitation til fornyelse af pagten med Kristus.Religionsartikel nr. 18 siger:

"Herrens nadver er ikke blot et tegn på den kærlighed, som de kristne bør have til hverandre indbyrdes, men snarere en forsikring om vor forløsning gennem Kristi død, så at brødet, som vi bryder, bliver en

delagtiggørelse i Kristi legeme for dem, som ret, værdigt og i tro modtager det, og ligeledes bliver velsignelsens kalk en delagtiggørelse i Kristi blod."

Som metodister tror vi, at nadveren er et effektivt tegn på den opstandne Herres frelsende nærvær her og nu. Når vi tager imod brødet og vinen, kommer den levende Kristus os i møde med sin tilgivelse, og Han styrker troen, håbet og kærligheden. Fællesskabet med andre "lemmer af Kristi legeme" fornyes og fordybes til tjeneste i verden.

I menighedens gudstjenestefejring er nadveren noget centralt. Der mødes vi alle uden forskel. Vi får en forsmag på det store måltid i himlen.

Til vor metodistiske tradition hører, at nadverbordet er åbent for alle, som i tro søger det uafhængigt af, hvilket samfund de tilhører. Vi kan fejre nadver sammen med andre kristne i vor egen menighed eller hos andre, fordi vi mener, at det er Herrens bord, der dækkes, ikke et specielt samfunds.

d) lokal økumenik

Vor økumeniske tradition forbyder os at blive en kirke med økumeniske hindringer og undskyldninger. Vi bør være en kirke, som tager økumeniske initiativer. Kirkeordningen opfordrer os til at stræbe efter kristen enhed, som kan ses, og som er et kærlighedens vidnesbyrd for det samfund, vi lever i.

Vi har tidligere peget på den økumeniske målsætning, som vor kirke giver udtryk for i sin konstitution (Kirkeordningen 5). Lad os nu se nærmere på, hvilke økumeniske forpligtelser menigheden har.

Til menighedsrådets forpligtelser hører ifølge kirkeordningen 255:8, at det *"skal fremme forståelsen for Kristi kirkes enhed og tage initiativ til ansvarsfuld deltagelse i det økumeniske arbejde."*

Om den lokale metodistmenigheds økumeniske ansvar hedder det i 260:1:

"Økumeniske bestræbelser kan komme til udtryk i samtaler mellem menigheder eller kirker med forskellig trosopfattelse, i økumeniske samar-

bejdsorganer, økumeniskes menighedsdannelser eller kirkeunioner. Den, der har ansvar for menighedens økumeniske arbejde skal gøre medlemmerne opmærksomme på alle disse udviklingsstadier af økumenikken og fremme deres forståelse for økumeniske bestræbelser."

Til en menighedspræsts pligter hører:

"At engagere sig i samfundsspørgsmål og i det økumeniske arbejde og at også lede menigheden ind i et sådant engagement." (438:2d)

Lutheranere og metodister bør kunne tage ledelsen i det lokaløkumeniske arbejde, hedder det i anbefalingerne fra den delegation, som har ført samtalerne mellem Det Lutherske Verdensforbund og Metodistkirkens Verdensråd. Både kirkeordningen, udtalelser som er gjort i Sverige og oficielle opfordringer på internationalt plan peger tydeligt i retning af lokaløkumeniske initiativer.

Bibelen og vore gudsoplevelser

Hvad enten vi læser Bibelen efter en bestemt tekstlæsningsplan eller selvstændigt vælger bibelvers, så læser vi og opfatter bibelordets indhold efter vore egne personlige behov og vor egen livssituation. Vi holder af at citere sådanne bibelsteder eller vers som på en særlig måde har påvirket os, ligeledes bibelsteder, som vor metodistiske tradition har henledt vor opmærksomhed på. På den måde føres troen og budskabet videre.

De bibeltekster, som vi genfortæller, indeholder beretninger om, hvordan Gud omgås mennesker i Det gamle Pagts verden, hvad Han siger kræver og foretager sig sammen med sine disciple. Vi får mulighed for at leve os ind i Jesu lignelser. At formidle disse beretninger til vore egne børn og til børnene i søndagsskolen, til dem, som deltager i børne-, spejder- og ungdomsarbejdet og til konfirmanderne, er en vigtig funktion af vor kristne traditionsformidling.

Ved at vi tilegner os de bibelske beretninger, lever i bøn og deltager i Herrens nadver, forbereder Helligånden os på oplevelsen af den levende Gud. Dette sker sædvanligvis når der

opstår en livssituation, som på en eller anden måde svarer til det, som den bibelske beretning handler om. Vi kan da så et sige overtage den bibelske persons rolle og identificere os med personen i Bibelen.

Vi kan også gøre f.eks. ordene i en salme til vore egne. Vi forventer da og håber på, at Gud handler med os, som Han handlede før. Pludselig oplever vi, at Han gør det. Gud er samme gode hyrde i dag.

Gud afslører sit nærvær for os gennem hændelser, som Han lader ske,og hvori både Han og vi er med. Jesus Kristus viser sig at være den samme i dag som før.

Ved at føre den bibelske tradition videre skaber vi et ønske og en bøn hos børn, unge og voksne om at få lov til at opleve Guds nærvær. Og så indser vi – eller ser, hører og føler – i en given situation, at *"det er i Ham, vi lever, røres og er til."* (Ap.gern.17:28)

Med kundskab om de bibelske beretninger og om det evangelium, Paulus og de øvrige apostle forkynder, har vi et beredskab, som gør det muligt for os at erfare Guds virkelighed her og nu. Er vi blandt dem, der fører den bibelske tradition videre, så samvirker vi med Guds Helligånd om at forstærke trosberedskabet hos mennesker og på denne måde har vi formået at være med til at udbrede Guds rige.

Alle kirkens medlemmer har del i og ansvar for kirkens opgaver, dens meningsdannende opgave, dens mission i verden.

"Hvis jeg førte to mennesker til Kristus og oplærte dem i discipelskab i seks måneder i, hvad det betyder at være en kristen – og de siden vandt to mennesker for Kristus og underviste dem o.s.v., så ville alle mænd, kvinder og børn på hele jorden være nået af evangeliet i løbet af 17 år",

siger Bill Wagner, professor ved Instituttet for Menighedsvækst ved Fuller Theological Seminary, Californien, USA.

Vi behøver alle at blive styret af en sådan idéel målsætning for vort arbejde som forvaltere af Guds evangelium.

Erfaringen

Metodisme er personlig erfaret kristendom. Ifølge John Wesley er kristendom "sand, skriftmæssig erfaringsreligion".

Hvad traditionen i form af læresætninger og trosbekendelser er for den kristne kirke, det er erfaringen for det enkelte menneske.

Som metodister er vi overbeviste om, at erfaringen af livet i troen på Gud bekræfter sandheden af Guds nåde, sådan som den er åbenbaret i Den hellige Skrift.

Når vi som metodister taler om den kristne tro som "erfaringsreligion", hentyder vi i første omgang til den personlige oplevelse af, at Jesus Kristus elsker mig. Denne oplevelse af Guds kærlighed præger hele mit liv, mit forhold til andre, min hverdag og mit arbejde, mit andagtsliv og sindelag, mine ord og handlinger.

1. Åndelige oplevelser

På dansk anvender vi to ord for det engelske "experience", nemlig oplevelse og erfaring. Det kan hjælpe os til at forstå, hvad Gud gennem sin ånd lader os være med til.

Lad os nogle øjeblikke fundere over, hvad der sker, når vi spontant og pludseligt får en oplevelse af noget i hjemmet, på gaden, på arbejdspladsen eller i kirken.

Oplevelser får vi mennesker takket være de organer, Gud har givet vort legeme: øjne, ører, næse, mund og hud. Vi ser, hører, lugter, smager og føler.

De impulser, som kommer enten udefra, fra vore omgivelser, eller indefra, fra vor egen krop, tolker vi ved hjælp af den hjerne og det nervesystem, som Gud har skabt os med. Gud har givet os evne til at tænke, føle, ville, mindes, tale, drømme og handle.

Gud har udgydt sin kærlighed i vore hjerter gennem sin Helligånd og givet os kernen til troen og håbet. (Rom.5:5) Vore tanker, motiver, hensigter, følelser og handlinger styres

af denne tro, denne kærlighed og dette håb. Åndelige oplevelser er derfor aldrig kun følelsesmæssige.

Oplevelsen af indre troskonflikter vidner f.eks. om, at vort intellekt reagerer samtidigt med vore følelser og vore motiver. Åndelige oplevelser indebærer oftest en indre beslutningsproces, hvor vi bestemmer os for at handle efter Guds vilje.

Vore oplevelser får deres indhold, mening og betydning på grund af vort gudsforhold, og dette får sin næring af Guds Ord. Det opretholdes gennem fællesskabet i kirke og menighed, gennem bøn, bibelstudium og Herrens nadver.

Den åndelige oplevelse antager mange former.

Vi har oplevet, hvad det betyder at blive født på ny ved Guds Helligånd. Vi må derefter kalde det, som vi har oplevet for en omvendelsesoplevelse, frelsesoplevelse eller en afgørelse for Gud. Den kan have været pludselig og dramatisk. Den kan have foregået gennem længere tid med en indre forstandsmæssig kamp i troen. Måden er ikke det væsentligste. Det vigtigste er resultatet. Vi blev anderledes som mennesker, mere venlige, gode, kærlige, tilgivende, samarbejdsvillige og ivrige efter at følge Guds vilje.

Vi kan have haft en vidunderlig oplevelse af Guds nærvær blandt blomsterne i Guds natur eller en stjerneklar vinteraften, når vi så storheden i kosmos. Vi kan have haft en oplevelse af Guds hellighed inde i en kirke eller ved et storslået syn af de majestætiske bjerge.

Måske har nogen oplevet redning fra en overhængende fare eller katastrofe f.eks. en bilulykke og forstået, at Gud havde grebet ind på en mirakuløs måde.

Et ord fra Den hellige Skrift, som jeg læser eller hører, eller som "kommer til mig" i en bestemt situation, kan opleves som et dømmende ord over udførte handlinger eller uvenlige og onde tanker, jeg har haft. (Se under afsnittet: Skriften, At opleve bibelordet eksistentielt.) En hændelse kan opleves som en straf fra Gud for noget ondt, jeg har gjort eller sagt.

En tanke, en idé, en hændelse kan af mig opfattes som et kald fra Gud. Kaldet til at blive Guds Ords tjener eller missionær eller kaldet til en ellers anden tjeneste af diakonal art kan

opleves som smertelig eller glædelig. Det kan opleves som en ny inspirerende indsigt i, hvad meningen er med mit liv. Det kan forekomme som en åbenbaring, som bliver givet mig direkte fra Gud.

Der findes mennesker, som mener, at de har set Jesus, følt berøringen af Hans hånd, oplevet Hans nærvær i værelset, selv om de ikke har set Ham. Egentlig ser vi ikke blot med øjnene, vi ser med hjernen. Vi ser, når vi drømmer, og øjnene er lukkede. Man kan opleve indholdet af en drøm som et budskab fra Gud. Hvorfor skulle Gud ikke kunne træde ind ad det underbevidstes dør i vort sjæleliv og på den måde afsløre sin vilje? Josef, Marias mand, fik gennem en åbenbaring i drømmen at vide, at han ikke skulle være bange for at tage Maria til hustru. Flugten til Ægypten og Jesusbarnets redning fra Herodes' mordplaner blev mulig takket være en Herrens engel, der viste sig i en drøm for Josef og fortalte ham, hvordan han skulle handle. Det samme gjaldt hans viden om, at han skulle tage barnet og dets mor og vende tilbage til Israel. (Mat.1:9-25; 2:13-15; 2:19-23.)

Eller jeg har hørt Guds Ord rettet netop til mig. Måske har det været et bestemt bibelord, som er blevet levende i en given situation. Ikke mindst i tider med nød, modgang, sygdom og sorg synes vi at være særligt modtagelige for sådanne Guds signaler.

Særlig konkret er oplevelsen af helbredelse fra sygdom eller oplevelsen af den helbredelse, der gælder både legeme og sjæl, hvorigennem tilgivelsens helbredende kræfter især fæles stærkt. Andre har oplevet, hvordan Guds ånd bliver så mægtig, at man er begyndt at tale et sprog som Ånden indgiver, "at tale i tunger."

Atter andre kan endog i benådede øjeblikke opleve, at deres indre jeg, deres personlighed smelter sammen med Gud i en uforklarlig, mystisk erfaring. Fællesskabet med Gud føles så totalt, at de opfatter det som en oplevelse af enhed med det guddommelige. Guds Du og mit jeg opleves forenede i et inderligt fællesskab.

Som tidligere sagt, udgav John Wesley Thomas a Kempis' kendte bog "Om Kristi efterfølgelse". Der havde han fundet ordene om "hensigtens enfoldige øje".

Med hele vor personlighed skal vi være indstillet på én eneste sag, på Gud og det evige, kun på det, som tjener Gud til ære. Man skal stræbe efter at hæve sig over alt skabt, overgive sig selv og *"i sjælens overstrømmende henrykkelse beskue, hvordan Du, alle tings skaber, ikke har noget, som er lig det skabte."*

Kun hvis man frigør sig fra det forgængelige og skabte, kan man opleve et "åndeligt syn" og en forening med Gud.

"Hvis et menneske ikke bliver løftet i Ånden, frigjort fra alt det skabte og forenet med Gud, så er det ikke meget bevendt med alt, hvad det ved og ejer." (kap.13)

Wesley ville praktisk kristendom.

"Der findes ingen anden hellighed end social hellighed",

siger han. Men han var ikke af den grund fremmed for den inderlige oplevelse af det guddommelige i det aller inderste af vor personlighed. En tid var han stærkt påvirket af det af Martin Luther opdagede og udgivne skrift: "Om det fuldkomne gode". Det fremgår af hans berømte prædiken: "Hjertets omskærelse", som blev holdt ved en universitetsgudstjeneste i Oxford den 1. januar 1733. Han kan opfordre til en inderlig forening med Gud i sjælens dyb. Men oplevelsen skal ikke være noget mål i sig selv. Målet er, at vi i al vor tænken, gøren og laden, skal tjene og ære Gud. Han siger:

"Den eneste og fuldkomne Gud skal være dit yderste mål. Ét alene skal du ønske for dets egen skyld – at eje Ham, som er alt i alle. Én lykke skal du stræbe efter for din sjæl – at forenes med Ham, som har skabt den, at have fællesskab med Faderen og Hans søn, at forenes med Herren i én ånd. Ét motto skal du sætte for dit liv indtil afslutningen – at komme i besiddelse af Gud for tid og evighed. Andre ting må du stræbe efter, for så vidt de leder til dette mål. Elsk alt det skabte, fordi det leder hen til Skaberen! Men lad dette, for hvert skridt du tager, være det strålende punkt, mod hvilket dit blik rettes. Lad hver følelse, tanke, ord og handling underordnes dette. Hvad du end stræber efter eller frygter for, hvad du end søger eller undflyr, hvad du end tænker, taler eller gør, lad det sigte mod lyksalighed i Gud, det eneste mål såvel som den eneste kilde for din tilværelse." (På Biblens Grund, I, side 223.)

Vi kan sige, at der findes en praktisk mystik, som John wesley her gør sig til talsmand for. Oplevelsen af det guddommelige nærvær i sjælens dyb giver os en glæde og en fred over al forstand. Men den skal sætte os i stand til at forvalte og bruge alle jordiske ting under evighedens ansvar.

At Wesley regnede med muligheden af denne intensive åndelige oplevelse er en alvorlig udfordring for os i et socialt velfærdsland, som domineres af stress og internationale ambitioner.

Der findes en indre stilhed, en oplevelse af hvile i Gud, hvor troen og tilliden er et mål i sig selv, ikke et middel til at opnå egen ære eller kirkelige positioner.

Paulus havde flere åndelige oplevelser af usædvanlig karakter. I forbindelse med sin omvendelse på vejen til Damaskus fik han en oplevelse, som indebar, at han både så og hørte Jesus. Hvad mere er, han fortæller, at han *"for fjorten år siden blev bortrykket indtil den tredie Himmel (om han var i legemet eller uden for legemet, ved jeg ikke; Gud ved det). Og jeg ved om dette menneske (om han var i legemet eller uden for legemet, ved jeg ikke; Gud ved det), at han blev bortrykket ind i Paradiset og hørte uudsigelige ord, som det ikke er et menneske tilladt at udtale."* (Ap.gern. 9:1-9; 22:6-11; 26:12-19; 2.Kor.12:1-5.)

I mangel af andre ord kan vi kalde disse Paulus oplevelser for ekstatiske, eller hvorfor ikke åbenbaringserfaringer, selv om han, hvad sidstnævnte oplevelse angår, ikke var i stand til at afsløre, ja, endog var forbudt at afsløre de åndelige hemmeligheder, som var blevet åbenbaret for ham.

2. Kristen erfaring

Erfaring af Guds ledelse

Om alle disse forskellige former for åndelige oplevelser kan vi også, hvis vi vil, anvende ordet erfaring. Ellers er ordet erfa-

ring nok mest velegnet til at beskrive, hvordan vi gennem længere tid har oplevet, hvad det er at leve med Gud. Vi kan f.eks. tale om vor erfaring af Guds ledelse i livet, ikke mindst erfaringen af, hvordan Gud har givet kraft og trøst under sygdom og lidelse eller i en tid med sorg, når en af vore kære er taget fra os gennem døden. Der findes endogså mennesker, som har oplevet, hvad der nu kaldes "nær-døden-oplevelser". De har følt, at de har passeret gennem noget, der har mindet om en tunnel, og oplevet en verden af lys, fred og glæde. Men deres liv var ikke slut. De vendte tilbage til det jordiske liv endnu en tid. Vi, som tror på opstandelsen fra de døde, Jesu genkomst i herlighed for at hente sin brud, menigheden, og det evige liv - det vil sige et liv i fællesskab med Gud i en anden dimmension end den jordiske, en helt ny livskvalitet – for os er døden ikke at frygte. Tids- og rum-dimmensionen er ophævet, og vi går bort for at møde Ham, som vi allerede har lært at kende, Frelseren.

Erfaring af Guds tilgivelse

Den erfaring, som vel alle kristne kan vidne om, er erfaringen af Guds tilgivelse. Vi er syndere, som fortjener at forkastes fra Guds ansigt. Først når vi har oplevet os selv som syndere over for Gud, kan vi opleve, hvad det betyder at få hele skylden eftergivet. I teologiens sprog kaldes det at blive retfærdiggjort ved tro, af Guds nåde, eftersom Gud har frikøbt os gennem Jesus Kristus. Dette er også en erfaring af, at Gud holder sit løfte.

"Min sjæl, lov Herren, og glem ikke alle Hans velgerninger! Han, som tilgiver alle dine misgerninger og læger alle dine sygdomme." (Salm. 103:2-3.)

Apostlen Paulus har fremfor alt i Rom.3:21-26 givet en teologisk beskrivelse af denne erfaring. Gud har åbenbaret en retfærdighed som ikke beror på vore menneskelige præstationer, men som udelukkende bunder i Guds nåde og barmhjertighed. Vi har alle syndet og mistet herligheden fra Gud. Uden at have fortjent det er vi blevet retfærdige af Guds nåde.

Erfaringen af Guds frelse, det vil sige befrielsen fra synden, ondskaben og døden, opleves af os så meget stærkere, eftersom vor tilstand tidligere udelukkende var negativ. Paulus beskriver vores tilstand på denne måde, at det var medens vi endnu var svage, gudløse, syndere og Guds fjender, at vi blev forsonede med Gud gennem Hans Søns død.

Hvordan oplever vi resultatet af Guds nådesgerning?

"Da vi nu er retfærdiggjorte af tro, har vi fred med Gud ved vor Herre Jesus Kristus, ved hvem vi i troen har fået adgang til den nåde, som vi nu står i; og vi priser os lykkelige over håbet om Guds herlighed." (Rom.5:1-2)

På grund af denne Guds gerning for os, ved vi, at:

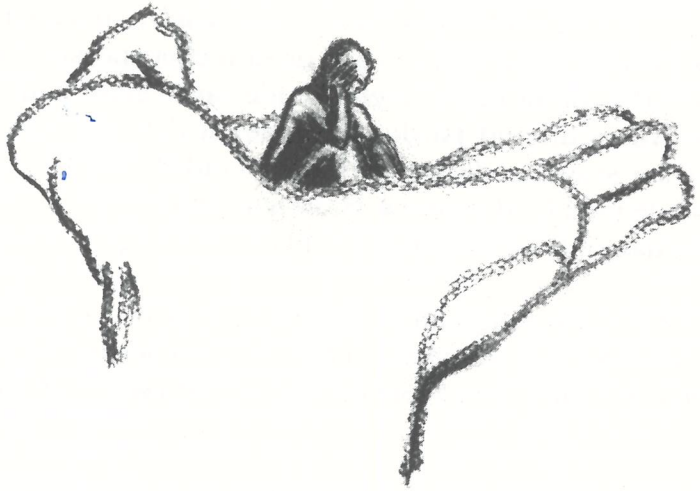
"Så er der da nu ingen fordømmelse for dem, som er i Kristus Jesus." (Rom.8:1)

At være retfærdiggjort ved troen alene er det samme som at have fået sine synders forladelse gennem det, som Jesus Kristus har gjort for os. Denne erfaring er så svimlende, at vi gennem den er blevet nye skabninger.

"Derfor, hvis nogen er i Kristus, er han en ny skabning; det gamle er forbi, se, noget nyt er blevet til! Men alt dette er fra Gud, som forligte os med sig selv ved Kristus og gav os forligelsens tjeneste." (2.Kor.5:17-18)

Gud *"sendte sin Søn i syndigt køds skikkelse og for syndens skyld og fældede således dødsdom over synden i kødet, for at lovens krav skulle opfyldes i os, som ikke vandrer efter kødet, men efter ånden."* (Rom.8:3-4)

Erfaringen af Guds nåde og godhed, som er blevet åbenbaret i Hans tilgivelse, er den store kristne erfaring af, at Gud er en levende virkelighed i dag, eftersom jeg arme stakkel har oplevet dette. Dette er hverken mere eller mindre end en revolution i et menneskes liv. At vort svar må være taknemlighed og

lovsang er en selvfølge. Ja, vort svar er ikke en tilfældig taknemlighedsgestus, men vort svar er, at vi stiller os og hele vort liv i Guds tjeneste, hvilket samtidigt betyder, at vi må tjene vore medmennesker.

Paulus oplevede Guds forsoningsgerning så radikalt, at han på grund af denne erfaring anser sig for kaldet til at være "Kristi sendebud", som opfordrer andre til at lade sig forsone med Gud.

Den erfaring, som betegner indledningen til et liv i Guds tjeneste, har fået sin klassiske beskrivelse af William James, som siger:

"At blive omvendt, at blive født på ny, at tage imod nåden, alt dette er udtryk, som betegner den pludselige eller trinvise fremadskridende proces, hvorigennem et indtil da sønderknust, samvittighedssygt og ulykkeligt jeg, blir helet, får samvittighedsfred og lykke som følge af det fastere greb om de religiøse virkeligheder." (Den religiöse erfarenheten i dess skilda former, 1974, side 171.)

Erfaring af Guds daglige omsorg

Den, som har oplevet sine synders forladelse og har begyndt troens liv i Gud, kommer også til at erfare Guds bevarende kraft, at man bevares i troen og erfarer Guds daglige omsorg. Gud har sørget for bestemte hjælpemidler, vi kalder dem nå-

demidler, hvorigennem Han hjælper os til at blive bevaret i troen: Ordet, bønnen, nadveren og menigheden.

Når vi udsættes for fristelser og prøvelser, skal vi minde os selv om Pauli ord til de kristne i Korint:

"Det er kun almindelige, menneskelige fristelser, der hidtil har mødt jer, og Gud er trofast, Han vil ikke tillade, at I fristes over evne, men sammen med fristelsen skabe udvej ud af den, så I kan stå igennem." (1.Kor.10:13)

I tider med storm, prøvelser og fristelser erfarer jeg, hvad den ro indebærer, som fortrøstning til Gud giver, eller modtager - for at modstå fristelse – den kraft, som Gud giver i det øjeblik, jeg behøver den.

Erfaring af Guds helliggørende nåde

Den kristne, som lever i troen, får erfaringen af Guds helliggørende nåde. I praksis betyder det, at vi vokser fra visse fristelser. Ingen undgår fristelser. Jesus blev fristet. Han blev prøvet på alle måder. Derfor er Han ikke ude af stand til at føle med os i vore svagheder. Han var som vi, men uden synd.

"Thi som den, der selv er blevet fristet og har lidt, kan Han komme dem til hjælp, som fristes." (Heb.2:18; 4:15.)

Stanley Jones tolker den bøn i Fader Vor, som i oversættelsen fra 1917 lyder: "og led os ikke i fristelse" på denne måde:

"Led mig til det punkt, hvor fristelsen har mistet sit greb i mig, så den bogstaveligt talt ikke frister mig længere." (Sejrende liv, 1944, side 295)

Den er altså en bøn om delagtighed i den helliggørende nåde. Jeg får lov at erfare, at frygten for fremtiden og for døden, indre uro og tvivl på, at Gud bryder sig om mig, viger.

Livet med dets tilskikkelser og vilkår, ensomhed og fællesskab, glæde og sorg, svigten og opmuntren, giver os en erfa-

ring af, hvad det er at vandre med Gud. Da får vi også lov til at opleve en indre fred og glæde på grund af den tryghed, som Guds nærhed giver mig.

Erfaring af meningen med livet

Mange mennesker i Den tredie Verdens fattigdom, hungersnød og elendighed har særlig grund til at spørge, hvad meningen med livet er. Men også mange i vort eget kulturmiljø oplever livet som meningsløst. Der er en sammenhæng mellem åndelig tilbagegang og tiltagende mangel på orientering, normer og mening, vor tids mest karakteristiske åndelige mangelsygdomme.

Den, som ikke har fundet en overordnet mening med tilværelsen bliver let mismodig og deprimeret. Truslen om miljø- og kernekrafts-katastrofer forstærker sådanne følelser.

Hvis nutidsmennesket skal blive befriet fra rodløshed, fremmedgørelse og meningsløshed, må det have hjælp af dem, som har fundet svar på spørgsmålene om livets mål og mening. Vi er ikke blevet kastet ind i tilværelsen ved en tilfældighed. Hvert menneske er unikt, og det er skabt af Gud, det er en fornuftig og ansvarsbevidst skabning, som er bestemt til et evigt liv.

Det lille barns oplevelse enten af grundtillid i familien eller af mistro er en forudsætning for, hvordan det senere i livet vil opleve sin identitet, ikke mindst i ungdomsårene.

Det aldrende menneske står overfor alternativet at opleve integritet og livsmening eller fortvivlelse og bitterhed over, hvad livet gav eller ikke gav.

Det, der er enestående for den kristne personlighed er, at den kan integrere det forgangne, det nærværende og det tilkommende til et meningsfuldt hele. Den kristne tro hjælper en til at se tilbage på livet og se det i en meningsfuld sammenhæng, som vi kalder, Guds ledelse. Den Gud, man skal møde på den anden side døden, er ingen anden end den, man allerede har lært at kende her, tilgivelsens, kærlighedens og nådens Gud.

Vi kan let havne i fremmedgørelse både i forhold til os selv, til andre, den biologiske verden og Gud. Men Gud har på en

enestående måde været nærværende i Jesus Kristus. Han har benyttet sig af Ham, Hans liv, død og opstandelse for at genoprette os mennesker og genoprette fællesskabet med sig selv. Når vi bevidst lever i denne gudsrelation, er der gunstige betingelser for, at vi vil bevare både psykisk og åndelig sundhed. At leve i troens relation til Gud giver livet mening og håb om et evigt og mere fuldkomment mål for livet.

Nu kan man let drage den konklusion af det, der er sagt, at kristen erfaring udelukkende hænger sammen med oplevelser af Guds gode velsignelser. Når alt går godt, når helbredet er godt og det meste, som man har tænkt sig, lykkes, da erfarer vi, at Gud er med os.

Men hvordan håndterer vi vor gudstro, når livet ikke er let og veltilpasset? Også troende kommer ud for ulykker, sygdom og handicap, psyko-somatisk besvær, økonomiske vanskeligheder, ægteskabs- og familiekriser, uheld, når det gælder stilling og arbejde, påtvungne afbrydelser af job og sociale sammenhænge og uventet død.

Vi må være på vagt, så vi ikke skyder skylden på andre eller overfører den aggressivitet, det had, det hovmod og de onde hensigter, som vi selv har, på dem eller overfører alt dette til onde ånder, som eksisterer uden for os selv. På den måde forsøger vi at befri os fra vort eget ansvar. Der findes ingen moralsk udvikling og vækst, uden at vi står overfor et valg mellem ondt og godt, godt og bedre, sandhed og løgn, kærlighed og egoisme, solidaritet og undertrykkelse, krig og fred.

Som metodister bekender vi ifølge religionsartikel nr. 8, at menneskets tilstand er sådan, at det ikke kan gøre det gode

"uden at Guds nåde gennem Kristus forbereder os, så vi får en god vilje, og virker med os, når vi har den gode vilje."

Gud vil ikke alt det, som sker i tilværelsen, men Han vil noget med os i det, som sker. Gud kan alt, hvad Han vil, men Han vil ikke alt, hvad Han kan, fordi Han vil opnå sine mål i samarbejde med os. Han vil, at vi skal være Hans medhjælpere. (1.Kor.3:9) Vi har mulighed for at acceptere eller forkaste Guds indbydelse til samarbejde.

Erfaring af sygdom og helbredelse

Kristen erfaring af synd, ondskab, sygdom, lidelse og død giver os anledning til at gøre os nogle ting klart med Bibelen som baggrund.

a) Der kan ikke drages almengyldige konklusioner om forholdet mellem synd og sygdom ifølge evangelierne

Jesus benægtede generelt, at sygdom er en direkte følge af personlig synd hos det enkelte menneske. Den mand, som havde været blind fra fødslen, får at vide, at hans blindhed hverken skyldes mandens egne eller hans forældres synder. (Johs.9:2)

De 18 personer, som blev dræbt, da tårnet i Siloam faldt sammen, var ikke større syndere end alle andre i Jerusalem. (Luk.13:4)

En antydning af, at en sammenhæng i enkelte tilfælde ikke kan udelukkes, har vi i Jesu ord til den mand, som havde været syg i 38 år, og som blev helbredt af Jesus ved Betesda Dam.

"Se, nu er du blevet rask; synd ikke mere, for at ikke noget værre skal ramme dig." (Johs.5:14) (Jvf. når vi siger: Ryg ikke mere, drik ikke længere, så at ikke noget værre skal ramme dig!)

Gud er ikke årsag til alt, hvad der sker. Vi mennesker kan opføre ospå en måde så vi selv bliver årsag til sygdom og ondt. At brug af tobak, alkohol og narkotika ifølge naturens egen orden forårsager sygdom og for tidlig død, er de fleste klar over.

Der findes noget overindividuelt ondt i tilværelsen, noget destruktivt og ødelæggende både når det gælder menneskeligt og biologisk liv i naturen og i skabelsen. Vi må kalde dette arvesynden og dens konsekvenser, ondskabens åndemagter og mørke eller djævel og dæmoner.

Ondskab, sygdom, lidelse og død tilhører den virkelighed, vi lever i som menneksker. Indser vi ikke dette faktum, har vi et falsk billede af virkeligheden under jordelivets vilkår.

Jesus, evangelierne og apostlene spurgte ikke så meget efter sygdommens hvorfor, de spurgte mere efter hvortil situationen kunne tjene, om Gud kunne forherliges, hvordan man skulle kæmpe mod det onde i alle dets former, inden i os og uden for os.

b) Gud vil altid helbrede os fra syndens sygdom

For rigtigt at demonstrere, at *"Menneskesønnen har magt her på jorden til at forlade synder"*, gjorde Jesus en for alle kontrollerbar gerning. Han helbredte den lamme mand. (Mat.9:1-8) Guds måde at helbrede syndens sygdom på er den medicin, som hedder syndsbekendelse og bøn om tilgivelse. Guds tilgivelse gives os gennem troen på Jesus og Ham alene. Da opretter og retfærdiggør Gud os på grund af Jesu forsoningsdød.

c) Der findes en indre helbredelse, som Gud udfører gennem sin Helligånd

Den, som er blevet retfærdiggjort gennem troen, har fred med Gud gennem Vor Herre Jesus Kristus. Guds kærlighed er udgydt i vore hjerter ved Helligånden. (Rom.5:1-5)

Den indre helbredelse er en proces, som Gud lader ske i vort indre menneske og som indebærer en sindelagets forandring. Personligheden bliver sund, og frisk, når den præges af kærlighed, glæde, fred, venlighed og ydmyghed. (Gal 5:22) Til hjælp har vi den trøst, som Guds Ord giver os. Vi har vor tilflugt til bønnen. Og vi kan hente trøst og styrke i den hellige nadver.

d) Gud vil helbrede os fra vore fysiske sygdomme – eller give os kraft til at leve med dem og bære dem med tålmodighed

Gud helbreder skabningen gennem sygepleje og medicin. Selv læger og sygeplejere, som ikke er personligt kristne, anvender Gud som værktøj i kampen mod det onde, mod sygdom og lidelse. Vi bør takke Gud for al den medicinske forskning, som lægger nye lægemidler i lægernes hænder og giver dem ny teknisk udrustning.

John Wesley skaffede sig kundskaber i anatomi og medicin. I 1747 udgav han en bog om rådgivende folkemedicin, "Primitive Physic".

I flere henseender foregreb han det psyko-somatiske syn på mennesket og menneskets helse. Bag hans initiativ til at skabe kliniker, hvor syge og fattige kunne få gratis hjælp, lå et helhedssyn på mennesket, ifølge hvilket psykiske, sociale og åndelige faktorer samvirkede til menneskets helse. Han forkastede tanken om, at troens styrke eller svaghed var afgørende for sundhedstilstanden. Gud frelser og helbreder selv der, hvor der tilsyneladende ikke findes nogen tro målt med menneskelige målestok.

Med en baggrund af medmenneskelig omsorg for hele mennesket har metodismen overalt i verden arbejdet socialt-diakonalt. Uddannelse af diakonisser og oprettelse af sygehuse og plejeinstitutioner er et led i metodismens syn på omsorg for hele mennesket. Betaniaforeningens virksomhed i vore nordiske lande er et bevis på dette syn.

Den tro og det menneskesyn som her er gjort rede for, samt de forskellige behandlingsformer, som er blevet aktuelle, udelukker absolut ikke troen på Guds direkte indgriben til helbredelse gennem et under på en for os og lægevidenskaben uforklarlig måde. Men at Gud handler guddommeligt indebærer ikke, at Han skal handle pludseligt og ubegribeligt. At Gud handler og helbreder står ikke i modsætning til det naturlige, som vi kan undersøge, udforske og forstå.

Helbredelser her og nu er vidunderlige foregribelser på det evige livs kvalitet. De undere og tegn, som Jesus udførte for menneskers helbredelse – ja, Hans egen opstandelse fra de døde – er eksempler og levende illustrationer på, hvad der skal ske med alle, som tror på Jesus, når vi opvækkes til livet i fuldkommenhedens verden. Nogle får lov til at få en forsmag på dette. De har fået forskud på det, som vi andre først får del i i herligheden.

Al helbredelse her er et provisorium. Jairi datter, enkens søn fra Nain og Lazarus, som alle blev opvækket fra de døde af Jesus, døde alligevel senere. Ingen er blevet helbredt, så de slipper for at dø. Ingen undgår forgængelighedens kræfter. Troende mennesker bliver syge og dør.

Underet er lige stort, om du bliver rask gennem et under eller du får kraft til at bære din sygdom.

Den, som lader sit liv styres af troen på Gud og fællesskabet med Ham, bliver i stand til at finde en mening selv i det sværeste og at tage imod Guds omsorg, selv når ydre hændelser, som vi har svært ved at forene med tanken om en god Gud, indtræffer.

Gud taler til os også under sygdom. Da er Han os nær.

"Ikke en spurv falder til jorden, uden at jeres Fader er med i det." (Mat.10:29)

"Jeg var sulten ... jeg var syg og I så til mig", siger Jesus om sig selv til dem, som skal arve riget ifølge Hans egne ord om Menneskesønnens dom. (Mat.25:35-36)

Den kristne erfaring har lært os, at den tro, Gud har givet os, kan forvandle og ændre lidelsen, så den både giver os en dybere indsigt i, hvad livet i Gud er, og leder os til åndelig modenhed og evne til at tjene vore medmennesker.

e) Vi må bede for syge mennesker i ydmyg tillid til Gud

Jesus bad om helbredelse for både psykisk og fysisk syge mennesker. Kirken har til alle tider set dette som en naturlig opgave. Sundheds- og sygeplejen er en udløber af denne grundindstilling. Troens bøn for syge må aktualiseres hos os.

"Sygehuskirken", som står for kirkernes fælles indsats for den åndelige verden på sygehuse, ser forbønnen som et naturligt led i omsorgen for mennesker.

Evangeliernes beretninger om de fire mænd, som bar den lamme mand på en seng til Jesus, har stået som et forbillede på de såkaldte "forbønsgrupper", mennesker, som i tro bærer syge frem for Jesus i forbøn. (Mark.2:1-12; se også Jakob 5:13-16)

Enhver syg, er et menneske, indbudt af Jesus, til forbøn, til barmhjertighed, medlidenhed og tjeneste.

f) Den fuldkomne helbredelse hører sammen med opstandelsens dag og Guds fuldkomne gennembrud i herlighed

Om end vi unddrages den fuldstændige helbredelse her og nu, eller den trækker i langdrag, så ved vi, at når Guds rige

kommer i sin herlighed, er al sygdom, al smerte, al lidelse og alle tårer borte. Da vil vi være raske. Da skal *"retfærds sol opgå med lægedom under sine vinger."* (Mal.4:2)

Vi skal slippes ud og springe som kalve om foråret. Guds sejr på korset og gennem opstandelsen er beviset på det. Johs.Åb.21:1-4; 22:1-5)

På alle disse måder samler vi os en fond af kristen erfaring af Guds nåde og barmhjertighed, som bidrager til vor personlige udvikling og modning.

3. Metodisternes erfaring af barnekårets vished og glæde

For os bør det være af interesse, at vi husker, at metodisternes særlige kendetegn er erfaringen af sandheden i Pauli ord, at *"Ånden selv vidner sammen med vor ånd, at vi er Guds børn."* (Rom.8:16)

Dette sammenfaldende vidnesbyrd – Guds Ånds og min egen ånds vidnesbyrd om, at jeg er et Guds barn – var drivkraften i de første metodisters entusiastiske arbejde for at vinde mennesker for Guds sag og for at tage sig af dem i både sjæl og krop.

Metodisternes vished om barnekår hos Gud, var årsagen til deres frelsesglæde. Der fandtes inspirationen til evangelisation og mission. Det er muligt for et menneske at vide, at det virkelig er et Guds barn.

Denne erfaring må også i dag være målet for vor længsel, vor bøn og vort håb. Et menneske, som er blevet født på ny gennem Guds Ånd og har oplevet sine synders forladelse, er et retfærdiggjort menneske. Forholdet til Gud er genoprettet, og han er et Guds barn. Han er i slægt med Gud. Gud er hans Far. Jesus er hans bror. Han er ven med universets Gud.

Ifølge Pauli ord i Rom.8:16 er der forskel på det indirekte og det direkte vidnesbyrd, når vi bruger Wesleys måde at beskrive denne erfaring på.

Det indirekte vidnesbyrd, som er min egen ånds vidnes-

byrd, det er min samvittigheds vidnesbyrd. Det er et indre vidnesbyrd om, at jeg virkelig har

"de egenskaber, som i Guds Ord siges at tilhøre Hans barn, nemlig et hjerte, som elsker Gud og alle mennesker, som med barnlig tillid holder sig til Gud, Vor Fader, som ikke ønsker noget andet end Ham, som kaster al vor omsorg på Ham og omfatter ethvert menneskebarn med oprigtig og varm hengivenhed – rede til at give sit liv for sin broder, som Kristus gav sit liv for os. Det er en bevidsthed om, at vi gennem Guds Ånd indvortes omskabes til Hans Søns afbillede, at vi vandrer ind for Ham i retfærdighed, barmhjertighed og sandhed og kun gør det, som er velbehageligt for Hans øjne."

Vor egen ånds vidnesbyrd er resultatet af et samspil mellem vor forstand, vor samvittighed og vor erfaring. Både vor forstand og vor samvittighed skal vejledes af den kristne norm for ret og uret, og den norm er Guds Ord. Hvis vor samvittighed og vor forstand anklager os, så er der ét at gøre: gå til Gud, søge tilgivelse ved Jesu Kristi kors og der hente kraft til et nyt liv.

Guds Ånds direkte vidnesbyrd, siger Wesley, er:

"en indre påvirkning af sjælen, hvorigennem Guds Ånd direkte vidner for min ånd, at Jesus Kristus har elsket mig og hengivet sig selv for mig, at alle mine synder er sonede, og at jeg, netop jeg, er forsonet med Gud."

Hvor dette sammenfaldende vidnesbyrd om barnekår hos Gud findes i et menneske, vil det ses og mærkes. Det viser sig først og fremmest i det, Paulus kalder "åndens frugter", og de er: kærlighed, glæde, fred, tålmodighed, venlighed, godhed, trofasthed, ydmyghed og selvbeherskelse. (Gal.5:22-23) Disse egenskaber er den kristne personligheds kendetegn.

De viser sig i glæde i Gud og frelsesvished. Det er ingen overmodig glæde, men en ydmyg glæde over, at jeg er en benådet synder.

Ganske vist kan frelsesvisheden og glæden forplumres. Det

sker, når vi fristes og når vi mærker, at synden ikke er udryddet hos os.

"Det gode, som jeg vil, det gør jeg ikke; men det onde, som jeg ikke vil, det gør jeg." (Rom.7:19)

Da kan vi komme tilbage til Gud og bede om, at visheden og glæden må komme tilbage. Vi må takke for, at Gud hele tiden er parat til at genantage os.

Som metodister må vi aldrig opgive det ideal for en kristen personlighed, som brødrene Wesley og de første metodister satte op for os. Ligesom det indre vidnesbyrd om barnekår hos og glæden i Gud drev dem til stordåd for Guds rige, således kan den samme erfaring gives til os, hvis vi mangler den.

Når vi tror på dette og beder om det med udholdenhed, vil vi få lov at erfare, at Guds Ords løfte indfries.

(Se Wesleys prædikener, "Åndens vidnesbyrd I og II", samt "Vor egen ånds vidnesbyrd", På Biblens Grund, I, side 161 – 190; II, side 283 – 299.)

4. Menighedens og kirkens samlede erfaring

Der findes også en erfaring, som er samlet i den kristne menighed, og som kommer til udtryk i den kristne kirkes liv, tro og historie.

Den almenkristne tradition i lære og bekendelse er et udtryk for menighedens samlede troserfaring.

Erfaring af modstand og forfølgelse

I kirkens historie mangler de kristne ikke erfaring af modstand og forfølgelse. Mange af de første kristne ofredes for de vilde dyr eller blev henrettet på anden vis. De blev martyrer.

Jesus var vidende om den erfaring af forfølgelse, som Hans disciple og efterfølgere skulle komme til at opleve. Derfor siger Han:

"Den, som ikke tager sit kors og følger efter mig, er mig ikke værd." (Mat.10:38)

Disciplene skulle være parat til at gå i døden for deres tro. Jesus selv valgte korset og dødens vej, men det var, fordi intet andet offer var tilstrækkeligt og fuldkomment for at forsone Gud og menneske efter syndefaldet.

Vor situation i Danmark og de nordiske lande er i dag ikke en forfølgelsessituation. Tværtimod. Staten har historiskt set været forbundet med kirken siden 1500-tallet. At dette er en forbindelse, som flere og flere oplever som "uægte" og ubibelsk fremgår af dagens debat om nye ændrede relationer mellem stat og kirke.

Metodistkirken er overalt i verden en fri og af staten uafhængig kirke, men den samarbejder med stat, kommune og regering specielt om sociale, diakonale og kulturelle spørgsmål, når den finder, at dette kan forenes med dens overbevisning. Staten kan siges at "rose" det gode, kirkerne gør (Rom.13:3), når den økonomisk set støtter kirkernes arbejde med forskellige bidrag.

Andre steder i verden må kristne udstå ubehageligheder og modstand fra magthavernes side. De kristne i Østlandene er eksempler på dette. Vi bør bemærke den stærke stilling, som den romersk-katolske kirke har f.eks. i Polen. Mange præsters frygtløse holdning og solidaritet med arbejdere og bønder, med fattige og udstødte – vi kan tage Syd- og Mellemamerika som eksempel – vidner om stor åndelig vitalitet. Evangeliets åndelige, sociale og profetiske dimmensioner falder sammen.

I Sydafrika har et reformeret kirkesamfund allieret sig med "apartheid-politiken" på en måde, der har fået andre samfund og kristne personligheder til at protestere imod landets love og åbent bekende det kristne syn.

Det leder vore tanker hen på Jesu ord i Bjergprædikenens indledning:

"Salige er de, som er forfulgte for retfærdigheds skyld, thi Himmeriget er deres. Salige er I, når man håner og forfølger jer og lyver jer alt ondt på for min skyld." (Mat.5:10-11)

Kristnes indbyrdes stridigheder er i historien kommet til

voldsomme udtryk. Med rædsel ser vi tilbage på 1500- og 1600-tallets religionskrige mellem protestanter og katoliker. Hvordan er forholdet mellem katoliker og protestanter i Irland i dag? Gud har ledet sin kirke på trods af, at historien bærer vidnesbyrd om, at kirken ofte har handlet forkert og misforstået evangeliets fredsbudskab.

Der findes steder og lande i verden i dag, hvor Guds folk lever under terror, sult, ydmygelse og overgivelse. Et fornyet kendskab til sådanne erfaringer bør føre til et dybere studium af den bibelske historie og tvinge os til praktisk og solidarisk tillempelse af de bibelske sandheder. Den religionsfrihed, som nu råder i vort land, er både en kilde til taknemlighed og en forpligtende opfordring til at udbrede evangeliet.

Hvis en del af Kristi kirke oplever modstand og lider forfølgelse, så lider hele den verdensvide kirke også, fordi vi er lemmer på et og samme legeme, som er Kristus. Paulus siger:

"Når ét lem lider, lider alle lemmerne med; når ét lem bliver hædret, glæder alle lemmerne sig med." (1.Kor.12:26)

Profeternes vidnesbyrd

Gud har op gennem historien også opvakt profetskikkelser, som har søgt at føre den kristne kirke tilbage til Guds retfærdige vej.

Det må være en Martin Luther, John Wesley, George Whitefield, Jonathan Edwards fra gårsdagens kirke. Det må gælde 1800-tallets vækkelsesbevægelser, hvor Gud kaldte åndelige ledere, som måtte kæmpe for de troendes ret til frit at forkynde Guds Ord og danne frie menigheder som beskrevet i Det nye Testamentes ordning.

I vor egen tid har kristne personligheder som Martin Niemöller, Dietrich Bonhoeffer, Martin Luther King, Stanley Jones, Billy Graham, Mother Theresa – i de nordiske lande kan vi nævne navne som Kaj Munk, Eivind Berggrav og Frank Mangs – med klare røster, og med livet som indsats, tilkendegivet, hvad de opfattede som Guds røst til os i dag.

Gennem Ordet og sakramenterne har kirken igennem århundreder hentet inspiration til evangelisation og mission, til

undervisning, kristen opdragelse af børn og unge, sjælesorg og diakonalt arbejde. Erfaringen om sandheden i evangeliets budskab om den opstandne og levende Frelser er blevet bekræftet. Vidnesbyrdet er gået ud i ord og handling, for at verden må tro.

Åndelige gaver og tjenester

Hvad vi alvorligt behøver at spørge os selv om er, om vi har taget vare på de erfaringer og kundskaber, som er grundfæstet i menigheden i form af Åndens gaver og de forskellige åndelige tjenester. Der, hvor kærligheden og de øvrige af Åndens frugter forkyndes som den kristne personligheds ideal, der burde Åndens gaver og tjenester også fungere.

Paulus siger:

"Der er forskellige nådegaver, men Ånden er den samme, der er forskellige tjenester, men Herren er den samme, der er forskellige kraftige virkninger, men Gud er den samme; som virker alt i alle." (1.Kor.12:4-7,27-31)

Derefter beskriver han et antal forskellige nådegaver. Enhver kristen skal fungere med sin nådegave (ingen mangler en sådan) som lemmer på det legeme, der er Kristus.

At profetere, det vil sige at opbygge menigheden, formane og trøste, (1.Kor.14:3-4) at tjene socialt-diakonalt, at undervise, at gavmildt dele med andre, at være organisatorisk leder, at vise barmhjertighed, at videregive visdom og kundskab, at have en overbevisende tro, at helbrede, at få kraft til at gøre undere, at skelne mellem forskellige ånder, at tale forskellige slags tungetale, at tolke tungetale (1.Kor.12:8-10) – alle disse nådegaver er forskellige, men lige værdifulde sider af et og samme evangelium.

Den kristne menighed fungerer som et kompletteringsfællesskab. Hver og en bidrager med sine gaver, sine egenskaber, sine evner, sine kundskaber og erfaringer.

Enhver kristen er en ressourceperson i menigheden. Medens præsten ofte må gøre arbejde, som ikke svarer til hans

kald og forudsætninger, har medlemmernes ressourcer ofte ligget ubenyttede hen. Her behøver vi tænke mere bibelsk.

Paulus har også indset, at det er nødvendigt med en differentiering, hvad den kristne menigheds medarbejdere angår.

Han skriver:

"Og Han gav os nogle som apostle, andre som profeter, andre som evangelister, andre som hyrder og lærere for at gøre de hellige fuldt beredte til deres tjenestegerning, at opbygge Kristi legeme." (Ef.4:11-16)

Her nævnes i hvert tilfælde fem forskellige åndelige tjenester. Alle er til for at gøre de troende mere fuldkomne og opbygge Kristi legeme.

Alle troende, som udgør Kristi legeme, er til for at tjene i verden, eftersom menigheden er sat til at virke i verden, i samfundet. De skal, som Jesus siger, være "jordens salt" og "verdens lys". (Mat.5:13-14) På denne måde virker Gud "i alt og overalt."

Sædvanligvis går Gud sådan til værks, at Han helliger de naturlige gaver, som Han har givet hver enkelt i skabelsen. Han kan også ved et menneskes genfødsel ved Helligånden give nye gaver og udløse nye egenskaber. Gaverne og egenskaberne forvaltes ind for Gud og i Guds tjeneste.

Der findes mennesker i menigheden, som Gud har udrustet med nåde, gaver og personlige egenskaber, som gør dem særligt egnede til at blive Guds Ords tjenere. Det personlige kald til Ordets, bønnens og sjælesorgens tjeneste, som disse personer kan vidne om, må imidlertid bedømmes og bekræftes af menigheden og kirken. De kvinder og mænd, som skal ordineres til metodistpræster og indtræde i fuld forening med Metodistkirkens Årskonference, skal gennemgå en særlig prøve af historisk tradition. De spørgsmål, som skal besvares, blev formuleret af John Wesley og er kun ændret ubetydeligt i årenes løb.

Uudnyttet erfaring

Nu har vi i menigheden mennesker, som til hverdag arbejder i mange forskellige erhverv. Hver har erfaring om, hvordan

han eller hun fungerer som kristen på sin arbejdsplads, det være sig som ingeniør, murer, bager, lærer eller direktør, o.s.v.

Hvordan kommer al den erfaring, som alle disse forskellige mennesker har, til anvendelse i menigheden? Hvordan kan de med alle deres forskellige erfaringer som kristne i hverdagens arbejde være til hjælp for hinanden? Hvordan kommer det kristne vidnesbyrd til udtryk i de forskellige erhverv? Hvordan kan vi hjælpe hinanden til et gensidigt udbytte af erfaringer? Er det ikke målet med menigheden, at den skal hjælpe os med at fungere som kristne i hverdagen?

Der findes en stor mængde kundskaber og erfaringer i menigheden, som ofte er uudnyttede. Hvordan kan disse ressourcer bedst anvendes i Guds riges tjeneste i menigheden og i hverdagen?

Den kristne kirkes samlede erfaring af Guds nådige ledelse gennem historien giver i dag Guds folk styrke til at vise hen til Kristus. Det må ske gennem menighedsarbejde, uddannelse, sygepleje, forskellige slags erhvervsarbejde og kamp for menneskelig oprejsning og værdighed.

Forstanden

Vor evne til at tænke, tro, overveje, forske, bedømme og beslutte henfører vi til forstanden, fornuften, intellektet. At være menneske er at kunne tænke, anvende symboler og sprog, forstå lyd og skrift.

At samle, oplagre, bearbejde og anvende kundskaber tilhører det sandt menneskelige. Vi læser, tolker og forstår Den hellige Skrift ved hjælp af forstanden.

1. Forstanden – ifølge Bibelen

Bibelen ser menneskets forstand som en Guds gave. Om en af Moses' håndværkere hedder det, at Gud *"fyldte"* ham med Guds Ånd, med kunstsnilde, kløgt og indsigt i alskens arbejde." (2.Mos.31:3)

Kong Salomo prises for sin visdom.

"Og Gud skænkede Salomo visdom og kløgt i såre rigt mål." (1.Kong.4:29)

Salmisten beder, at Herren vil give ham indsigt, så han kan lære Guds bud. (Salm.119:73)

I Ordsprogenes bog 16:22 kaldes forstanden "en livets kilde". Ifølge Es.11:2 skal "Herrens Ånd, visdoms og forstands ånd hvile over den kommende Fredsfyrste."

En skriftlærd, som spurgte Jesus, hvad der var det vigtigste bud af alle, fik at vide, at vigtigst er dette:

"Hør Israel! Herren vor Gud, Herren er én; og du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl, af hele dit sind og af hele din styrke." (Mark.12:29-30) – altså med alt, hvad du er og har, inklusiv hele din forstand, skal du elske Gud.

Jesus siger, at den, som hører Hans ord og handler efter dem, er som en klog og forstandig mand, som bygger sit hus på klippegrund. (Mat.7:24)

I sin undervisning om profetisktale og tungetale siger Paulus:

"Hvad følger nu heraf? Jeg vil bede med ånden, men jeg vil også bede med forstanden; jeg vil lovsynge med ånden, men jeg vil også lovsynge med forstanden." (1.Kor14:15)

Menneskets forstand er Guds forbundsfælle og ven.

Paulus tilskriver den menneskelige forstand en sådan værdi, at Gud, som er alle tings skaber og opretholder, kan opfattes med den menneskelige fornufts lys.

"Det, som kan erkendes om Gud, ligger nemlig åbent for dem; Gud har jo åbenbaret det for dem. Thi Hans usynlige væsen, både Hans evige kraft og Hans guddommelighed, har kunnet ses fra verdens skabelse af, idet det forstås af Hans gerninger, så de er uden undskyldning." (Rom.1:19-21)

Derfor kan menneskene ikke forsvare sig med en henvisning til manglende kundskab om Gud. De har kendt Gud, men i deres uforstand ikke æret Ham som Gud eller takket Ham.

Men Paulus kan også tale om en fred, som overgår al forstand. Når vi påkalder, beder og takker Gud og lader Ham få

alle vore ønsker at vide, *"så skal Guds fred, som overgår al forstand, bevare jeres hjerter og jeres tanker i Kristus Jesus."* (Fil.4:6-7)

Bibelen indtager sandelig ikke nogen anti-intellektuel holdning. Mennesket har som Guds "afbillede" en særstilling i skabelsen. Det har fornuft, samvittighed og ansvar. Det er bestemt til evigt liv. Det har frihed til at bruge eller misbruge det af Gud givne intellekt.

2. John Wesleys værdsættelse af forstanden

John Wesley værdsatte forstandens gave højt. Ved hjælp af den forstand, Gud har givet hvert menneske, skal man prøve Skriftens kendetegn på et Guds barn og derigennem vide, om man er et Guds barn eller ej, siger han i en prædiken om Åndens vidnesbyrd.

"Gud har skabt os som tænkende væsener og givet os evnen til at opfatte det nærværende og se tilbage på og tænke over det, som er sket."

Desuden har Gud givet ethvert menneske en samvittighed, som er evnen til at opfatte, hvad der er rigtigt og forkert. Når *"vor forstands øjne er blevet åbnet, og det guddommelige lys er strømmet ned over dem,"* kan troen se både det vidunderlige i Guds lov og Guds herlighed i Jesus Kristus, så Guds kærlighed indgydes i vore hjerter. (På Bibelns Grund I, side 163, 178 og 181)

Men ved syndefaldet er vi kommet meget langt væk fra Gud. Vort sind og vor forstand er blevet formørket. Vi kan ikke ved egen evne komme til tro på Gud. Gennem sin nåde forbereder Gud os på forskellig måde til at få en god vilje til at samarbejde med Ham. Når det gælder den frelsende tro og kundskab om Gud, er både forstanden og samvittigheden afhængig af at blive oplyst af Guds Ord og Ånd.

3. Kan Guds eksistens bevises?

Paulus har sagt i brevet til de kristne i Rom, at Guds usynlige egenskaber, Hans magt og guddommelighed, har været synlige i Hans værk lige siden skabelsen. (Rom.1:20)

At vi med forstandens og den logiske tænknings hjælp kan komme et stykke ad vejen mod erkendelsen af Guds eksistens, er de såkaldte gudsbeviser et lysende eksempel på. Derfor kan det være værdifuldt kortfattet at se, hvad de indebærer.

Gud er det mest fuldkomne væsen, som kan tænkes. Men Han var ikke fuldkommen, hvis Han ikke eksisterede. Hvis Gud bare fandtes i vor tanke, var Han ikke det højeste og mest fuldkomne væsen.

En anden måde at forsøge at forstå Guds eksistens på er at gå ud fra, at alt må have en årsag. Et ur forudsætter eksistensen af en urmager, en sko forudsætter eksistensen af en skomager. Verden og universet må have en yderste årsag, Skaberen, altings ophav.

Et andet forklaringsforsøg er at gå ud fra, at alt har en hensigt, skønhed og orden. Så må der findes en styrende intelligens og fornuftig mening med verden, – Gud -.

Det synes at være et historiskt faktum, at der ikke findes noget folk, som ikke har en religion. Mennesket synes at have et iboende behov for at have nogen aller noget at dyrke. Mennesket ser ud til at være "uhelbredeligt religiøst".

Mange mennesker mener, at Guds eksistens bevises gennem den personlige erfaring, oplevelsen af guddommelig ledelse, hjælp, redning, trøst. Ikke mindst den såkaldte mystiske oplevelse af enhed med det guddommelige, den umiddelbare vished om Guds nærvær, skulle tyde på, at Gud virkelig findes.

Filosoffen Immanuel Kant (1724 – 1804), som indtog en kritisk holdning til gudsbeviset, stod selv inde for det, som er blevet kaldt det moralske gudsbevis. Den moralske bevidsthed, det kategoriske imperativ (du skal, du skal ikke) samvittighedens krav, pligten til at handle sådan, at handlingen umiddelbart kan være et forbillede for alle, må have en guddommelig oprindelse. Kant troede ikke, at han her havde fundet et egentligt "bevis", men han mente dog, at gudstroen havde sin oprindelse i den moralske bevidsthed.

De såkaldte gudsbeviser har alle deres fornuftsmæssige svagheder. Hvis alt har en årsag, må Gud så ikke også have en årsag? Alt, der sker, er vel heller ikke hensigtsmæssigt og godt? Hvilket formål har naturkatastrofer, hvor der spildes menneskeliv? Det har vi svært ved at forstå. Hvilken mening var der med de nazistiske koncentrationslejre? Det forstår vi endnu mindre. Hvad er formålet når verden trues af økologisk katastrofe, eller når menneskelighedens eksistens er truet af de kernevåben, vi selv har konstrueret?

4. Tro og forstand

Når det gælder den "firefoldighed" vi her behandler, har vi givet Skriften en overordnet og primær stilling, medens traditionen, erfaringen og forstanden ses som vigtige hjælpemidler til at tolke og forstå Skriften.

Den menneskelige forstand, vor logiske tænkeevne, indtager en vigtig position, fordi det er en Guds gave, som skal forvaltes under evighedsansvar.

Vi anvender forstanden, når det drejer sig om at tolke Skriften, at bedømme værdien af de forskellige trosudsagn, som er fremkommet under den proces, som den kristne tradition har gennemgået. Ligeså sorteres vore oplevelser og erfaringer i lyset af den forstand, som Gud har givet os. At kunne "skelne mellem forskellige ånder" (1.Kor.12:10) er en intellektuel proces midt i troens verden. Tro og forstand står i vekselvirkning med hinanden. Det ene udelukker ikke det andet.

Fornuftens plads i troens verden

Som kristne mener vi, at troen først og fremmest er fortrøstning. Men at have fortrøstning er også at føle, ville og forstå. At have fortrøstningsfuld tillid til Gud, at tro på Guds løfter, at stole på Guds frelsesgerning i Kristus, at tro, at Gud for Kristi skyld tilgiver mig alle mine synder – alt dette er også en tankeproces. Det er at ville leve på troens grund.

Egentlig forudsætter vort daglige liv en form for tro. Hvis livet skal være udholdeligt, må vi tro på lægen, apotekeren, chaufføren, piloten, personalet i banken, varehuset, posthuset, forsikringsselskabet o.s.v.

Videnskabsmanden, som måler, kalkulerer, analyserer, filosoferer og regner, begynder som oftest med en tro, en formodning, en teori, som han forsøger at bevise at være sand eller falsk.

Inden for religionens og teologiens verden er det ikke sjældent sket, at man har forsøgt at trække en skarp grænse mellem tro og viden. Troens verden er en særegen verden, der gælder ikke de krav om sandsynlighed, sandhed, faktum og virkelighed, som videnskaben ellers stiller, har man ment. Videnskaben har sit virkelighedsområde, og troen har sit. I så fald skulle troens indhold hverken kunne bevises eller modbevises. Troens objekter, f.eks. Gud, Jesus og opstandelsen, skulle ikke kunne gøres til genstand for en sådan fornuftsmæssig prøve, som videnskaben i andre sammenhænge kræver.

Denne måde at ræsonnere på er at undervurdere tankens og forstandens plads i troens verden. Filosofiprofessoren, Ingemar Hedenius, hørte til dem, som for nogle årtier siden gjorde et frontangreb på tro og teologi. Han krævede bevis og hensyntagen til sandhedskravet (Tro och vetande,1949).

Selv om han selv hævdede, at han var ateist, som sagde nej til gudstro og religion, var han dog åbenhjertig nok til at aflægge følgende vidnesbyrd:

"Men jeg føler et stadigt begær efter en bedre verden, en helt anden virkelighed. Hvor ofte har jeg ikke sagt til mig selv, at dette begær er en dårskab! For jeg må jo helt istemme med de religiøst uskyldige, at jeg aldrig kan ændre naturens orden og ikke engang påvirke naturens gang, som for en stor del bestemmes af bestialske mennesker. I bund og grund er det også en ren urimelighed, det, som jeg inderst inde vil: rive hul i selve virkeligheden omkring mig og få kontakt med en verden af lys og harmoni."

Hans rationelle holdning hindrede ham ikke i inderst inde i hjertet at længes efter en verden af lys og harmoni. Med den-

ne hans bekendelse for øje, ville man måske i dag være tilbøjelig til at regne Hedenius med blandt de åndelige søgende de anonymt religiøse eller privatreligiøse.

Selv om vi ikke kan give andet end et sandsynlighedsbevis i rationel forstand for mange af troens objekter vil vi for vor del alligevel acceptere forstandens ret til at gøre sig gældende i troens verden. Bibelens eget vidnesbyrd om menneskets forstand som en Guds gave og forbundsfælle giver os ret til at give fornuften en plads i troens verden.

Tro og sandhed

I vor kristne troslære taler vi om troen, ikke blot som fortrøstning, men også som sandhed. Vi mener dermed, at troen holder noget for sandt og rigtigt, frem for alt, at Gud findes, at Jesus har levet på jorden og fuldbyrdet sin forsoningsgerning, at Jesu opstandelse er en faktisk realitet, og at et menneske i dag kan opleve, at Jesus lever og er nær.

"Troen kommer delvis forklædt i fornuftens overbevisende dragt",

siger metodisten Odd Hagen(biskop 1953-1970) i sit opgør med Ingemar Hedenius. Han mener, at der findes noget, som er fælles for troen på Gud og troen på videnskaben. Han finder, helt rigtigt, at:

"troen er et totalitetsforhold til tilværelsen, som ingen af os kan undvære." (Tankens plads i troens värld, 1950, side 16-17)

Jeg vil komplettere med at sige, at troen er en form for samtale med virkeligheden, med tilværelsen som totalitet, og dermed med Ham, som giver hele vor tilværelse mening, og i hvilken vi lever og eksisterer.

Med disse forudsætninger bliver den kristne tro som sandhed ikke en intellektuel spekulation. Vi stiller os ikke tilfredse med udtalelser af typen: det er sandt, at Maria Magdalena og apostlene Peter og Paulus påstår, at Jesus er opstået fra de døde. Selvfølgelig er det snadt, at de påstår dette (Johs.20:11-18; 21:15-19; Ap.gern. 2:24, 31, 17:31; 26;23; 1.Kor.15:4,14,20; 1.Pet.1:3; 3:21-22)

Troen og forstanden siger noget mere. Jesu opstandelse er en faktisk, historisk virkelighed. Det er ikke blot opstandelsestroen eller påsketroen, som er en virkelighed i den kristne kirkes verden, men det er påskebudskabets indhold. De historiske vidnesbyrd om Jesu opstandelse er ifølge teksterne så troværdige, at vi ved hjælp af vor forstand må hævde ikke blot rimeligheden i, at Han kunne opstå, men erkende underets gyldighed og virkelighed.

Bare halvtreds dage efter påske var de blevet skeptiske og ængstelige disciple forvandlet til en flok trosfrimodige vidner, som fortalte om Jesu opstandelse fra de døde med en sådan overbevisning, at ikke mindre end tre tusinde mennesker sluttede sig til de troendes fællesskab i Jerusalem. (Ap.gern.2:41)

Selv om hændelsen stred imod al erfaring og al fornuft, erkendtes den som virkelig. Den kristne menighed blev båret af denne overbevisning. Godt tyve år senere skrev Paulus til de kristne i Korint:

"Men er Kristus ikke opstået, så er vort budskab jo tomt, og jeres tro er tom ... men nu er Kristus opstået fra de døde som en førstegrøde af de hensovede." (1.Kor.15:14,20)

Den kristne menigheds eksistens i dag beror helt og holdent på sandheden i påskebudskabets indhold.

Gudsbilleder. Gud er større end vor tanke og vort hjerte

De såkaldte gudsbeviser, som vi har gjort rede for i korthed, er den måde, hvorpå forstanden giver et sandsynlighedsbevis på Guds eksistens. På lignende måde er samvittighedsfunktionen og moralen et sandsynlighedsbevis på, at Gud er god.

Naturligvis kan vi ikke kræve med vor forstand at fatte tilværelsens mysterium eller afsløre Guds sande væsen. Men faktisk leder forstanden os på vej til en gudstro.

Troen på forstandens mulighed for at kunne lære Gud at kende og bevise Guds eksistens er levende på mange måder i vor tid. Den synes at øge i styrke i Kvantteoriens tidsalder (Kvantteori = matematisk – fysisk atomteori. Overs. kom.)

Der findes astronomer, som mener at have fundet beviset for et guddommeligt verdensprincip i verdens opbygning og formål. Gudstroen er fornuftig, siger man. Den verden, vi fornemmer med vore sanser er resultatet af en personlig Guds bevidste skabning. (Se Johs.6:69, 7:17; 17:8)

Af den fremstilling, vi har givet af Bibelen, den kristne tradition og erfaringen, har vi forstået, at den menneskelige fornuft gennem alle tider har kæmpet med spørgsmålet om, hvem Gud er. Naturligvis kan man affærdige hele den intellektuelle proces, det her drejer sig om, med den påstand, at man aldrig kan omfatte en åndelig realitet med forstanden. Men eftersom Jesus forklarer, at til det første og største bud hører at elske Herren sin Gud *"med hele sin forstand"*, er det både uklogt og imod Jesu ord at kople forstandens søgen efter et sandt gudsbillede og et rigtigt gudsforhold fra.

Bibelen giver selv eksempler på forskellige gudsbilleder og gudsnavne. Fra Det gamle Testamente henter vi følgende eksempler:

- El eller Elohim (Hebraisk for Gud. overs.), 1.Mos.1:1.
- Jahve (Herren Gud, egentlig "Jeg er den, jeg er"), 1.Mos.2:4, 2.Mos.3:14.
- Herren Sebaot (Hebraisk, Hærskarers Herre. Overs.)
- Patriarkernes Gud, pagtsguden, som kalder, leder, velsigner og venter offer, 1.Mos.12; 1.Mos.17:1-4; 22.
- Josefs Gud, historiens Gud, som styrer folk og Farao, land og individer, og som vender det onde, som mennesker har tænkt, til det gode, 1.Mos.45:5-8; 50:20.
- Moses' Gud, befrielsens og den nidkære lovs Gud, 2.Mos.14; 20; 5.Mos...6:15.
- Gud som både herlighed og fortærende ild, 2.Mos.19:18; 24:17.
- Herlighedens Gud, som usynligt troner som en konge på keruberne i templets allerhelligste. (Esajas)
- Israels Gud, Salomos Gud, himlenes, jordens og templets Gud, 1.Kong.8:22-61.
- Retfærdighedens og rettens Gud. (Amos)
- Kærlighedens Gud. (Hoseas)

- Historiens og folkeslagenes Gud samt vredens, gengældelsens og tugtens Gud. (Samuels-, Konge- og Krønike-bøgerne)
- Lidelsens Gud, Herrens lidende tjenere. (Es.42:53)
- Gud som tryghed, barmhjertighed, nåde, tilgivelse, tilflugt i nøden. (Davids salmer)
- Jobs både almægtige og uudgrundelige Gud.

Går vi til Det nye Testamente, giver evangelisten Mattæus os billedet af Jesus som opfyldelsen af de gammeltestamentlige løfter og som nyfortolker af loven (Bjergprædikenen, Mat.5-7)

Når Lægen Lukas skal portrættere Jesus, maler han et billede af Guds søn som den foragtede, men barmhjertige samaritaner, som giver det slagne menneske medicinsk hjælp og fører ham til et herberg, hvor han tager sig af ham og betaler for hans pleje. (Luk.10:25-37) Han maler billedet af Gud som den nåderige far, som fyldes af medlidenhed med sin fortabte søn og arrangerer en fest for ham, selv om han ifølge loven burde lade ham stene til døde, fordi han har været en vanartet og opsætsig søn. (Luk.15:11-32; 5.Mos.21:18-21)

Ifølge Johannes er Kristus det kosmiske Logos, Ordet, som fandtes hos Gud forud for alting som den enbårne søn, gennem hvilken verden og alting er blevet til, og som blev menneske og boede iblandt os. (Johs.1:1-14)

Johannesevangeliet afbilder Jesus ikke blot som den, der bærer en enestående selvbevidsthed som Messias og Guds søn, men han forener denne enestående stilling med en oplevelse af enhed med Faderen. (Johs.17:21-22) Oppositionen mod Jesus beror på, at Han fremtræder under navnet Jahve – " Jeg er". (2.Mos.3:14; Es.43:10-11) Jesus åbenbarer sig som denne "Jeg er", da Han kommer gående på Genezaret sø og siger til de forskræmte disciple: *"Det er mig"* (Johs.6:20) At Hans modstandere oplever Ham som bærer af en guddommelig kraft, fremgår af Johannes' beretning om Jesu anholdelse i Getsemane. Da Jesus om sig selv anvender samme omskrivning af gudsnavnet *"Det er mig"*, viger vagterne og folkene fra ypperstepræsterne og farisæerne tilbage. De falder til

jorden af skræk for den guddommelige magt, som udstråler fra Jesu person. (Johs.18:5-8)

"Ordet var Gud ... og tog bolig iblandt os, og vi så Hans herlighed." (Johs.1:1,14)

Det er med den baggrund af enhed mellem Faderen og Sønnen og Jesu selvbevidsthed ("Jeg er den jeg er"), at vi skal forstå Jesu præsentation af sig selv som *"Jeg er livets brød"* (Johs.6:34, 48, 51), *"Jeg er verdens lys"* (Johs.8:12), *"den gode hyrde"* (10:11), *"opstandelsen og livet"* (11:25), *"vejen, sandheden og livet"* (14:6), "den sande vinstok" (15:1). Han er Messias, Guds Søn. (7:41; 10:24-25; 10:36; 11:27) Derfor taler Paulus om Ham som *"den usynlige Guds billede"* (Kol.1:15).

Ifølge Paulus er den Gud, som lader sin vrede åbenbares fra himlen over gudløshed og uretfærdighed den samme som den Gud, som betingelsesløst tilgiver og retfærdiggør syndere, både jøder og hedninger, ved troen på Kristus.

I Åbenbaringsbogen møder vi den sejrrige Kristus, som har overvundet Satans og vilddyrets magt. Derfor kan den, som lider forfølgelse for sin tros skyld, med frimodighed se frem til den tid, da Roms magt, vrede og vold erstattes af bryllupsglæden i den hellige stad og sejrsjublen i det himmelske Jerusalem.

Med den baggrund, at vi i Bibelen finder forskellige forestillinger om Guds væsen og handlen, er det ikke så mærkeligt, hvis vi i dag spørger os selv om, hvordan det sande gudsbillede er.

Vi lever i et århundrede, som har set nazistiske koncentrations- og tilintetgørelseslejre, terror, vold, krig, apartheid, økonomiske, sociale, politiske og religiøse uretfærdigheder – men også en Mother Theresas selvopofrende arbejde – rumrejser, kvantmekanik, AIDS, hjertetransplantationer. Det er ikke så mærkeligt, at vi spørger, hvem Gud er, hvordan Han kan styre universets storhed og samtidig interessere sig for detaljerne i et enkelt menneskes liv.

Gud, du som er både far og mor for os, hvor er du, hvem er du, hvad vil du? Er Gud retfærdighedens Gud trods alle

uretfærdigheder i verden? Er Gud almægtig trods alt ondt i tilværelsen? Hvordan skal Hans kærlighed og nåde kunne forenes med krav om en retfærdig dom over alt ondt, som er sket og stadig sker? Giver Han godt helbred og materiel velstand, hvis man beder Ham tilstrækkeligt længe og med tilstrækkelig stærk tro? Lad os forsøge at svare på følgende måde:

Gud er ingen statue, stillestående billede, intet fotografi. Billedet af Gud er foranderligt. De mange ændringer i gudsbilledet, som allerede Bibelen vidner om, siger os, at gudsbilleder ikke er noget statisk, stillestående. At Gud er én, og at Han altid og evindelig er den samme i magt, kærlighed og retfærdighed er en bibelsk åbenbaring og sandhed. En anden sag er, at vore forestillinger om Gud og vore oplevelser af Hans væsen og handlen varierer. Der findes altid et personligt tilegnet gudsbillede, selv om det kan ændre sig. Det ændrer sig afhængigt af vor livssituation og hændelser, vi oplever. I lyse medgangsdage oplever vi Gud på én måde. I sorte modgangsdage, ulykkesdage, sygdomsperioder og i tider med sorg efter en, man holdt af træder andre og nye træk frem i Guds ansigt. Jesus selv oplevede endog gudsforladthed i Golgatadramaets dybeste mørke. Sådan kan vi også opleve Guds tavshed.

Vi synes, at Guds ansigt er vendt bort fra os. Gudsforhold og gudsbillede står i gensidig vekselvirkning med hinanden. Men Gud er større end vore følelser og oplevelser. Ifølge sit løfte er Han os nær, selv om vi ikke føler det.

Trods alle berømte forsøg på med intellektets hjælp at bevise Guds eksistens og forstå Hans væsen må vi konstatere vor fornufts utilstrækkelighed til at løse livets gåder og fatte Guds væsens hemmelighed.

En sag er dog tydelig og klar. Den i så mange henseender uransaglige Gud har behaget at åbenbare sit væsen for os i Sønnen, Jesus Kristus, som er den usynlige Guds billede.

Gud er barnet i Betlehems krybbe. Han er Jesus, som tager børnene i favn og velsigner dem. Han er Menneskesønnen, det rigtige menneske, sådan som Gud ville, at det skulle være. Han er Jesus på korset, som går ind under lidelsen for vor

frelses skyld. Han er Kristus opstået fra de døde i herlighed og lys.

Hvad Gud har åbenbaret for os i Den hellige Skrift om sin Søns menneskebliven, liv, død og opstandelse er tilstrækkeligt for vor salighed. Vi holder fast ved det løfte, som apostlen Paulus har udtalt, at når vi lægger vore behov og ønsker frem for Gud gennem påkaldelse, bøn og taksigelse, så skal

"Guds fred, som overgår al forstand" bevare vore hjerter og tanker i Kristus Jesus. (Fil.4:6-7) *"Gud er større end vort hjerte og kender alt."* (1.Johs.3:20)

Takket være Jesu opstandelse fra de døde, findes der et evigt håb om en definitiv, eskatologisk (eskatologi = læren om de sidste tider. Overs.) retfærdighed, som er forenet med den totale kærlighed. Opstandelsen som den kristne tros centrum indeholder håbet om en anden og ny livskvalitet, det evige liv i den nye dimension af eksistens, som Johannes har set et glimt af: den store skare i det nye Jerusalem foran tronen og foran Lammet, Guds fuldkomne rige.

Endegyldigt er det et spørgsmål om at beslutte sig for en tro eller ikke. Den tro, som er forankret i Bibelen som en gudsåbenbarelsens bog, er en tro på opvækkelsen til den yderste virkelighed. Den tro kræver ingen fornuftsmæssige beviser. Den giver fortrøstning til – og det er fornuftigt – at den Gud, som er skabelsens Gud og Gud på Golgata, også er fuldendelsens Gud.

5. At forske i og forstå Guds verden

Teologisk kundskab og forskning er motiveret af vor forstands retmæssige behov for at vide mere om Bibelen og dens budskab om vor kristne tros indhold og funktion og om den kristnes liv og opgave i historie og i nutid.

Som kristne og som metodister tror vi, at den kristne tradition i lære og liv, den personlige og samlede kristne erfaring af troens liv i Gud og den af Gud givne og af Hans Ånd oplyste forstand, er af Gud anviste redskaber til studium og for-

ståelse både af Den hellige Skrift og den af Guds skabte verden, ja, hele universet.

Man kan synes, vi dermed giver teologien og religionsvidenskaben en alt for fremstående stilling i forhold til andre videnskabsgrene. Man må derfor erindre, at teologien fra begyndelsen betragtedes som al videnskabs moder. Da universiteterne blev grundlagt i slutningen af middelalderen, var det teologien og filosofien, som sammen med jura og medicin udgjorde universitetets fakulteter, og grundlæggelsen skete på kirkens initiativ. Da f.eks. Uppsala Universitet blev grundlagt i 1477, var det fra begyndelsen en del af domkirken. De første forelæsninger handlede om gudskundskab.

Faktum er, at bibelvidenskab og teologi udgjorde den grundlæggende forudsætning for, at den naturvidenskabelige interesse opstod. Ifølge Bibelens skabelse var den fysiske, materielle verden, sanseverdenen, god. *"Og Gud så, hvad Han havde gjort, og se, det var såre godt."* (1.Mos.1:31)

Livet i sig selv betragtedes som noget godt. Heri lå forudsætningen for al forskning af naturens orden og love.

Uppsala Universitets segl, som kom til i år 1601, bærer stadig indskriften: "Gratiae Veritas Naturae", d.v.s. nådens og naturens sandhed, eller nåden betjener sig af naturens sande orden. Man kan betvivle, at naturvidenskab i betydningen grundforskning kunne opstå andetsteds end der, hvor den jødisk-kristne verdensopfattelse fandtes. Det kunne næppe have foregået i den græske verden med dens opfattelse af, at den sande virkelighed er idéernes verden, heller ikke i den indiske med dens hinduistiske livsanskuelse, ifølge hvilken frelse er viden om enhed mellem individs-sjælen og verdenssjælen, ej heller i buddismens verden, hvor livet ses som lidelse, og hvor frelsen er at tilintetgøre livstørsten.

Johannesevangeliet indledes med en kosmisk vision.

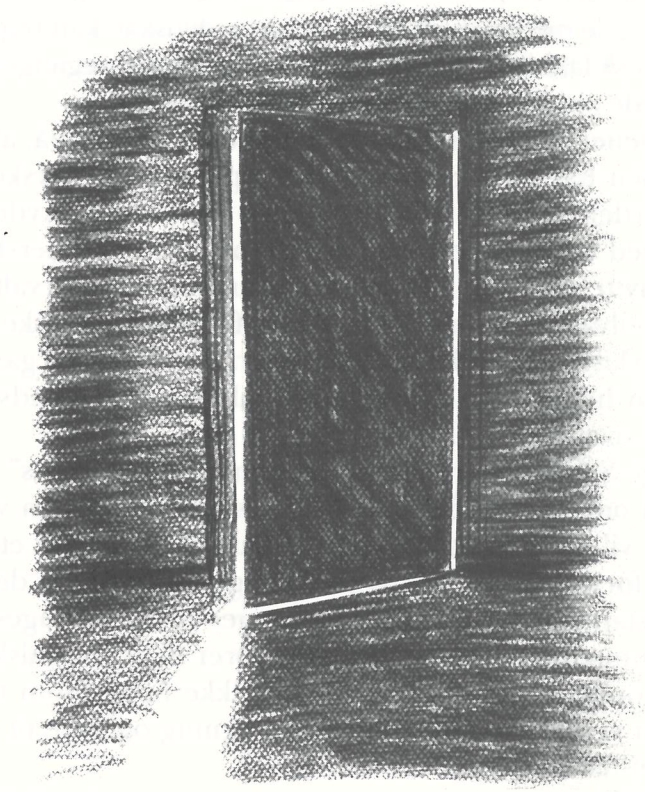
"I begyndelsen var Ordet (Logos) ... alt er blevet til ved det ... I Ordet var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket fik ikke bugt med det."

Hensigten med disse ord er at påvise, at hele kosmos præges

af en intelligent orden, en iboende mening, bag hvilken står universets Skaber og Hans eneste Søn, som blev menneske og boede iblandt os, står.

Om Ordet, Logos, Livet og Lyset, som mørket ikke fik bugt med, har vi kunnet læse i to tusinde år. Nu opdager vi, at videnskabsmændene er i gang med at søge efter en ny forståelse af hele kosmos. Naturvidenskabens mekanistisk-deterministiske verdensbillede – at alting har en årsag i noget, som har fundet sted tidligere – er blevet rystet i sin grundvold og delvis opløst i 1900-tallet. Videnskaben er på vej mod et nyt verdensbillede.

Albert Einstein har fremlagt en teori om lysets kvantumnatur. Gennem hans relativitetsteori omvurderes tid og rum. Erwin Schrödinger, Niels Bohr, Max Planck, Werner Heisenberg m.fl. nobelpristagere oplyser os om, at atomet er et "solsystem" i miniature med en kerne, omkring hvilken der

kredser minimale dele, elektroner. Hvad er lyset? Bølgebevægelser eller småpartikler? Sandsynligvis begge dele. Bagved alt synes der at findes et ordnet princip for helheden, en bevidsthed. Det gamle verdensbillede med dets strenge love om årsage og virkning må vige for en verden fyldt af mysterier.

Videnskaben er nu en sikrere vej til troen på Gud som Skaber end religionen, hævder den engelske fysikprofessor, Paul Davies, i sin bog: "Gud och den nya fysiken, 1987". Det er de uløste gåder om universet, det uforklarlige, som fysikken er stødt på, der åbner en dør, eller i hvert fald en sprække, for troen. Til det uforklarlige hører spørgsmålet om hensigt, mål, sammenhæng, blandingen af orden og uorden i kosmos. Er alt dette et tegn på, at den nye fysik er på sporet af Skaberen?

Fornuften svimler over for det opfindsomme i Guds verden, universet. Er det muligvis sådan, at teoretiske fysikere, astronomer og andre videnskabsmænd ud fra deres nye erfaringer aner eksistensen af en anden virkelighed med nye dimmensioner end den, de med fornuft og sanser og videnskab kan registrere? Er det i så fald ikke det, som den kristne tros foregangsmænd i benådede øjeblikke har skuet gennem alle tider?

Vi mener, at al forskning er betinget af vor tro på, at Gud i skabelsen har givet os mennesker opgaven at "herske" over hele jorden. (1.Mos.1:26) Men denne "hersken" betyder ikke, at vi med videnskabens og teknikkens hjælp skal herske over og udnytte naturen. Det betyder et ansvarsfuldt forvalterskab af alt i tilværelsen, både materielle, fysiske, biologiske, tekniske, psykiske og åndelige ressourcer. Forskningen gælder livet som helhed, og den er et forvalterskab af kundskab og fornuft over for Gud.

Ifølge Salme 24 er "jorden og dens fylde Herrens". Beretningen om syndefaldet i 1.Mos.3 beskriver, hvordan vi mennesker vil gøre os uafhængige af Gud. I stedet for et ret og rigtigt forvalterskab, gør vi os skyldige i misbrug af det skabte. Forstand og kundskaber kan bruges eller misbruges.

Fremmedhed over for Skaberen fører til det moralsk og religiøst onde, synden. Det skabte er ikke noget, som tilhører os, som vi skal råde over for egen regning og gøre til middel for egoistiske mål.

Ansvarsfuldt brug af forstanden indebærer ret til at trænge ind i Guds skabelse for at samle og bruge kundskaber om Guds verden til bedste for menneskeheden og skabelsen.

Vi må indse, at kundskab er provisorisk. (Se 1.Kor.13:12; Ef.3:17-20) Et helhedssyn på tilværelsen fører ikke bare til religionsvidenskabelig forskning, men til en søgen efter sandheden på alle menneskelivets områder.

En kristen tolkning af mennesket i verden behøver ikke at komme i konflikt med videnskabens krav, ej heller med en kritisk skolet fornuft. En kristen frasiger sig ikke fornuften.

Vor kristne tolkning af virkeligheden indeholder troen på en levende og aktiv Gud, som elsker sin skabte verden. For os findes der en virkelighed i rum og tid, som vi kan registrere med vore sanser, og som er tilgængelig for videnskab og forskning. Men tilværelsen rummer også en anden dimension, en åndelig dimension, og den oplevelsesverden åbner sig for den, som tror på Guds åbenbarelse i Jesus Kristus. Det er fornuftigt at tro. Troen hjælper os til at se meningen med livet, og den mening indeholder håbet om et evigt liv.

Samtale- og studieplan

Forberedelse til det første møde

Studielederen opfordrer deltagerne til at læse Forordet, indledningen og punkterne 1-4 i kapitlet: "Skriften". Opgaverne fordeles, så hver enkelt får nogle af spørgsmålene under rubrikken: "Opgaver" at besvare og på denne måde indlede samtalen. Man bør have adgang til John Wesleys prædikensamling: "På Bibelns Grund I og II, en anden bibeloversættelse end den danske, Metodistkirkens kirkeordning (religionsartiklerne side 48-54 samt det, der siges om de fire hovedkilder side 71-74).

Til hvert møde medbringer deltagerne Bibelen og bogen: "På sikker Grund".

Første møde

Formål:
- At danne os en opfattelse af forholdet mellem de fire grundstene.
- At forstå sammenhængen og forskellen mellem oxfordmetodismen og metodismen som fornyelses- og vækkelsesbevægelse.
- At lære Jesus Kristus at kende som Guds åbenbarede Ord.
- At lære Bibelen at kende som Guds åbenbarelse og at forstå forkyndelsen som det talte og hørte Ord.

Materiale:
- Bibelen.
- Forordet, Indledningen og punkterne 1-4 i kapitlet om Skriften.
- På Bibelns Grund – John Wesleys prædikener.
- Metodistkirkens kirkeordning.
- Evt. andre bibeloversættelser.

Opgaver:
1. Giv eksempler på, hvordan man i forskellige tider af kirkens historie har set på forholdet mellem de fire grundstene. Hvordan mener du, at vi i dag bør se på forholdet imellem dem?
2. Hvilken sammenhæng er der mellem oxfordmetodismen med dens livsstil og metodismen som fornyelses- og vækkelsesbevægelse? Forskel?
3. Samtal om indholdet i religionsartikel nr. 5. Hvad mener vi med, at Bibelens historie er åbenbaringshistorie?
4. Hvad forener os med jøderne? Hvad adskiller os? Hvordan skal vi forholde os til jøderne?
   a) undgå dem?
   b) forkynde Jesus som Messias og forsøge at omvende dem?
   c) føre dialog med dem til gensidig information?

d) føre dialog for på længere sigt at evangelisere?
Har du besøgt nogen synagoge?

5. Vi siger, at Jesus Kristus er Guds åbenbarede Ord. Hvilke bibelbeviser har vi for denne påstand?
I hvilket forhold står Kristus som Logos (Ordet) til tiden og skabelsen?
"Jesus Kristus er Guds Ord" – Hvad betyder denne bekendelse i lande, hvor man nægtes lov til at eje bibler – og i et land som vort?
6. Find eksempler fra Det gamle Testamentes profeter, fra Lukasevangeliet, fra Paulus og Peter, som viser, at også hellige skrifter direkte indeholder Guds ord.
7. Hvordan forholdt Jesus sig ifølge Bjergprædikenen til Guds ti bud og andre udsagn i den gammeltestamentlige lov?
8. Giv eksempler fra Mattæus evangeliet på, at begivenheder, ord og gerninger ses som opfyldelse af gammeltestamentlige løfter.
9. Det påstås, at forskellige mennesker kan høre forskellige ting, når de læser eller hører en bibeltekst, hvad skyldes det?
100 personer hører samme prædiken; hvorfor kan de opfatte den på forskellige måder?
På hvilken måde er prædiken og vidnesbyrd – ikke bare Bibelen – Guds Ord?
Er dit liv en levendegørelse af Guds Ord?
På hvilken måde er Guds Ånd i funktion, når vi læser og hører Ordet?
På hvilken måde synes du, at du selv er inddraget i den åndelige proces, som sker, når Guds Ord læses, tolkes og forkyndes?
10. Dåben og nadveren siges at være Guds Ord i synlig form.
Hvilken betydning synes du, at disse nådemidler har som Guds synlige Ord?

Studielederen:
Fordel opgaverne til næste gang.

Andet møde

Formål:
At lære bibelordet at kende, både som det engang blev til i en historisk situation, og som det bliver levende for os her og nu ved Guds helligånd.

Materiale:
- Punkterne 5 – 9. i kapitlet: "Skriften."
- Helst også: "Martin Luthers fortale til Romerbrevet". (Findes i hæftet: "Helhjertet Kristendom", 1988, side 23ff)
- På Bibelens Grund – John Wesley prædikener.

Opgaver:
1. Hvad mente John Wesley, når han kaldte sig "den ene bogs mand"?
Wesley læste og oplevede bibelordet eksistensielt, dvs. i sin egen livssituation.På hvilke fire forskellige måder mødte bibelordet ham?
Giv eksempler fra Wesleys liv på, hvorledes bestemte bibelord blev levende og aktuelle netop for ham.
Slå op på hans prædiken: "Hjertets omskærelse" (På Bibelns Grund, I, side 215-229), hvad spiller han på fra hans egen livssituation i prædikenens indledning?
Hvilke fire personlighedstræk bør karakterisere en kristen?
2. Hvilke tre bibelord talte specielt til Wesley d. 24 maj 1738?
Forsøg at skaffe et eksemplar af Luthers fortale til Romerbrevet. Læs specielt, hvad han siger under ordet tro, sæt indholdet i relation til Wesleys oplevelse, da han "følte sit hjerte så forunderligt varmt".
Hvad synes du, at Luthers ord har at sige os i dag?
3. Fortæl om tilfælde, hvor et bestemt bibelord har "fået liv" for dig. Har du identificeret dig med en bibelsk person?
Hvornår og i hvilken situation?
Hvilken oplevelse fik du da?

Samtal om forskellige livssituationer, hvor vi bør lytte til, hvad Gud har at sige gennem sit ord.

4. Hvad mener vi, når vi siger, at Jesu liv er et mønster for os som kristne?
   Hvad menes der med at læse Bibelen ved hjælp af "Metodismens formalprincip"?
5. Ved at læse Det gamle Testamente i lyset af Det nye Testamente kan vi forstå tekster, som ellers er svære at forstå. Hvordan skal tekster om straf og gengældelse i Det gamle Testamente forstås i lyset af Det nye Testamente? (Jvf. Salme 103:17-18)
   Har du eksempler på, at sygdom og handicap har kunnet forvandles til noget positivt i Guds kraft?
6. Hvordan skal vi forstå den nytteløse ødelæggelse, som fandt sted efter Jerikos fald?
   Hvordan vil du forstå det kendte kor: "Herren skal stride for eder"?
   Hvad har Israels børns udvandring af Ægypten at gøre med Guds shalom?
7. Samtal om, hvordan ydre ordninger i Det gamle Testamente kan få en dyb åndelig betydning i lyset af Det nye Testamente.
   Giv eksempler på personer og begivenheder i Det gamle Testamente, som på forbilledlig måde peger på Jesu liv og gerninger.

Studielederen:
Fordel opgaverne til næste møde.

Tredie møde

Formål:
At blive bekendt med, hvordan Guds Ånd har fortsat sit værk i den kristne kirkes historie fra generation til generation.

Materiale:
- Punkt 1 om den almenkristne tradition i kapitlet: "Traditionen", til og med "Shalom-fred, frihed, helhed, harmoni".
- Den apostolske trosbekendelse og Den nikænske trosbekendelse.
- Kirkeordningen.
- Bogen "Trons Väg, 1981" (Af Thorvald Källsted).

Opgaver:
1. Hvorfor opstod den urkristne lære om Gud som treenighed?
   Hvilken grund har den i Bibelen?
   I vor metodistiske tro?
   Der findes i dag 60.000 – 70.000 muslimer i Danmark, som fornægter læren om Guds treenighed. De siger, at "der findes ingen anden Gud end Allah, og Muhammed er hans profet". På samme måde fornægter Jehovas Vidner (22.000 i Danmark, 1981) denne lære. Hvad svarer vi dem? (Se religionsartikel nr. 1.)
2. På hvilken måde er Den nikænske trosbekendelse en komplettering af Den apostolske trosbekendelse? (Se religionsartikel nr. 4. Trons väg, side 29)
3. Prøv at fremdrage forskellige synspunkter på den kristne forsoningslære. Hvad er fælles for de forskellige opfattelser?
   Hvad synes du er vigtigt i spørgsmålet om Jesu forsoningsgerning? (Se f.eks. Rom.3:21-26 og 2.Kor.5:11-21; religionsartikel nr. 20, Trons väg, side 41.)
4. Hvad synes du er centralt i læren om retfærdiggørelse ved tro alene? (Se Rom.3:28; 5:1-11; Gal.2:15-21).

Har Luthers genopdagelse af denne lære haft nogen betydning for John Wesley og for os? (Se religionsartikel nr. 9, Trons Väg side 48)

5. Ifølge læren om det almindelige præsteskab bør enhver troende være præst med den opgave at missionere. Hvilken udfordring og hvilke opgaver synes du, at dette syn på den kristne tjeneste indebærer for dig og for os? (Se Kirkeordningen 104-106)
6. I den kristne kirkes historie har man kunnet uddrage tre forskellige indstillinger til spørgsmålet om brug af våben og krig. Hvilke?
   Det siges, at den kristne kirkes fredstradition har været både svag, kontroversiel og problematisk. Mener du, at det er rigtigt?
   I dag tales der mere om behovet for en teologi for en retfærdig fred. På hvilken måde synes du, vi kan bidrage til at virkeliggøre det? (Se også om muligt det skrift, der er udarbejdet af Metodistkirkens Biskopsråd, "In Defense of Creation – The Nuclear Crisis and a Just Peace", 1986)

Studielederen:
Fordel opgaverne til næste møde.

Fjerde møde

Formål:
At få os til alvorligt at tænke over, hvad vi skal gøre ved vor fælles bekendelsesarv.

Materiale:
Sidste del af punkt 1. i kapitlet "Traditionen".

Opgaver:
1. Findes der en bibelsk begrundelse for arbejdet på de kristnes enhed?
   I Den apostolske trosbekendelse siger vi og andre kristne, at vi tror på "en hellig, almindelig kirke". Hvordan er virkeligheden i dag?
   Hvad mener du med Kristi kirkes enhed?
   Hvad er formålet med de kristnes enhed?
   Er vi motiveret for at arbejde på at virkeliggøre dette lokalt, nationalt og i verden?
2. Hvad synes du, vi kan lære af 1900-tallets økumeniske og teologiske strømninger?
3. Hvordan synes du, at bøn, salmer, sange, andagter og gudstjenester bidrager til at føre den kristne tradition videre?
   Hvad kan andagtsbogen "Dagens Ord" betyde?
   Hvilke andre bønner end de nævnte, synes du, har haft særlig betydning i kirkens historie eller i dit liv?
   Bed sammen Frans a Asisi's bøn. Bed også frit.
4. Hvad er dåbens bibelske motivering?
   Hvad indebærer dåbens symbolik?
   Er dåben nødvendig for menneskets frelse?
   Er der noget, der forener barnedåb og dåb af voksne, som er kommet til tro?
   Hvordan ser trosdøbende samfund på barnedøbende samfund og omvendt?
   Med hvilken baggrund er økumenik mulig mellem sådanne samfund?

5. Nadveren er et måltid og et bordfællesskab. Som sådan synes man, at den burde forene alle Jesu disciple. Alligevel findes der kristne, som ikke mener, at de kan gå til hinandens nadverbord. Hvad mener du om dette?
   Hvad kan vi gøre ved sagen?
6. Mener du, at det er nødvendigt – eller vigtigt – at kun personer, som har fået et specielt kald og fået en særlig indvielse (ordination) bør prædike og forvalte sakramenterne?
   I så fald, hvorfor?
7. Hvordan tror du, at BEM-dokumentet (Baptism, Eucharist and Ministry, se afsnit 2.1.12.D.) kan bidrage til større forståelse mellem kristne fra forskellige kirkelige traditioner?
   Spørgsmålet om kvindelige præster skaber stadig uenighed inden for samfundene og imellem samfundene. Hvorfor?
   Hvordan synes du, at det kan overvindes?
8. Hvilke konklusioner drager du af det faktum, at der findes så meget, som er fælles i vor bekendelsesarv?
   Hvad mener du, at vi skal gøre med hensyn til de dele af den kristne tradition, som vi har forsømt?

Studielederen:
Fordel opgaverne til næste gang

Femte møde:

Formål:
At blive bekendt med indholdet i vor metodistiske læretradition med hensyn til Guds nåde, tro og liv samt vore gudstjeneste- og mødetraditioner.

Materialer:
Punkt 2 til og med "Vor gudstjeneste og mødetradition i afsnittet "Traditionen".

Opgaver:
1. Der findes visse kriterier, hvorefter vi mener at kunne afgøre, om tolkninger og tillempelser af Bibelen er "rigtige".
   Hvilke er disse, især "Metodismens formalprincip"?
   Samtal om, hvad I tror det skyldes, at mennesker tolker Bibelen, specielt visse bibelord, så forskelligt.
   Kirker og samfund er jo opstået på grund af forskellige bibelfortolkninger, f.eks. om dåben, forsoningen, menigheden, det kirkelige embede, Åndens gaver og tjenester. Hvorfor blev f.eks. Metodistkirken et selvstændigt samfund i England, Amerika, Danmark?
2. Til vor læretradition hører understregningen af, hvad Gud gør gennem sin nåde. På hvilke forskellige måder virker Gud gennem sin nåde?
   Hvad er målet for den proces, hvorigennem Gud virker?
3. Samtal om de fem hovedpunkter, som vi metodister anser for at være en sammenfatning af vor kristne tro:
   1) Den guddommelige nåde, som omfatter alle,
   2) Vækkelse og sjælevinding,
   3) Helliggørelse og sjælesorg,
   4) Evangelisation og mission,
   5) Den kristne forvaltning, socialt og diakonalt arbejde.
   Lad forskellige personer indlede.
4. Hvilke forskellige typer møder og gudstjenester skabte metodismen?

Hvad synes du, de betyder i dag?
Findes der andre former for sammenkomster og gudstjenester, som behøver at aktualiseres i dag? (F.eks. husmøder, bønnegrupper, vækstgrupper, troskonferencer, disciplepeldage, fredsgudstjenester, sjælesorgsgudstjenester, ulandsgudstjenester, protestgudstjernester mod krig, miljøødelæggelse, apartheid, diskriminering).

Studielederen:
Fordel opgaverne til næste møde.

Sjette møde

Formål:
- At blive bekendt med vor kirkelige tradition og vore økumeniske forpligtelser.
- At tænke over, hvordan vi på bedste måde kan anvende de tre vigtigste kanaler for vor kristne traditionsformidling.
- At indse, hvilken betydning Bibelen, bønnen og de øvrige nådemidler har for vore gudsoplevelser.

Materiale:
- Resten af kapitlet "Traditionen".
- "Kirkeordningen".
- " På Bibelns Grund"- John Wesleys prædikener.
- "Trons väg", side 96-109.
- Evt. Den svenske Metodistkirkes svar på BEM-dokumentet.

Opgaver:
1. Efter læsningen af afsnittet om vor kirkelige tradition: hvad synes du da er grundlaget for vor kirkes eksistens, og hvad synes du er vor opgave som kirke, som lægfolk og præster, også i forhold til andre samfund, som har en anden organisation, andre tjenester eller embeder?
2. Hvilke forpligtelser mener du, vi bør have med hensyn til Metodistkirkens lange økumeniske tradition og vor kirkeordnings bestemmelser angående økumeniske forhold?
   Findes der nogle åbne døre, som vi metodister kan gå gennem til en mere synlig kristen enhed?
3. Vi, som har tilegnet os den kristne og metodistiske tradition, er selv med til på forskellige måder at føre den videre – eller undlader vi det?
   Formidler du din kristne tro i din egen familie gennem bibellæsning, bøn og familieandagt?
   Hvis ikke, hvad hindrer dig?
   Hvordan hjælper vi enlige?

Hvad gør du og din menighed, når det gælder skoleevangelisation?

4. Gennem hvilke gudstjeneste- og aktivitetsformer synes du, at menigheden bedst fungerer som formidler af den kristne tro, også med hensyn til forskellige aldersgrupper?
   Fungerer "klassesystemet" i din menighed?
   Findes der nogen "vækstgruppe"?
   Hvis ikke, hvad vil du gøre ved sagen i den kommende uge?
5. Hvordan fungerer menighedens ansvar for de børn, som er blevet døbt i menigheden?
   Tænker du over, hvordan din dåb forholder sig til dit liv som kristen?
6. Har du funderet over nadverens sociale dimension:
   a) åben, uafhængig af køn, race, nationalitet,
   b) fællesskab med andre lemmer af Kristi legeme,
   c) et kald til tjeneste i verden?
7. Hvilke økumeniske forpligtelser har den lokale menighed?
   Mener du, at din menighed opfylder dem?
8. Den kristne traditionsformidling er en forberedelse til, at mennesker i hverdagen kan opleve Guds nærvær, Jesu frelse og Åndens kraft. Hvilke konsekvenser bør vi drage af dette for at blive aktive, når det gælder bibellæsning, undervisning om Bibelens indhold og vor kristne tro, deltagelse i gudstjenester, andagter, nadver?
   Samtal om Bill Wagners udfordrende udtalelse. (Slutningen af punkt 2.3.4.)

Studielederen:
Fordel opgaverne til næste møde.

Syvende møde

Formål:
- At indse, at livet giver os mulighed for at opleve den åndelige dimensions virkelighed.
- At fortælle hinanden, hvad Gud har gjort i vore liv i både medgang og modgang, sundhed og sygdom.

Materialer:
Punkterne 1 – 2 i kapitlet "Erfaringen".

Opgaver:
1. Oplevelser får vi mennesker ved hjælp af de sanseorganer, som Gud har givet vort legeme takket være vor evne til at tænke, føle, mindes, ville, tale, drømme og handle. Oplevelserne får deres indhold og betydning på grund af vor tro og vort gudsforhold, vore ønsker, behov, bønner og vor kendskab til Bibelens beretninger. Det er muligt for os at komme i forbindelse med den åndelige dimension af tilværelsen og opleve, hvordan Gud gennem Jesus Kristus og gennem Helligånden gør sig mærkbar for os. Under punkt 1. gives der eksempler på mange forskellige former for åndelige oplevelser. Genkender du dig selv i nogen af dem?
   Fortæl for de andre i gruppen om det og bed også dem om at fortælle.
   Bemærk, hvad John Wesley har at sige i sin prædiken "Hjertets omskærelse" om den inderlige forening med Faderen og Sønnen i en Ånd.
   Har du eller andre i gruppen gjort en sådan erfaring?
   Hvad har dine åndelige oplevelser ført til for dig selv, din åndelige vækst, din relation til andre?
2. Det mest personlige i vort forhold til Gud er den fortløbende erfaring af Guds tilgivelse. Denne erfaring kalder vi at blive retfærdiggjort ved troen alene på grund af det, som Jesus gjorde for os.

Hvordan har du erfaret dette?
Hvad kan du fortælle om erfaringen af Guds ledelse, Guds daglige omsorg, Guds helliggørende nåde, Guds hjælp i dit daglige arbejde, Guds hjælp til at overvinde aggressioner og fristelser, meningen med livet?

3. Livet er ikke altid let og vel tilrettelagt. Det kan føre ulykker, sygdom og kriser med sig. Meget ondt er vi selv årsag til.
   Ville vi kunne udvikles moralsk, hvis vi ikke kunne vælge mellem ondt og godt, egoisme og kærlighed?
   Der findes også noget overindividuelt ondt i tilværelsen, som vi ikke selv er skyld i, noget destruktivt, som går imod Gud.
   Det onde viser sig bl.a. i fattigdom, hungersnød, ulykker, katastrofer, sygdom, kriminalitet, narkotikamisbrug, vold og krig.
   Hvordan skal vi samarbejde med Gud og med hinanden i kampen mod det onde i os og uden for os?
4. Sygdom og død hører til livets virkelighed. Vi tror, at Gud gennem Jesus Kristus har sejret på Golgata over al ondskab, sygdom, synd og død. Helbredelser og lægedom er en vidunderlig forsmag på Guds riges endelige herlighed og fuldkommenhed.
   Har du eller andre i gruppen oplevet helbredelse ved Guds indgriben? Fortæl om det.
   Gud kan helbrede her og nu, men Han kan også give kraft til at bære modgang og sygdom. Har du eksempler på, at sygdom er blevet forvandlet til en erfaring af Guds nåde og kraft og til personlig modning?

Studielederen:
Fordel opgaverne til næste møde.

Ottende møde

Formål:
- At få os til at indse betydningen af, at vi ejer barnekårets vished og glæde.
- At spørge os om, hvordan vi personligt og som menighed kan drage nytte af den kristne menigheds samlede erfaring.
- At give os lejlighed til at dele hinandens erfaringer som kristne i med- og modgang.
- At ransage og spørge os selv, om vi ser alle i menigheden som resourcepersoner.

Materiale:
- Punkterne 3. og 4. i kapitlet "Erfaringen".
- Læs Rom.8:12-30, se specielt på vers 14-17.
- "På Bibelns Grund",I, side 161-190; II, side 283-299.

Opgaver:
1. Er det muligt for et menneske at vide, at det er et Guds barn?
   Bør i så fald denne vished ikke blive til glæde og inspiration?
   Bør den ikke give os frimodighed til at virke for, at andre får den samme erfaring?
   Hvilken rolle spiller vor samvittighed for, at vores ånd skal kunne vidne med Guds Ånd, at vi er Guds børn?
2. Er der vanskeligheder, som du synes er forbundne med erfaringen af barnekårets vished? Hvilke? Fortæl hinanden om det.
   Hvis du har erfaring af barnekårets vished – hvilke følger bør det så få for dig personligt og for dit liv som kristen?
3. Kristne har igennem alle tider måttet opleve modstand og forfølgelse for deres tros skyld, til visse tider mere end til andre; det er også forskelligt i forskellige lande og sociale miljøer. Hvad kan forholdene i Polen, Sovjet og Kina lære os?

Giv eksempler på, at kirken har taget fejl og misforstået evangeliets budskab?
Nævn nogle andre profetskikkelser end dem, der nævnes i bogen.
Se 1.Kor.14:1-5. Hvilket ansvar mener du, vi har i et land med religionsfrihed som Danmark (Sverige, Norge, Finland) i dag?

4. Samtal om følgende begivenhed:
Hvis politiet i morgen tidlig stod uden for din dør og ville arrestere dig, anklaget for at være en kristen, hvilke beviser ville man da have imod dig?
Er vor kristendom ufarlig og ukontroversiel?
5. Enhver kristen er en ressourceperson i menigheden.
Er Åndens forskellige nådegaver og de åndelige tjenester i funktion i den menighed, du tilhører?
Hvis ikke, hvorfor?
6. Samtal om de spørgsmål, der angår vor daglige erhvervserfaring, som opstår i de tre sidste stykker i afsnittet om menighedens og kirkens samlede erfaring.

Studielederen:
Fordel opgaverne til næste møde.

Niende møde

Formål:
- At få os til at indse den menneskelige forstands muligheder og begrænsninger, med Bibelen som grundlag.
- At troen og forstanden må gå hånd i hånd i vor søgen efter mening og mål.

Materialer:
- Læs kapitlet om "Forstanden".
- Om muligt, Paul Davies bog: "Gud och den nya fysiken". (Bogforlaget Prisma, Stockholm 1987)

Opgaver:
1. Indbyd , hvis det er muligt, en naturvidenskabsmand, f.eks. en teoretisk fysiker, kemiker eller astronom, og bed ham/hende gøre rede for sit syn på universet, den biologisk- fysiske verden, om muligt det nye verdensbillede, som er ved at vokse frem for videnskabsmændene på grund af den moderne kvantfysik. Måske er der en, der kan redegøre for en del af Paul Davies bog. Stil spørgsmål og samtal.
2. Undersøg, hvad Bibelen og vor kirkefader, John Wesley, har at sige om forstanden som Guds gave.
Det hedder, at "du skal elske Herren din Gud ... med hele din forstand". Behøver vi så at konstruere en modsætning mellem tro og forstand, tro og viden?
Hvordan forholder Guds vilje sig til vor sunde fornuft?
3. Samtal om de såkaldte gudsbeviser og sæt dem i relation til, hvad Paulus siger i Rom.1:18-23 og i talen til areopagen (den højeste domstol i Athen. Overs.) ifølge Ap. gern. 17:22-31.
4. Et hovedpunkt i fremstillingen er at give fornuften plads i troens verden. Hvad mener du om dette?
Er det muligt at give fornuftsmæssige beviser for troens indhold?

Hvilken forskel er der på troen som fortrøstning og sandhed?
Hvad betyder troen på sandheden i Jesu opstandelse for den kristne kirke? For dig?
Studér de nævnte bibelsteder.

5. Hvilket gudsbillede (gudsbilleder) synes du, Bibelen fremstiller?
   Stemmer det med det gudsbillede, som du har fundet i prædikener, i kirken, i kunsten?
   Hvilket gudsbillede har du personligt tilegnet dig?
   Har du i dit liv oplevet, at det forandres?
   I så fald hvorfor og hvordan?
6. Kan de forskellige religioner hindre eller fremme naturvidenskablig forskning?
   Findes der eksempler på, at kristendommen (den kristne kirke) har hindret en sådan forskning?
   Hvilken vejledning giver Bibelen?
   Hvordan er situationen i dag i kvantmekanikens tidsalder?
7. Forstand og kundskaber kan bruges eller misbruges. Når Bibelen ifølge 1.Mos.1:26 siger, at Gud skabte mennesket i sit billede, for at det skulle "herske over fiskene i havet ... og over hele jorden", hvad er så hensigten med denne "hersken"?
   Politisk ansvar?
   Videnskabens udvikling?
   Udnyttelse af jordens ressourcer?
8. Er det kun bibelforskning, teologi og religionsvidenskab, der bør interessere os som kristne? Eller søgen efter sandheden på alle livets områder?
   Hvilken betydning har forskningsområder som metematik, fysik, kemi, biologi, astronomi og DNA-teknik for Guds skabelses- og frelseshistorie?